

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Київської міської ради

від «___» _____ 201__ р. № _____

ЗАРЕЄСТРОВАНО

наказом Міністерства юстиції України

від «___» _____ 201__ р. № _____

СТАТУТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ МІСТА КИЄВА

ЗМІСТ

Преамбула	
	Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
Стаття 1.1.	Основні терміни і визначення, які використовуються у Статуті
Стаття 1.2.	Статут – основний локальний нормативно-правовий акт міста
Стаття 1.3.	Правова основа місцевого самоврядування у місті
Стаття 1.4.	Загальна характеристика міста та його території
Стаття 1.5.	Загальні принципи та місцеві особливості, які обумовлюють прийняття Статуту
Стаття 1.6.	Історичні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту
Стаття 1.7.	Культурні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту
Стаття 1.8.	Етнічні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту
Стаття 1.9.	Соціально-економічні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту
Стаття 1.10.	Статус та функції міста
Стаття 1.11.	Територія та поділ міста
Стаття 1.12.	Організація управління районами міста.....
Стаття 1.13.	Найменування та перейменування територіальних об'єктів міста ...
Стаття 1.14.	Встановлення меж міста
Стаття 1.15.	Приміська територія
Стаття 1.16.	Питання місцевого значення та предмети відання міста
	Глава 2. ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА МІСТА
Стаття 2.1.	Населення міста і міська громада
Стаття 2.2.	Міська громада як суб'єкт публічних прав
	Глава 3. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ МЕШКАНЦІВ МІСТА
Стаття 3.1.	Захист і реалізація прав та свобод людини і громадянина
Стаття 3.2.	Пріоритетність прав членів міської громади
Стаття 3.3.	Єдність прав та обов'язків членів міської громади
Стаття 3.4.	Уповноважений міської громади з прав людини (міський омбудсмен)
Стаття 3.5.	Уповноважений міської громади з прав дітей і підлітків
	Глава 4. ОСНОВНІ ЗАСАДИ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ
Стаття 4.1.	Головна мета та основні принципи міського самоврядування
Стаття 4.2.	Система міського самоврядування у місті
Стаття 4.3.	Відкритість і прозорість у діяльності органів міського самоврядування

Стаття 4.4.	Система управління містом
Стаття 4.5.	Акти органів та посадових осіб міського самоврядування
Стаття 4.6.	Обов'язковість рішень, прийнятих міською громадою на місцевому референдумі
Стаття 4.6.	Обов'язковість рішень, прийнятих міською громадою на місцевому референдумі
Стаття 4.7.	Тлумачення актів органів міського самоврядування
Стаття 4.8.	Підзвітність та підконтрольність органів та посадових осіб міського самоврядування міській громаді
Стаття 4.9.	Відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування
Стаття 4.10.	Відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування перед державою
Стаття 4.11.	Відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування перед юридичними і фізичними особами
Стаття 4.12.	Дострокове припинення повноважень міської ради
Стаття 4.13.	Дострокове припинення повноважень міського голови
Стаття 4.14.	Дострокове припинення повноважень голови районної у місті ради.....
Стаття 4.15.	Служба в органах міського самоврядування у місті
Стаття 4.16.	Доступ громадян до служби в органах міського самоврядування ...
Стаття 4.17.	Обов'язки муніципальних службовців
Стаття 4.18.	Конкурсна система відбору та атестації кадрів на посади міського самоврядування у місті
Стаття 4.19.	Діяльність міської ради в умовах надзвичайного стану
Стаття 4.20.	Забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у місті
Стаття 4.21.	Зайнятість, умови життя, соціальний захист жителів міста
Стаття 4.22.	Моральний кодекс службовця міського самоврядування
Стаття 4.23.	Етика поведінки міського самоврядування
Стаття 4.24.	Етика поведінки депутатів міської ради
Стаття 4.25.	Подолання конфлікту інтересів
	Глава 5. ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО САМОВРЯДУВАННЯ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ
Стаття 5.1.	Форми безпосередньої участі членів міської громади у міському самоврядуванні
Стаття 5.2.	Місцеві вибори
Стаття 5.3.	Міський референдум
Стаття 5.4.	Консультативне опитування членів міської громади
Стаття 5.5.	Участь членів міської громади у міському самоврядуванні через діяльність організацій громадянського суспільства

Стаття 5.6.	Участь членів міської громади у міському самоврядуванні через створення і діяльність органів самоорганізації населення
Стаття 5.7.	Загальні збори (конференції) членів міської громади
Стаття 5.8.	Місцеві ініціативи
Стаття 5.9.	Громадські слухання
Стаття 5.10.	Громадська експертиза
Стаття 5.11.	Громадська колегія міста
Стаття 5.12.	Громадські ради при виконавчих органах міста
Стаття 5.13.	Звернення та петиції членів міської громади
Стаття 5.14.	Електронні петиції членів міської громади.....
Стаття 5.15.	Порядок проведення масових вуличних заходів
Стаття 5.16.	Участь членів міської громади у роботі органів міського самоврядування
Стаття 5.17.	Особиста участь членів міської громади в обговоренні питань міського життя
Стаття 5.18.	Толоки мешканців міста
Стаття 5.19.	Участь членів міської громади в охороні громадського порядку
Стаття 5.20.	Інші форми участі членів міської громади у здійсненні місцевого самоврядування
Стаття 5.21.	Соціально-політичні конфлікти та шляхи їх подолання
Стаття 5.22.	Муніципальна поліція
	Глава 6. ПРЕДСТАВНИЦЬКІ ОРГАНИ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ...
Стаття 6.1.	Міська рада – представницький орган міської громади
Стаття 6.2.	Завдання, функції та повноваження міської ради
Стаття 6.3.	Забезпечення роботи міської ради
Стаття 6.4.	Організація роботи міської ради
Стаття 6.5.	Розпорядча і нормотворча діяльність міської ради
Стаття 6.6.	Зупинення міським головою дії прийнятого рішення міської ради ...
Стаття 6.7.	Підзвітність та підконтрольність міської ради
Стаття 6.8.	Відкритість діяльності міської ради та її органів
Стаття 6.9.	Депутат Київської міської ради
Стаття 6.10.	Громадські приймальні депутатів Київської міської ради
Стаття 6.11.	Сесія міської ради
Стаття 6.12.	Комісії міської ради
Стаття 6.13.	Тимчасові контрольні комісії міської ради
Стаття 6.14.	Депутатські групи та фракції міської ради
Стаття 6.15.	Коаліція депутатських фракцій в міській раді
Стаття 6.16.	Секретар міської ради
Стаття 6.17.	Секретаріат міської ради

Стаття 6.18.	Регламент міської ради
Стаття 6.19.	Делегування повноважень міською радою
Стаття 6.20.	Районні в місті Києві ради
Стаття 6.21.	Засоби масової інформації міської ради
	Глава 7. МІСЬКИЙ ГОЛОВА
Стаття 7.1.	Статус міського голови
Стаття 7.2.	Завдання, функції та повноваження міського голови
Стаття 7.3.	Обов'язки міського голови
Стаття 7.4.	Взаємодія міського голови із міською радою
Стаття 7.5.	Взаємодія міського голови із коаліцією депутатських фракцій в міській раді
Стаття 7.6.	Взаємодія міського голови із виконавчим органом міської ради
Стаття 7.7.	Порядок призупинення міським головою рішень, що були ухвалені міською радою або її виконавчим органом
Стаття 7.8.	Порядок проведення щорічних відкритих звітів міського голови перед міською громадою у ході зустрічей міського голови з мешканцями міста
	Глава 8. ВИКОНАВЧІ ТА ОСОБЛИВІ ОРГАНИ СИСТЕМИ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ
Стаття 8.1.	Види виконавчих органів міської ради
Стаття 8.2.	Завдання, функції та повноваження виконавчих органів влади у місті
Стаття 8.3.	Обов'язки виконавчих органів влади у місті
Стаття 8.4.	Виконавчий орган міської ради
Стаття 8.5.	Районні в місті адміністрації
Стаття 8.6.	Реформування районних в місті Києві державних адміністрацій ...
Стаття 8.7.	Взаємодія виконавчих органів міської ради між собою, з міською радою та міським головою
Стаття 8.8.	Префекти міста та його районів
Стаття 8.9.	Міська адміністративна комісія
Стаття 8.10.	Офіційні веб-сайти міста
	Глава 9. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТА
Стаття 9.1.	Принципи сталого розвитку міста
Стаття 9.2.	Система сталого розвитку міста
Стаття 9.3.	Стратегія сталого розвитку міста
Стаття 9.4.	Містобудівне планування розвитку міста
Стаття 9.5.	Програма соціально-економічного і культурного розвитку та інші

	програми розвитку міста
Стаття 9.6.	Механізми виявлення та розв'язання пріоритетних соціальних проблем у місті
Стаття 9.7.	Охорона культурної спадщини у місті
Стаття 9.8.	Дотримання благоустрою у місті
Стаття 9.9.	Політика якості у діяльності виконавчих органів міського самоврядування
Стаття 9.10.	Кадрове забезпечення сталого розвитку міста
	Глава 10. КОМУНАЛЬНА ТА ДЕРЖАВНА ВЛАСНІСТЬ В МІСТІ
Стаття 10.1.	Комунальна власність як економічна основа міського самоврядування
Стаття 10.2.	Комунальне майно міської громади
Стаття 10.3.	Суб'єкти права комунальної власності в місті
Стаття 10.4.	Об'єкти права комунальної власності в місті
Стаття 10.5.	Управління та розпорядження об'єктами комунальної власності у місті
Стаття 10.6.	Комунальні підприємства, установи та організації
Стаття 10.7.	Управління корпоративними правами міської громади
Стаття 10.8.	Міське господарство
Стаття 10.9.	Житловий фонд міста
Стаття 10.10.	Комунальне житло в місті
Стаття 10.11.	Землі міської громади
Стаття 10.12.	Земельні відносини в місті
Стаття 10.13.	Право міської громади на землю
Стаття 10.14.	Природні ресурси – власність міської громади
Стаття 10.15.	Захист прав комунальної власності
Стаття 10.16.	Про особливості управління об'єктами державної власності в місті
	Глава 11. ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ
Стаття 11.1.	Фінансово-матеріальна основа міського самоврядування
Стаття 11.2.	Фінансові ресурси міської громади
Стаття 11.3.	Загальні принципи фінансової діяльності міської громади
Стаття 11.4.	Планування міських фінансових ресурсів
Стаття 11.5.	Запозичення міської громади
Стаття 11.6.	Повноваження органів міського самоврядування щодо фінансових зобов'язань
Стаття 11.7.	Участь органів міського самоврядування у фінансово-кредитних

	відносинах
Стаття 11.8.	Бюджетна політика у місті
Стаття 11.9.	Бюджет міста
Стаття 11.10.	Особливості структури бюджету міста
Стаття 11.11.	Доходи бюджету міста
Стаття 11.12.	Видатки бюджету міста
Стаття 11.13.	Дефіцит і профіцит бюджету міста
Стаття 11.14.	Використання вільних бюджетних коштів
Стаття 11.15.	Збалансування доходів і витрат бюджету міста
Стаття 11.16.	Цільові фонди міського бюджету
Стаття 11.17.	Фінансові ресурси підприємств, організацій та установ комунальної форми власності
Стаття 11.18.	Бюджетний процес у місті
Стаття 11.19.	Бюджетне послання
Стаття 11.20.	Проект бюджету міста
Стаття 11.21.	Ухвалення бюджету та контроль за його виконанням
Стаття 11.22.	Особливості затвердження та виконання бюджету міста в разі несвоєчасного його прийняття
Стаття 11.23.	Пільги за рахунок міського бюджету
Стаття 11.24.	Відповідальність за порушення бюджетного процесу
Стаття 11.25.	Місцеві податки і збори
Стаття 11.26.	Муніципальне замовлення
Стаття 11.27.	Соціальне замовлення
	Глава 12. ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ ТА МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ
Стаття 12.1.	Правовий захист статусу міської громади та міського самоврядування
Стаття 12.2.	Гарантії самостійності міського самоврядування
Стаття 12.3.	Гарантії захисту прав місцевого самоврядування
Стаття 12.4.	Принципи відповідальності міського самоврядування
Стаття 12.5.	Механізми відповідальності органів та посадових осіб міського самоврядування перед міською громадою
Стаття 12.6.	Розгляд питання про недовіру посадовим особам міського самоврядування та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності
	Глава 13. ВІДНОСИНИ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ІНШИМИ ГРОМАДАМИ, ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ, ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ ...
Стаття 13.1.	Взаємовідносини міської громади з державою
Стаття 13.2.	Взаємовідносини міської громади з іншими територіальними

	громадами
Стаття 13.3.	Взаємовідносини органів міського самоврядування з іншими органами публічної влади на території міста
Стаття 13.4.	Захист прав та законних інтересів міської громади органами міського самоврядування у взаємовідносинах з іншими органами публічної влади на території міста
Стаття 13.5.	Участь органів міського самоврядування у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування
Стаття 13.6.	Взаємовідносини органів міського самоврядування з підприємствами, установами та організаціями комунальної власності
Стаття 13.7.	Взаємовідносини органів міського самоврядування із суб'єктами інших форм власності
Стаття 13.8.	Взаємовідносини міської громади із особами, які не є її членами
Стаття 13.9.	Підтримка благодійництва, меценатства та спонсорства в місті
Стаття 13.10.	Сприяння розвитку підприємництва в місті
Стаття 13.11.	Залучення капіталу та інвестицій
	Глава 14. ЗОВНІШНІ СТОСУНКИ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ
Стаття 14.1.	Участь міської громади у міжнародному міжмуніципальному співробітництві
Стаття 14.2.	Споріднені міста та міста-побратими міста
	Глава 15. СИМВОЛІКА ТА АТРИБУТИ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ
Стаття 15.1.	Муніципальна символіка міста
Стаття 15.2.	Пам'ятні дати в житті міської громади
Стаття 15.3.	Почесні звання міської громади
Стаття 15.4.	Почесні нагороди та відзнаки міста
	Глава 16. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ ТА ДІЯ СТАТУТУ
Стаття 16.1.	Правові підстави прийняття та дії Статуту
Стаття 16.2.	Порядок прийняття Статуту та введення його в дію
Стаття 16.3.	Дія Статуту в часі, просторі та за колом осіб
Стаття 16.4.	Розвиток положень Статуту актами міського самоврядування
	Глава 17. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ
Стаття 17.1.	Прикінцеві положення
Стаття 17.2.	Порядок внесення змін до Статуту
Стаття 17.3.	Контроль за додержанням Статуту
Стаття 17.4.	Перехідні положення
ДОДАТОК	Акти законодавства, на які є посилання у Статуті

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА як повноважний представник територіальної громади міста Києва (далі – міської громади),

втілюючи у життя її волю,

спираючись на багатовікову історію міста як визначного духовного, історико-культурного центру України,

будучи спадкоємицею усього матеріального і духовного багатства, що створено попередніми поколіннями,

усвідомлюючи свою відповідальність перед Богом, Українським народом, Українською державою, перед нинішніми і майбутніми поколіннями жителів міста,

забезпечуючи здійснення принципів відповідальності, підзвітності та підконтрольності органів місцевого самоврядування перед міською громадою,

дбаючи про зміцнення засад місцевого самоврядування як необхідної складової громадянського суспільства, що розбудовується у незалежній Україні;

керуючись Конституцією України [1], Європейською Конвенцією про захист прав і основних свобод людини [5], Загальною декларацією прав людини, Європейською хартією місцевого самоврядування [2] та додатковим протоколом до неї від 16.11.2009 [3], Європейською хартією міст II [7], Всесвітньою хартією місцевого самоврядування, Декларацією про норми раціонального керівництва містами : на шляху до створення «міста для усіх», іншими міжнародними договорами та правовими актами, ратифікованими Верховною Радою України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [9] та іншими актами законодавства України,

з метою:

встановлення порядку реалізації на території міста Києва гарантованого Конституцією та законами України права на здійснення місцевого самоврядування,

створення умов для втілення гарантованого державою права міської громади самостійно, під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення, виходячи з реальних потреб міської громади,

досягнення міжнародних стандартів у життєдіяльності міста, кожної сім'ї і кожної конкретної людини,

закріплення у якості пріоритетів діяльності органів міської влади та інших суб'єктів, що діють на території міста, реалізацію та захист прав і законних інтересів, максимально повне задоволення та узгодження соціальних потреб та інтересів членів міської громади,

створення механізмів співпраці та солідарної відповідальності влади і громади за стан справ у місті шляхом взаємодії владних, комерційних та некомерційних структур,

суворого дотримання особами при владі і членами міської громади норм моралі, збереження міжнаціонального та міжконфесійного миру і злагоди, недопущення переростання політичних прихильностей у суспільно-політичні конфлікти,

закріплення статусу міста, відкритого для зв'язків та тісного співробітництва із зовнішнім світом,

ухвалює цей Статут міської громади у новій редакції, який визначає основи її життєдіяльності, засади, форми, порядок та особливості здійснення нею місцевого самоврядування на території міста.

Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1.1. Основні терміни і визначення, які використовуються у Статуті

1. Наведені нижче терміни вживаються у Статуті в такому значенні:

адміністративно-територіальний устрій міста – територіальна організація міста з поділом на адміністративно-територіальні одиниці – райони у місті;

бюджет міста (місцевий бюджет) – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень міського самоврядування;

виконавчий орган міської ради (Виконавчий орган Київської міської ради, міськадміністрація) – колегіальний виконавчий орган міської ради, який утворюється нею для здійснення виконавчих функцій і повноважень міського самоврядування у межах, визначених законом. Є підзвітним і підконтрольним раді, а з питань здійснення ним повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади;

виконавчі органи міського самоврядування – органи, які відповідно до Конституції та законів України, цього Статуту створюються міською радою для здійснення виконавчих функцій і повноважень міського самоврядування у межах, визначених законодавством;

відкритість діяльності органу міського самоврядування – забезпечення можливості доступу членів міської громади до повної, об'єктивної, достовірної інформації про цю діяльність, а також створення можливості для впливу громадськості на формування та реалізацію місцевої політики;

громадянське суспільство міста – об'єднання вільних і рівноправних членів жителів міста у єдину спільноту в межах його території;

депутат міської ради – повноважний і рівноправний член міської ради, представник її інтересів, який відповідно до Конституції та законів України обирається міською громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування;

загальний склад міської ради – кількісний склад депутатів міської ради, визначений міською радою відповідно до законодавства України та цього Статуту;

загальні збори членів міської громади (загальні збори) – організаційно-правова форма спільного публічного обговорення та безпосереднього вирішення членами міської громади питань місцевого значення, що стосуються загальних інтересів усієї міської громади або тих, що мають важливе значення для жителів певної території міста;

конфлікт інтересів – це ситуація, коли рішення, що приймається міською радою, її виконавчим органом може мати позитивні чи негативні наслідки для приватного інтересу суб'єкта (одного із суб'єктів) прийняття рішення (міського

голови, депутата міської ради, інших посадових осіб міського самоврядування), його родичів, друзів, близьких знайомих.

конференція членів міської громади (конференція) – зібрання легітимних представників усієї міської громади або мешканців певної території міста для вирішення вказаних вище питань.

міське самоврядування – визнане та гарантоване державою право та реальна здатність міської громади самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування вирішувати питання міського значення в межах Конституції і законів України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Статуту;

міський референдум – форма прийняття міською громадою рішень з питань, що належать до відання міського самоврядування, шляхом прямого голосування;

некомерційна організація (НКО) – створена в установленому законодавством порядку організація, метою діяльності якої не є отримання прибутку;

організація громадянського суспільства (ОГС) – організація, яка створена в установлену законодавством порядку і здійснює свою діяльність відповідно до свого Статуту або Положення на території міста. До ОГС належать громадські об'єднання, благодійні фонди та організації, органи самоорганізації населення, творчі спілки, релігійні організації або громади, міські організації політичних партій, міські організації профспілок, міські профспілки та їх об'єднання, організації роботодавців та їх об'єднання, саморегульовані організації, іноземні неурядові організації, інші НКО.

питання місцевого значення – питання, пов'язані з життєдіяльністю міста і його розвитком, які віднесені Конституцією, законами України, цим Статутом до предметів відання міського самоврядування, а також інші питання, які не входять до виключної компетенції органів державної влади України;

посадова особа міського самоврядування – обрана або працююча за контрактом (трудовим договором) особа, яка працює в органах міського самоврядування відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок міського бюджету;

право на участь у міському самоврядуванні – гарантоване Конституцією та законами України право громадян України, членів міської громади на участь у міському самоврядуванні незалежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання на території міста, мовних чи інших ознак;

право публічної (комунальної) власності – право міської громади володіти, доцільно, економно, ефективно користуватися та розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи міського самоврядування;

прозорість діяльності органу міського самоврядування – функціональна характеристика цієї діяльності, яка визначається мірою доступності інформації для її сприйняття мешканцями міста, зрозумілістю її змісту і сенсу широкою громадськістю,

обізнаністю людей стосовно різних сторін діяльності органів та посадових осіб. Забезпечується належною змістовністю інформації, що оприлюднюється, її максимальною адресністю і придатністю для сприйняття певними соціальними групами, лаконізмом та розумною достатністю за обсягом;

служба в органах міського самоврядування (муніципальна служба) – професійна, на постійній основі діяльність громадян України, що займають посади в органах міського самоврядування міста, яка спрямована на реалізацію міською громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, визначених законом;

статус депутата міської ради – права й обов'язки депутата міської ради, визначені згідно Конституції і законів України, цього Статуту;

Статут територіальної громади міста (далі – Статут) – муніципальний нормативно-правовий акт, який регулює в рамках Конституції і законів України відносини, пов'язані з вирішенням питань місцевого значення в місті;

Міська рада – виборний представницький орган міського самоврядування, який складається з депутатів і відповідно до Конституції і законів України наділяється правом представляти інтереси міської громади і приймати від її імені рішення;

територіальна громада міста (міська громада) – територіальний колектив, який об'єднує членів міської громади;

містяни – члени міської громади, незалежно від походження та місця свого народження;

члени міської громади – громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, біженці і внутрішньо переміщені особи, які зареєстровані у встановленому законом порядку і проживають у місті, які самі або батьки яких (до досягнення повноліття) мають власну або найману житлову площу у місті (крім готелів), володіють нерухомим майном, працюють або навчаються на території міста, сплачують місцеві податки і збори або в інший спосіб підтримують місто та його мешканців, а також шанують історію, культуру і традиції міста як особисту цінність.

2. Усі інші терміни, використані в Статуті, вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» та в інших законодавчих актах.

Стаття 1.2. Статут – основний локальний нормативно-правовий акт міста

1. Статут є основним нормативно-правовим актом міської громади у системі локального нормативного регулювання суспільних відносин, здійснюваного органами місцевого самоврядування на території міста.

2. Статут є актом прямої дії і має вищу юридичну силу стосовно інших актів органів і посадових осіб міського самоврядування. Усі інші акти, що приймаються органами та посадовими особами міського самоврядування на території міста або на її частині мають враховувати положення чинного Статуту і не суперечити їм. За наявності такого протиріччя органи міського самоврядування, їх посадові особи та члени міської громади керуються у своїй діяльності положеннями Статуту.

3. Статут визначає правові, організаційні та фінансові засади здійснення

місцевого самоврядування у місті відповідно до міжнародних стандартів, а також статус міської громади та її членів, особливості територіального устрою міста, принципи участі членів міської громади у здійсненні міського самоврядування та інші питання місцевого значення.

4. Статут є обов'язком для виконання всіма розташованими на території міста органами міського самоврядування, органами виконавчої влади, НКО, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також фізичними особами, які постійно або тимчасово перебувають на території міста.

5. Предметом правового регулювання Статуту є основні аспекти здійснення місцевого самоврядування у місті, у тому числі:

- права та обов'язки членів міської громади, посадових осіб міського самоврядування;

- система органів міського самоврядування, їх функції та повноваження;

- принципи, на яких базується діяльність міської громади у майновій та фінансовій сферах, механізми та порядок реалізації органами міського самоврядування гарантованого Конституцією та законами України права комунальної власності;

- порядок здійснення громадського контролю за діяльністю органів та посадових осіб міського самоврядування, застосування інших механізмів їх відповідальності перед міською громадою.

6. Статут відповідно до законів України визначає:

- 1) межі та склад території міста;

- 2) перелік питань місцевого значення, які знаходяться у веденні міста;

- 3) склад та функціонування системи міського самоврядування, повноваження її складових;

- 4) форми, порядок і гарантії безпосередньої участі членів міської громади у вирішенні питань місцевого значення;

- 5) структуру та порядок формування органів міського самоврядування;

- 6) назву та повноваження виборних та інших органів і посадових осіб міського самоврядування;

- 7) види, порядок прийняття і набуття чинності нормативно-правових актів органів міського самоврядування;

- 8) порядок висловлення недовіри населенням або дострокового припинення повноважень виборних органів та посадових осіб міського самоврядування;

- 9) гарантії прав та діяльності депутатів міської ради, членів інших виборних органів, виборних посадових осіб міського самоврядування, підстави та порядок припинення їх повноважень;

- 10) умови та порядок організації діяльності виконавчих органів міської ради;

- 11) економічну і фінансову основу реалізації міського самоврядування, порядок володіння, використання та розпорядження комунальною власністю;

12) порядок внесення змін та доповнень до Статуту.

Стаття 1.3. Правова основа місцевого самоврядування у місті

1. Правову основу міського самоврядування у місті Києві складають Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», інші законодавчі акти України, що стосуються питань міського самоврядування та особливого статусу міста, а також угоди та договори підписані органами та посадовими особами міського самоврядування в межах міжнародного та внутрішньодержавного міжмуніципального співробітництва.

2. Відповідно до статті 19 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада приймає Статут міської громади, що є основним нормативно-правовим актом локального рівня у місті.

3. Обов'язковими для виконання усіма розташованими на території міста органами міського самоврядування, органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також фізичними особами, які постійно або тимчасово перебувають на території міста є прийняті відповідно до законодавства України та цього Статуту рішення міського референдуму та акти органів і посадових осіб міського самоврядування.

4. Акти органів та посадових осіб міського самоврядування загального суспільного значення вступають в силу лише після їх офіційного оприлюднення.

5. Офіційним друкованим органом міського самоврядування у місті, де оприлюднюються акти органів та посадових осіб міського самоврядування, є газета «Хрещатик».

6. У разі необхідності акти органів та посадових осіб міського самоврядування загального суспільного значення можуть бути доведені до відома членів міської громади в інший придатний спосіб.

Стаття 1.4. Загальна географічна характеристика міста та його території

1. Місто Київ розташоване в північній частині України в межах 50°27'16" північної широти та 30°31'25" східної довготи на висоті над рівнем моря: 187 м.

2. Через місто у середній течії протікає головна річка України Дніпро. Довжина розташування міста вздовж його берега — понад 20 км.

3. Рельєф Києва сформувався на межі Придніпровської височини, а також Поліської та Придніпровської низовин. Більша частина міста лежить на високому (до 196 метрів над рівнем моря) правому березі Дніпра — Київському плато, порізаному густою сіткою ярів на окремі височини: Печерські пагорби, гори Щекавицю, Хорєвицю, Батієву та інші. Менша частина лежить на низинному лівому березі Дніпра.

Стаття 1.5. Загальні принципи та місцеві особливості, які обумовлюють прийняття Статуту

1. Прийняття Статуту у місті обумовлено необхідністю забезпечення найбільш повної реалізації гарантованих Конституцією та законодавством України принципів місцевого самоврядування, дотримання та захисту прав і свобод людини і

громадянина, гарантування прав міської громади на участь в управлінні містом, узгодження інтересів міської громади і загальнонаціональних інтересів України.

2. Органи міського самоврядування запроваджують у свою діяльність сучасні європейські стандарти та досвід місцевого самоврядування і локальної демократії, спрямовують свою діяльність на забезпечення всебічного економічного, соціального та культурного розвитку міста.

3. Органи міського самоврядування при здійсненні планування та поточної діяльності зобов'язані враховувати місцеві історичні, національно-культурні, соціально-економічні та інші особливості, обумовлені тим, що місто водночас є центром столиці України.

Стаття 1.6. Історичні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту

Прийняття Статуту у місті обумовлено необхідністю врахування, збереження та розвитку історичних традицій та особливостей, які вплинули на розбудову та зростання міста, формування його територіальної громади.

Історія міста розпочинається з 482 року, коли воно було засновано полянським князем Кием, його братами Щеком і Хоривом та сестрою Либідь.

Стаття 1.7. Культурні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту

1. Прийняття Статуту у місті обумовлено необхідністю врахування, збереження та примноження унікального культурного надбання міста та використання цього надбання заради подальшого культурного розвитку міської громади.

2. Органи міського самоврядування міста зобов'язані всіляко сприяти та підтримувати розвиток інтелектуального і культурного потенціалу, духовного і культурного життя та відповідної інфраструктури міста, що на день прийняття Статуту включає: ___ вищих навчальних закладів, ___ бібліотек, понад ___ музеїв, ___ релігійних організації, ___ національно-культурних товариств, ___ театрів, ___ кінотеатрів, ___ засобів масової інформації.

3. Міська громада та органи міського самоврядування усвідомлюють свою відповідальність та забезпечують збереження для нащадків пам'яток історії та архітектури, зокрема, забудови центральної історичної частини міста.

4. Органи міського самоврядування сприяють не тільки збереженню історичних пам'яток міста – об'єктів культурної спадщини національного та міжнародного значення, що мають вноситись до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та охороняються і зберігаються відповідно до законодавства України, а й дбають про їхнє поповнення новими творами культури і мистецтва.

Стаття 1.8. Етнічні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту

1. Прийняття Статуту обумовлено необхідністю забезпечення дотримання у місті прав і свобод, забезпечення національної та культурної самобутності усіх членів унікальної міської громади, що складається з представників близько 130 національностей.

2. Органи міського самоврядування зобов'язані всіляко сприяти діяльності у місті національно-культурних об'єднань та організацій, створювати умови для вільного розвитку, використання і захисту мов і культур представників усіх національностей – членів міської громади.

3. Врахування національно-культурних особливостей членів міської громади, забезпечення етнічної толерантності у місті є обов'язковим у діяльності органів та посадових осіб міського самоврядування.

Стаття 1.9. Соціально-економічні особливості міста, які обумовлюють прийняття Статуту

1. Прийняття Статуту обумовлено необхідністю забезпечення розвитку міста Києва як одного з великих і розвинутих міст України, територіальна громада якого нараховує понад 2800 тис. осіб, а територія складає майже 836 км².

2. В діяльності органів та посадових осіб міського самоврядування обов'язковим є врахування та підтримання особливої соціально-економічної структури міста - мегаполісу.

3. Програми та плани соціально-економічного розвитку міста складаються з урахуванням ефективного використання та примноження унікального науково-технічного, інноваційного, рекреаційного, культурного та економічного потенціалу міста в інтересах міської громади та національних інтересів України.

Стаття 1.10. Статус та функції міста

1. Місто Київ є столицею України і згідно з Конституцією України (254к/96-ВР) має спеціальний статус та відповідні особливості здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування згідно з окремим законом України.

2. Органи міського самоврядування і їх виконавчі органи у місті Києві забезпечують в межах своїх повноважень, визначених законами України, здійснення містом наступних столичних та інших функцій:

1) взаємодія з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України при розробленні та здійсненні заходів, програм та проектів, що можуть стосуватися інтересів міської громади;

2) вирішення питань щодо розміщення центральних органів виконавчої влади, які утворюються в місті Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України, а також інших органів державної влади, посольств іноземних держав та представництв міжнародних організацій в Україні;

3) створення належних умов для діяльності у місті офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій, промислових підприємств, установ і закладів науки, освіти, охорони здоров'я, культури і спорту, місцем розташування яких відповідно до законодавства визначено місто;

4) здійснення заходів щодо збереження та відновлення пам'яток історії, культури, релігії, архітектури та містобудування, заповідних та природних зон і ландшафтів, що мають національне або місцеве значення;

5) надання на договірних засадах комунальних, інженерних, соціально-культурних, транспортних, інформаційних та інших послуг державним органам,

посольствам іноземних держав, представництвам міжнародних організацій, розміщеним у місті;

б) виконання містом Києвом інших функцій, передбачених у міжнародно-правових актах, що є обов'язковими для України, які визначають стандарти сталого розвитку міст, стандарти розвитку великих населених пунктів і є специфічними для функціонування Києва як духовного, культурного, історичного, науково-освітнього, економічного центру України.

3. Здійснення столичних функцій органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами у місті Києві гарантується державою.

4. Місто Київ виконує функції центра регіону – Київської області і є місцем розташування Київської обласної ради, Київської обласної державної адміністрації та їх органів.

Стаття 1.11. Територія та поділ міста

1. Територія міста Києва є невід'ємною складовою території України.

2. Територію міста складають суша, природні і штучні водоймища, надра та повітряний простір в адміністративних межах міста, встановлених Верховною Радою України за поданням Київської міської ради і погодженими з відповідними місцевими радами.

3. Територія міста є основою життєдіяльності міської громади та знаходиться у її віданні з урахуванням прав та законних інтересів власників землі та належних землекористувачів.

4. Адміністративно-територіальний устрій міста складається з районів в місті, а внутрішній устрій – з дрібніших територіальних утворень. Поділ міста на зазначені територіальні одиниці, їх найменування та перейменування, встановлення та зміни меж цих одиниць визначається Київською міською радою.

5. Адміністративно-територіальний та внутрішній устрій міста має здійснюватись з урахуванням їх економічних, містобудівних, історичних, національно-культурних, соціальних та інших особливостей з метою створення оптимальної системи управління у місті, наближення владних органів до мешканців, розширення можливостей вирішення питань місцевого значення з урахуванням думки мешканців міста.

6. Організація міського самоврядування в районах міста визначається міською радою згідно з Конституцією, законодавством України та цим Статутом.

Стаття 1.12. Організація управління районами міста

1. Організація управління районами в місті Києві належать до виключної компетенції Київської міської ради і вирішуються відповідно до Конституції, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України – місто-герой Київ» [10] та інших законів України, рішень міської громади або міської ради про управління районами міста.

2. Міська громада (через міський референдум) або міська рада може прийняти згідно з законом рішення про неутворення районних у місті рад. В цьому випадку міська рада може утворити виконавчі органи – районні в місті адміністрації. Структура і повноваження цих адміністрацій та їх посадових осіб визначаються відповідними Положеннями, що затверджуються міською радою.

3. У разі, якщо міська громада (через міський референдум) або міська рада прийме відповідно до закону рішення про утворення або відновлення районних у місті рад, то управління районами в межах і обсягах повноважень, визначених міською радою, здійснюють районні в місті ради та їх виконавчі органи. Визначений міською радою обсяг повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів протягом даного скликання не може змінюватись міською радою без згоди відповідної районної у місті ради.

Київська міська рада може передавати районним у місті радам у власність або в управління об'єкти комунальної власності міста Києва в порядку, передбаченому законами України.

4. Рішення міської громади або міської ради щодо утворення чи неутворення районних у місті рад повинні бути прийняті не пізніше як за шість місяців до дня проведення чергових місцевих виборів.

5. Встановлення та зміна меж районів в місті здійснюється Київською міською радою в порядку, визначеному Конституцією та чинним законодавством України.

Стаття 1.13. Найменування та перейменування територіальних об'єктів міста

1. Найменування та перейменування територіальних об'єктів міста – вулиць, провулків, майданів, мостів, парків, скверів тощо – здійснюються міською радою відповідно до затвердженого нею Порядку.

2. Перейменування територіальних об'єктів міста здійснюється, як правило, у випадках відновлення їх історичних назв та історичної справедливості.

3. Присвоєння територіальним об'єктам міста імен з метою увічнення пам'яті видатних державних, громадсько-політичних діячів, захисників Батьківщини, діячів науки і культури здійснюється тільки посмертно.

4. Назви територіальних об'єктів міста даються українською мовою з дотриманням норм Закону України «Про засади державної мовної політики» та українського правопису.

Стаття 1.14. Встановлення меж міста

1. Межі міста встановлюються Верховною Радою України за поданням міської ради, погодженим з відповідними радами територій, що межують з територією міста, відповідно до чинного законодавства, з урахуванням історичних, соціально-економічних та інших особливостей території, а також з урахуванням колективної думки міської громади, висловленої шляхом проведення місцевого референдуму – згідно статті 5 Європейської Хартії місцевого самоврядування.

2. Межі міста та районів міста закріплюються шляхом їх текстового опису та графічних матеріалів у окремому нормативно-правовому акті, який затверджується міською радою.

Стаття 1.15. Приміська територія

1. Приміською територією міста вважається територія, що прилягає до міської межі з її зовнішнього боку і складається із земель, які використовуються для

задоволення потреб міської громади і територіальних громад приміських населених пунктів.

2. Межі приміської території визначаються Генеральним планом міста відповідно до чинного законодавства України з урахуванням думки міської громади та інших зацікавлених територіальних громад.

Стаття 1.16. Питання місцевого значення та предмети відання міста

1. Міська громада безпосередньо або через органи міського самоврядування, вирішує усі питання місцевого значення.

2. Компетенція органів та посадових осіб міського самоврядування щодо вирішення питань місцевого значення визначається законодавством України і даним Статутом.

3. Органам міського самоврядування у місті відповідно до законодавств України або згідно з договором можуть бути передані або делеговані додаткові повноваження, порядок реалізації яких визначається відповідним Законом або договором.

4. Виходячи з положень Конституції України, чинного законодавства України та вимог частини 4 статті 4 Європейської хартії місцевого самоврядування, що ратифікована Україною та має силу Закону України, до питань місцевого значення цим Статутом віднесені:

1) ухвалення та зміна Статуту, інших нормативно-правових актів локального регулювання, контроль за їх дотриманням;

2) встановлення меж міста та конституювання його як адміністративно-територіальної одиниці України;

3) адміністративно-територіальний устрій міста, визначення районного поділу міста, меж та найменувань його районів;

4) закріплення статусу міської громади;

5) облік громадян, що проживають в місті, складання і ведення реєстру громадян-виборців;

6) забезпечення врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування у місті;

7) комплексний соціально-економічний і культурний розвиток міста;

8) розвиток соціальної, виробничої та адміністративної інфраструктури міста;

9) раціональне використання міських земель, контроль за їх використанням;

10) регулювання використання водних об'єктів місцевого значення, родовищ корисних копалини, а також надр для будівництва підземних споруд місцевого значення;

11) управління, володіння, користування та розпорядження комунальною власністю;

12) міські фінанси, формування, затвердження і виконання міського бюджету, встановлення місцевих податків, зборів, платежів і порядку їх зборів, вирішення інших фінансових питань місцевого значення;

- 13) використання і утримання комунальних житлових і нежитлих приміщень;
- 14) благоустрій та озеленення території міста;
- 15) комунальне дорожнє будівництво і утримання міських доріг, вулиць, площ, мостів;
- 16) організація, підтримка і розвиток систем енерго-, газо-, тепло-, водопостачання, каналізації, збору, утилізації та переробки побутових відходів;
- 17) організація забезпечення населення паливом;
- 18) організація, утримання і розвиток комунальних установ дошкільної, основної загальної і професійної освіти;
- 19) організація, утримання і розвиток комунальних установ охорони здоров'я;
- 20) забезпечення санітарного благополуччя території і населення міста;
- 21) забезпечення соціальної підтримки населення;
- 22) організація та діяльність органів міського самоврядування по здійсненню опіки і опікування над дітьми, що залишилися без піклування батьків;
- 23) сприяння зайнятості населення;
- 24) розвиток і підтримка підприємництва в місті;
- 25) створення умов для забезпечення населення послугами оптової і роздрібною торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування;
- 26) створення умов для житлового і соціально-культурного будівництва;
- 27) здійснення містобудівельної політики у місті в області архітектури, будівництва, реконструкції з урахуванням історичної та культурної спадщини міста;
- 30) організація надання ритуальних послуг, утримання місць поховання;
- 31) організація, сприяння транспортному обслуговуванню населення;
- 32) організація забезпечення населення послугами зв'язку;
- 33) збереження та утримання пам'яток історії і культури, що знаходяться у комунальній власності;
- 34) створення в місті умов для діяльності та розвитку закладів культури;
- 35) створення в місті умов для організації культурно-видовищних заходів;
- 36) створення у місті умов для розвитку фізичної культури і спорту, будівництво та утримання комунальних об'єктів фізкультурного та спортивного призначення;
- 37) участь в охороні навколишнього середовища на території міста;
- 38) організація та утримання комунальної інформаційної служби, створення умов для діяльності засобів масової інформації;
- 39) забезпечення протипожежної безпеки, організація та утримання муніципальної пожежної служби;
- 40) організація і утримання комунальних архівів;

41) інші питання, не віднесені законодавством до ведення органів державної влади.

5. До предметів відання Статуту також включені норми, які недостатньо врегульовані чинним законодавством України або не підлягають законодавчому врегулюванню, зокрема:

- форми сповіщення громадян про роботу органів самоврядування;
- форми участі населення міста у діяльності міського самоврядування (вибори, референдуми, загальні збори, громадські слухання, місцеві ініціативи, звернення громадян тощо);
- розподіл території міста на дрібніші містобудівні одиниці;
- утворення за ініціативою членів міської громади та сприяння діяльності органів самоорганізації населення;
- укладення договорів громадських об'єднань та інших представників інтересів міської громади з органами міського самоврядування;
- порядок створення різного роду комісій, робочих груп, інших колегіальних органів;
- визначення структури та чисельності виконавчих органів міського самоврядування;
- правила прийняття і звільнення з роботи службовців міського самоврядування, правила оплати їхньої праці;
- порядок реалізації права осіб чи організацій знайомитись з адміністративними актами самоврядування та ін.

Глава 2. ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА МІСТА

Стаття 2.1. Населення міста і міська громада

1. Населення міста складають усі його жителі, що мешкають у місті на законних підставах, незалежно від термінів їхнього проживання і місця народження.

Законність підстав проживання жителів міста визначається відповідно до наявності документів, до яких згідно з ст. 3 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» вносяться відомості про місце проживання та місце перебування особи, - паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист, довідка про звернення за захистом в Україні.

2. Категорію жителів (мешканців) міста складають дві категорії осіб: а) особи, які постійно проживають у місті; б) особи, які проживають у місті тимчасово, прибули з інших місцевостей у відрядження, на навчання (студенти, курсанти, аспіранти тощо), на лікування, відпочинок, на військову чи альтернативну службу (військовослужбовці та члени їхніх сімей) за умови їх офіційної реєстрації у відповідних органах міста.

3. Реєстрація жителів, що постійно та тимчасово проживають у місті, здійснюється у порядку, передбаченому чинним законодавством. Відомості щодо реєстрації всіх мешканців заносяться до банку даних міської ради.

4. Жителі міста відповідно до чинного законодавства в межах його території об'єднуються на основах самоорганізації та самоврядування для вирішення питань місцевого значення у єдину спільноту міста – міську громаду.

5. Члени міської громади можуть мати повні або обмежені права.

6. Членами міської громади з *повними правами* є дієздатні громадяни України, які досягли повноліття і постійно проживають на території міста відповідно до Закону України «Про свободу пересування і вільний вибір місця проживання» та інших актів законодавства України. Ці члени міської громади володіють активним і пасивним виборчим правом на виборах органів місцевого самоврядування та при утворенні органів самоорганізації населення, користуються інфраструктурою міста, мають право на безоплатне отримання соціальних, освітніх та інших послуг.

7. Члени міської громади, щодо яких є рішення суду про визнання їх *недієздатними*, які голосують на місцевих виборах, місцевих референдумах, беруть участь з ухвальним голосом у загальних зборах (конференціях), громадських слуханнях та інших формах прийняття рішень, є членами міської громади, але без права ухвального голосу.

8. Разом із тим недієздатні члени міської громади мають право користуватися інфраструктурою міста нарівні з іншими членами міської громади. Органи міського самоврядування, органи виконавчої влади, підприємства, установи, організації здійснюють заходи, спрямовані на забезпечення соціальних, освітніх, інших прав недієздатних членів міської громади, сприяють залученню їх до активного життя міської громади.

9. Члени міської громади, які володіють нерухомим майном (нерухомістю) на території міста, працюють в місті, ведуть іншу діяльність, пов'язану зі сплатою податків до місцевого бюджету, але не мають законних підстав для проживання на території міської громади, належать до категорії членів міської громади з *обмеженими правами*.

10. Ця категорія осіб не може брати участі у голосуванні на місцевих виборах, місцевих референдумах, в інших формах безпосереднього прийняття рішень членами міської громади. Умови користування інфраструктурою міста, порядок отримання соціальних, освітніх, медичних та інших послуг членами міської громади з обмеженими правами визначаються відповідно до законодавства України та рішень органів міського самоврядування.

11. Права члена міської громади надаються також Почесним громадянам міста незалежно від місця і режиму їхнього проживання, а також, за рішенням міської ради, – особам, які не є членами міської громади, але отримали у відповідності із Законом України «Про правовий статус і права закордонних українців» статус закордонного українця або мають значні, офіційно визнані заслуги перед містом і міською громадою.

Стаття 2.2. Міська громада як суб'єкт публічних прав

1. Міська громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій та повноважень.

2. Міська громада має право вирішувати усі питання місцевого значення, які пов'язані з життєдіяльністю її членів і розвитком міста, що віднесені Конституцією та законами України до відання місцевого самоврядування.

3. Міська громада здійснює публічне право на самоврядування безпосередньо через участь у ньому містян, обрані ними органи місцевого самоврядування, органи самоорганізації населення та їх посадових осіб.

4. Міська громада може вирішувати також усі питання місцевого значення, що не віднесені Конституцією України, законами України, Статутом до предметів відання і повноважень держави та її органів, органів міського самоврядування, органів самоорганізації населення і організацій громадянського суспільства міста, а також до прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

5. Міська громада або її представницький орган можуть визначати у кожному конкретному випадку питання місцевого значення, рішення по яких приймаються за участю осіб, що мають на підставі частини 12 статті 2.1 Статуту права члена міської громади, а також містян (за місцем народження, проживання, діяльності), що на даний момент не є членами міської громади.

6. Міська громада створює належні умови для діяльності громадських об'єднань, органів самоорганізації населення, інших суб'єктів громадянського суспільства, які створені в установленому законодавством порядку і діють в інтересах подальшого розвитку міської громади

7. Міська громада враховує етнонаціональний склад населення і підтримує створення і діяльність національних спільнот, земляцтв, релігійних і культових об'єднань, діяльність яких не суперечить законам України і цьому Статуту, сприяє розвитку етнічної, культурної, мовної і релігійної самобутності представників та їхніх об'єднань української нації, корінних народів і національних меншин, що проживають на території міста, охороні історичного середовища та його пам'яток.

8. Міська громада виховує у жителів міста, незалежно від їхньої національної приналежності, розуміння соціального та державного значення і призначення української мови та інших мов національних меншин країни, до можливості вільного вибору мови міжособистісного спілкування.

Суб'єкти юридично значущих дій вирішують питання про мову оформлення дій і актів відповідно до Закону України «Про засади державної мовної політики».

9. Міська громада підтримує дії держави й органів місцевого самоврядування, які спрямовані на забезпечення прав і свобод людини і громадянина, зміцнення громадянської злагоди, створення в місті гідних людини умов життя, роботи і дозвілля.

Глава 3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ МЕШКАНЦІВ МІСТА

Стаття 3.1. Захист і реалізація прав та свобод людини і громадянина

1. Захист і реалізація у місті прав і свобод людини і громадянина, які закріплені в Конституції та законодавстві України, визначають зміст і спрямованість діяльності органів міського самоврядування.

2. Цей Статут, інші акти органів та посадових осіб міського самоврядування не можуть обмежувати встановлених Конституцією та законодавством України прав і свобод людини і громадянина.

3. Органи, посадові та службові особи міського самоврядування у своїй діяльності зобов'язані надавати пріоритетне значення служінню інтересам міської громади та забезпеченню усім її членам реальної можливості реалізувати їхні права.

4. Органами міського самоврядування за рахунок коштів міського бюджету та інших законних джерел можуть встановлюватись додаткові заходи соціального захисту та додаткові соціальні гарантії членам міської громади.

Стаття 3.2. Пріоритетність прав членів міської громади

1. Положення цього Статуту спрямовані на деталізацію та розширення змісту визначених Конституцією, законодавством України прав і свобод людини і громадянина мешканців міста, недопущення обмеження їх змісту та обсягу, а також на визначення механізмів їх практичної реалізації та захисту.

2. Члени міської громади мають усі конституційні права і свободи, встановлені законодавством України, мають рівні права і свободи, визначені Конституцією України та цим Статутом, вони є рівними у виконанні своїх обов'язків та у відповідальності за порушення актів міського самоврядування.

3. Права і свободи членів міської громади на території міста мають пріоритет по відношенню до державних інтересів, виходячи з конституційного припису про найвищу цінність людини в Україні, а також по відношенню до всіх інших колективних і корпоративних прав і свобод людини і громадянина.

4. Усі громадяни України, що тимчасово проживають у місті, а також іноземці й особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими же правами і свободами, несуть такі ж обов'язки, як і мешканці міста, за винятками, встановленими Конституцією, законами та міжнародними договорами України, цим Статутом.

Стаття 3.3. Єдність прав та обов'язків членів міської громади

1. Члени міської громади, крім прав і свобод, встановлених Конституцією і законодавством України, виходячи з частини 1 ст. 22 Конституції України, *мають право на:*

- повну інформацію про відомості, які є у розпорядженні органів місцевого самоврядування про членів міської громади;

- вільне пересування і вибір місця постійного проживання і тимчасового проживання у межах міста;

- участь у створенні і діяльності органів самоорганізації населення,

громадських організацій чи спілок, місцевих осередків політичних партій, професійних і творчих спілок, організацій роботодавців та інших організацій громадянського суспільства;

- подання індивідуальних та колективних звернень (скарг, заяв, пропозицій) органам і посадовим особам місцевого самоврядування й одержання на них відповідей у встановлені законом терміни;

- персональний прийом у посадових осіб міського самоврядування в зазначені дні і години;

- присутність на відкритих засіданнях міської ради та її виконавчих органів;

- одержання повної і достовірної інформації про діяльність міської ради, її виконавчих органів і посадових осіб, ознайомлення у встановленому порядку з документами й іншими матеріалами органів місцевого самоврядування у місті;

- одержання копій актів міської ради, її виконавчих органів і посадових осіб;

- участь у здійсненні контролю за діяльністю міської ради, її органів та посадових осіб у формах, встановлених законом і цим Статутом;

- прийняття рішень про дострокове припинення повноважень відповідного органу самоорганізації населення;

- переваги у користуванні, оренді, викупі комунальної власності;

- пільги при занятті соціально орієнтованою підприємницькою діяльністю на території міста й в інтересах міської громади;

- використання можливостей працевлаштування на підприємствах, в установах та організаціях, які створені міською громадою і міським самоврядуванням;

- належне користування послугами міської служби соціального захисту населення;

- безкоштовне надання житла або надання житла за доступну плату для осіб, що потребують соціального захисту, пільгове користування соціальним житлом та приватизація житла у комунальних гуртожитках;

- безкоштовне обслуговування в комунальних установах охорони здоров'я, санітарно-епідеміологічної служби, у комунальних фізкультурно-оздоровчих організаціях;

- надання особам, що потребують соціального захисту, спеціальних пільг у системі дошкільної, повної загальної середньої освіти в комунальних навчальних закладах;

- безкоштовне (у визначені дні) відвідування музеїв, бібліотек, інших установ культури, мистецтва, що перебувають на утриманні міського бюджету;

- безкоштовну (у визначені дні) правову допомогу в міських (комунальних і громадських) правоохоронних та правозахисних організаціях;

- безкоштовне правове представництво і захист інтересів осіб, що потребують особливого соціального захисту (діти, багатодітні родини, інваліди, непрацюючі пенсіонери, незаможні);

- отримання звання «Почесний громадянин міста» та почесних відзнак міста, що надаються членам міської громади або особам, що задовольняють вимогам, зазначеним у Положенні про Почесного громадянина міста та Положеннях про почесні відзнаки міста.

2. Члени міської громади, які згідно із законами України володіють виборчим правом на міських виборах, крім вищевказаних прав, *мають право:*

- на участь у місцевому самоврядуванні як безпосередньо, так і через Київську міську раду та її виконавчі органи або в інших формах, передбачених чинним законодавством;

- на участь у міському референдумі;

- обирати і бути обраними на виборах міської ради, міського голови, в процесі заміщення інших виборних посад міського самоврядування й органів самоорганізації населення (активні і пасивні виборчі права);

- службу у міській раді та її виконавчих органах;

- безпосередньо брати участь у здійсненні самоврядування міською громадою в різноманітних формах прямого волевиявлення (загальні збори (конференції), місцеві ініціативи, громадські слухання тощо);

- брати участь у місцевих референдумах;

- ініціювати збір підписів під вимогою про призначення місцевого референдуму;

- ініціювати питання про проведення місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування;

- приймати на зборах виборців рішення щодо внесення пропозиції про відкликання депутата місцевої ради та брати участь у здійсненні процедури відкликання депутатів міської ради;

- інші права, визначені чинним законодавством України та цим Статутом.

3. Здійснення права на участь у міському самоврядуванні не повинно порушувати права та свободи інших осіб, права органів міського самоврядування і міської громади у цілому.

4. Права і обов'язки членів міської громади взаємопов'язані. Наявність прав породжує необхідність виконання обов'язків. Члени міської громади, крім виконання обов'язків, встановлених Конституцією і законодавством України, *зобов'язані:*

- знати і виконувати Статут, локальні правові і нормативні акти, що діють на території міста;

- дотримувати чистоти і порядку у місті та його дрібніших містобудівних територій. а також на території власного мешкання;

- сприяти в міру особистих здібностей і можливостей благоустрою міста, розвитку міської громади, зростанню життєвого рівня її членів;

- використовувати за цільовим призначенням комунальні фонди, бюджетні і позабюджетні кошти, майно міста;

- поважати символіку міста і використовувати її тільки відповідно до призначення.

5. Цей Статут зобов'язує кожного члена міської громади не порушувати прав і свобод інших жителів міста. Здійснення права на участь у самоврядуванні міської громади одними її членами не повинно порушувати права та свободи інших членів та не членів міської громади, які на законних підставах перебувають у місті, права міської громади загалом.

6. За порушення прав і свобод членів міської громади настає, згідно з законодавством України, адміністративна, цивільна та кримінальна відповідальність.

7. Будь-які обмеження права членів міської громади на участь у самоврядуванні в залежності від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного і соціального походження, майнового стану, терміну проживання на відповідній території, за мовними й іншими ознаками забороняється.

8. Суб'єкти міського самоврядування і самоорганізації населення несуть відповідальність за охорону прав, свобод і законних інтересів членів міської громади, зобов'язані відшкодовувати моральний і матеріальний збиток, заподіяний їм діями (бездіяльністю) суб'єктів міського самоврядування й органів самоорганізації населення.

9. Відповідальність членів міської громади, населення міста за порушення Конституції України і законодавства України, локальних нормативно-правових актів встановлюється в актах законодавства та локальних нормативно-правових актах.

Стаття 3.4. Уповноважений міської громади з прав людини (міський омбудсмен)

1. З метою забезпечення правового захисту прав і свобод членів міської громади, передбачених Конституцією і чинним законодавством України, від неправомірних дій та бездіяльності органів та посадових осіб державної влади та органів місцевого самоврядування, інших юридичних та фізичних осіб, у місті запроваджується посада Уповноваженого міської громади з прав людини (далі – Міського омбудсмена).

2. Міський омбудсмен обирається міською громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права таємним голосуванням на термін дії міської ради. Міський омбудсмен є посадовою особою місцевого самоврядування і за посадою входить до складу виконавчого органу Київської міської ради.

3. Міський омбудсмен діє на підставі та відповідно до Конституції і законодавства України, а також у спосіб та в межах повноважень, передбачених цим Статутом і «Положенням про Уповноваженого міської територіальної громади з прав людини», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

4. Вибори Міського омбудсмена проводяться одночасно з виборами міського голови і депутатів міської ради. Порядок виборів міського омбудсмена визначається «Положенням про Уповноваженого міської територіальної громади з прав людини».

5. Міський омбудсмен здійснює свою діяльність незалежно від державних органів і посадових осіб, рівно як і від органів і посадових осіб міського самоврядування і підзвітний лише міській громаді, щорічно звітуючи перед нею про свою діяльність та про стан справ щодо захисту прав і свобод членів територіальної громади в місті. Як правило, цей звіт проводиться одночасно із щорічним звітом міського голови.

6. Діяльність Міського омбудсмена доповнює існуючі заходи і засоби захисту конституційних прав і свобод громадян, не відмінняє їх і не потребує перегляду компетенції правоохоронних органів.

7. Міський омбудсмен одержує повноваження після складання на першій після його обрання сесії міської ради присяги наступного змісту:

«Я (прізвище, ім'я, по батькові), волею територіальної громади міста _____ обраний Уповноваженим міської громади з прав людини, вступаючи на цю високу посаду, урочисто присягаю захищати права і свободи членів міської громади, суворо дотримуватись Конституції і законів України, Статуту територіальної громади міста».

8. Міський омбудсмен має печатку, бланк та інші необхідні атрибути для виконання своїх функцій.

9. Міським омбудсменом обирається громадянин України, який на день обрання має вік не менше 30 і не більше 60 років, вищу юридичну освіту, стаж практичної, наукової або педагогічної роботи за фахом не менше п'яти років, володіє державною мовою і протягом п'яти років проживає на законних підставах у місті Києві.

10. Не може обиратися на посаду Міського омбудсмена особа, яка має не зняту або не погашену у встановленому законом порядку судимість за скоєний злочин.

11. Міський омбудсмен:

1) спостерігає за діями органів і посадових осіб міського самоврядування, інших юридичних та фізичних осіб щодо дотримання ними в місті прав людини;

2) вивчає випадки порушення прав людини в місті і вживає заходів, передбачених законодавством України, місцевими нормативно-правовими актами, для припинення цих порушень і відновлення порушених прав;

3) вивчає стан дотримання прав членів міської громади як на підставі звернень членів міської громади (письмових і особистих), так і шляхом проведення власних досліджень, у тому числі у вигляді моніторингу.

4) надає безкоштовну юридичну допомогу членам міської громади, права яких порушені;

5) виступає раз на рік на сесії міської ради із звітною Доповіддю про стан дотримання прав членів міської громади і публікує свою Доповідь у газеті міської ради та оприлюднює її в інший спосіб;

6) по фактах грубого порушення конституційних прав членів міської громади проводить громадські слухання, виступає в пресі, по радіо, телебаченню, має свій персональний веб-сайт в Інтернеті;

7) направляє в офіційному порядку міському голові, голові обласної державної адміністрації, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, у відповідний комітет Верховної Ради України щорічну Доповідь і матеріали громадських слухань з питань порушення прав членів міської громади;

8) створює у системі міського самоврядування додаткові правозахисні механізми, розробляє і надає міському голові, іншим суб'єктам ініціювання розгляду питань на сесії міської ради, для внесення на затвердження міської ради мінімальних муніципальних гарантій і стандартів захисту прав членів міської громади;

9) приймає та розглядає письмові скарги від членів міської громади, які вважають, що їхні права порушені дією або бездіяльністю будь-яких органів влади, посадових та інших осіб на території міста;

10) звертається до порушника прав з вимогою відновити порушені права члена міської громади, а у разі відмови порушника сприяє потерпілому у підготовці і поданні справи до суду, при необхідності виступає представником потерпілого у суді;

11) у разі систематичного порушення прав членів міської громади будь-яким органом, посадовою або іншою особою подає відповідно міському голові, голові місцевої державної адміністрації або вищестоящому для порушника органу подання щодо притягнення цієї особи відповідальності в установленому законом порядку.

12. Сфера компетенції, порядок обрання, проходження служби, переобрання (відставки) і матеріально-фінансового забезпечення міського омбудсмена визначається «Положенням про Уповноваженого міської громади з прав людини».

13. Компетенція Міського омбудсмена обмежена сферою правовідносин, що виникають виключно у відносинах членів міської громади і органів та посадових осіб міського самоврядування, державної влади, підприємств, установ та організацій будь-якої форми власності у межах території міста.

14. Міський омбудсмен не може належати до будь-якої політичної партії, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.

15. Міський омбудсмен здійснює свою діяльність у співпраці з міським головою, депутатами міської ради, її виконавчими органами, органами державної влади та їх посадовими особами, правозахисними організаціями, органами самоорганізації населення, Уповноваженим міської громади з прав дітей і підлітків, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

16. За рішенням міської ради Міський омбудсмен може мати власний апарат, який організаційно і технічно забезпечує виконання ним своїх повноважень.

17. Міський омбудсмен може мати громадських помічників з числа осіб, які мають необхідну кваліфікацію та досвід правозахисної діяльності і працюють з ним на громадських засадах.

Стаття 3.5. Уповноважений міської громади з прав дітей і підлітків

1. Для забезпечення дотримання у місті прав дітей (осіб у віці до 14 років) і підлітків (осіб у віці від 14 років до досягнення ними повноліття), виходячи з

визнання за ними усієї повноти соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених в Конституції України, міжнародних договорах та інших нормативних правових актах, у місті запроваджується посада Уповноваженого міської громади з прав дітей і підлітків (далі – Уповноваженого з прав дітей).

2. Уповноважений з прав дітей обирається міською громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права таємним голосуванням на термін дії міської ради. Уповноважений з прав дітей є посадовою особою місцевого самоврядування і за посадою входить до складу виконавчого органу Київської міської ради.

3. Вибори Уповноваженого з прав дітей проводяться одночасно з виборами міського голови і депутатів міської ради. Порядок виборів Уповноваженого з прав дітей визначається «Положенням про Уповноваженого міської територіальної громади з прав дітей і підлітків», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

4. Уповноважений з прав дітей діє на підставі і відповідно до Конституції і законодавства України, ратифікованої Верховною Радою України Конвенції про права дитини, Конвенції про обмеження нічної праці дітей та підлітків на непромислових роботах, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», іншими законодавчими актами, а також у спосіб і в межах повноважень, передбачених цим Статутом та «Положенням про Уповноваженого міської територіальної громади з прав дітей і підлітків».

5. Головними завданнями Уповноваженого з прав дітей є:

- забезпечення захисту і поновлення порушених прав дітей та підлітків в усіх сферах життєдіяльності неповнолітніх, включаючи виховання, освіту, охорону здоров'я, працю, соціальне забезпечення, дозвілля, доступ до інформації та ін.;

- профілактика правопорушень неповнолітніх та по відношенню до неповнолітніх шляхом розробки та реалізації психолого-педагогічних, нормативно-правових, організаційних та інших заходів, включаючи підвищення кваліфікації усіх працюючих з дітьми та підлітками;

- координація в місті діяльності органів, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, а також посадових та інших осіб зі створення ними належних умов для життєдіяльності, праці, навчання, гармонійного та різнобічного розвитку дітей та підлітків, захисту їх конституційних прав, свобод і законних інтересів, задоволення культурних та духовних потреб;

- сприяння виробленню і реалізації в місті єдиної соціальної політики по відношенню до неповнолітніх, у тому числі створення системи спеціалізованих ювенальних інституцій (державних і недержавних) та ювенальних юридичних консультацій, впровадження сучасних ювенальних технологій.

6. Уповноважений з прав дітей здійснює свою діяльність незалежно від державних органів і посадових осіб, рівно як і від органів і посадових осіб міського самоврядування і підзвітний лише міській громаді, щорічно звітуючи перед нею про свою діяльність та про стан справ щодо захисту прав дітей і підлітків у місті. Як правило, цей звіт проводиться одночасно із щорічним звітом міського голови.

7. Діяльність Уповноваженого з прав дітей доповнює існуючі заходи і засоби захисту конституційних прав і свобод дітей, не відміняє їх і не потребує перегляду компетенції правоохоронних органів.

8. Уповноважений з прав дітей одержує повноваження після складання на першій після його обрання сесії міської ради присяги наступного змісту:

«Я (прізвище, ім'я, по батькові), волею територіальної громади міста _____ обраний Уповноваженим міської громади з прав дітей і підлітків, вступаючи на цю високу посаду, урочисто присягаю захищати права і свободи дітей і підлітків, суворо дотримуватись Конституції і законів України, Статуту територіальної громади міста».

9. Уповноважений з прав дітей має печатку, бланк та інші необхідні атрибути для виконання своїх функцій.

10. Уповноваженим з прав дітей у місті обирається громадянин України, який на день обрання має вік не менше 28 і не більше 60 років, вищу юридичну освіту, стаж роботи у сфері правозастосування не менше п'яти років, стаж соціально-психологічної або педагогічної роботи з дітьми та підлітками не менше трьох років, володіє державною мовою і протягом п'яти років проживає на законних підставах у місті.

11. Не може обиратися на посаду міського омбудсмена особа, яка має не зняту або не погашену у встановленому законом порядку судимість за скоєний злочин.

12. Уповноважений з прав дітей:

1) спостерігає за діями органів і посадових осіб міського самоврядування, інших юридичних та фізичних осіб щодо дотримання ними прав дітей та підлітків;

2) приймає та розглядає письмові та особисті звернення від дітей і підлітків, а також звернення їхніх батьків і осіб, що здійснюють опіку та піклування, які вважають, що їхні права, права їхніх дітей і підлітків порушені дією або бездіяльністю будь-яких органів влади, посадових та інших осіб на території міста;

3) вивчає випадки порушення та стан дотримання прав дітей і підлітків в місті, у тому числі шляхом проведення власних досліджень, вживає заходів, передбачених законодавством України, місцевими нормативно-правовими актами, для припинення цих порушень і відновлення порушених прав;

4) окремо вивчає випадки насильства над дитиною у сім'ї, в школі, у колі однолітків, вживає заходів профілактики, психолого-педагогічної реабілітації, медіаційних заходів з примирення; сприяє запровадженню в школах, середніх спеціальних та вищих навчальних закладах громадських омбудсменів, служб примирення тощо;

5) надає безкоштовну юридичну допомогу дітям і підліткам, права яких порушені, а також їхнім батькам та особам, які здійснюють опіку та піклування;

6) сприяє наданню неповнолітньому, що скоїв правопорушення, комплексного супроводу і психологічно-правової підтримки у процесі судочинства з використанням позасудових та досудових процедур, варіантів покарання, альтернативних позбавленню волі, примиренню сторін на базі відновного підходу і можливості

загладжування шкоди обвинуваченим потерпілому; ресоціалізації (соціальної, побутової, трудовій) неповнолітнього, що повертається із спеціалізованих освітніх установ або місць позбавлення волі;

7) для забезпечення належної якості і ефективності усього комплексу заходів ювенальної характеру у місті сприяє їх максимальній прозорості і регламентованій відкритості, налагодженню дієвої системи громадського контролю за дотриманням і захистом прав дітей і підлітків;

8) виступає раз на рік на сесії міської ради із звітною Доповіддю про стан дотримання прав дітей і підлітків в місті і публікує свою Доповідь у газеті міської ради та оприлюднює її в інший спосіб;

9) по фактах грубого порушення конституційних прав дітей і підлітків проводить громадські слухання, виступає в пресі, по радіо, телебаченню, має свій персональний веб-сайт в Інтернеті;

10) направляє в офіційному порядку міському голові, голові обласної державної адміністрації, Міському омбудсмену, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, у відповідний комітет Верховної Ради України щорічну Доповідь і матеріали громадських слухань з питань порушення прав дітей і підлітків;

11) створює у системі міського самоврядування додаткові правозахисні механізми, розробляє і надає міському голові, іншим суб'єктам ініціювання розгляду питань на сесії міської ради, для внесення на затвердження міської ради, її виконавчого органу мінімальних муніципальних гарантій і стандартів захисту прав дітей і підлітків;

12) звертається до порушника прав з вимогою відновити порушені права дитини та підлітка, а у разі його відмови сприяє цій дитині чи підлітку, їх батькам чи піклувальникам у підготовці й поданні справи до суду, а при необхідності виступає представником потерпілого у суді;

13) у разі систематичного порушення прав дітей та підлітків будь-яким органом, посадовою або іншою особою подає відповідно міському голові, голові місцевої державної адміністрації або вищестоящому для порушника органу подання щодо притягнення цієї особи до належного виду відповідальності в установленому законом порядку.

13. Сфера компетенції, порядок обрання, проходження служби, переобрання (відставки) і матеріально-фінансового забезпечення Уповноваженого з прав дітей визначається «Положенням про Уповноваженого міської громади з прав дітей і підлітків», яке ухвалюється міською радою в доповнення та у розвиток норм цього Статуту.

14. Компетенція Уповноваженого з прав дітей обмежена сферою правовідносин, що виникають виключно у відносинах дітей і підлітків та органів і посадових осіб міського самоврядування, державної влади, підприємств, установ та організацій будь-якої форми власності, що діють у межах території міста.

15. Уповноважений з прав дітей не може належати до будь-якої політичної партії, мати представницький мандат, брати участь у будь-якій політичній діяльності, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.

16. Уповноважений з прав дітей здійснює свою діяльність у співпраці з міським головою, депутатами міської ради, її виконавчими органами, органами державної влади та їх посадовими особами, органами самоорганізації населення, правозахисними та іншими громадськими організаціями, які працюють у сфері його компетенції, Міським омбудсменом та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

17. За рішенням міської ради Уповноважений з прав дітей може мати власний апарат, який організаційно і технічно забезпечує виконання ним своїх повноважень.

18. Уповноважений з прав дітей може мати громадських помічників з числа осіб, які мають необхідну кваліфікацію та досвід правозахисної діяльності і працюють з ним на громадських засадах.

Глава 4. ОСНОВНІ ЗАСАДИ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 4.1. Головна мета та основні принципи міського самоврядування

1. *Головною метою* міського самоврядування у місті Києві є створення умов для максимально повного задоволення потреб та інтересів членів міської громади, забезпечення сталого розвитку міста в інтересах міської громади та національних інтересах України.

2. *Основними принципами* організації міського самоврядування у місті та засобами їхньої реалізації є такі:

- гарантування та захист прав і свобод людини і громадянина шляхом забезпечення їх пріоритетності в усіх сферах діяльності органів міського самоврядування;
- народовладдя – шляхом визнання міської громади основою та єдиним джерелом міського самоврядування;
- законність шляхом утвердження верховенства міжнародних правових актів, згоду на чинність яких в Україні дала Верховна Рада України, Конституції та законодавства України в діяльності усіх суб'єктів міського самоврядування;
- виборність шляхом формування органів та обрання посадових осіб міського самоврядування через демократичні вибори;
- гласність, відкритість шляхом забезпечення прозорості та реальної можливості здійснення громадського контролю за діяльністю органів міського самоврядування та прийняттям ними рішень з питань міського значення;
- колегіальність та розподіл повноважень шляхом забезпечення дотримання визначених законодавством України та цим Статутом процедур діяльності органів міського самоврядування, органів самоорганізації населення, підприємств, установ, організацій;
- поєднання інтересів міської громади і загальнонаціональних інтересів України шляхом врахування та забезпечення відповідного балансу інтересів при прийнятті рішень з питань місцевого значення;
- підзвітність та відповідальність перед міською громадою органів та посадових осіб міського самоврядування шляхом обов'язкового і систематичного надання міській громаді повної інформації про зміст і результати діяльності міського самоврядування, можливість міської громади ініціювати питання про проведення дострокових виборів органів міського самоврядування тощо.

3. Органи міського самоврядування усіма законними способами сприяють забезпеченню визначених Конституцією і законодавством України гарантій міського самоврядування, зокрема:

- правову, організаційну, фінансову, майнову, ресурсну самостійність в межах повноважень, визначених Конституцією та законодавством України;
- державну підтримку та дотримання органами державної влади України визначених законодавством гарантій місцевого самоврядування;
- врахування органами державної влади України при прийнятті рішень, які стосуються міста, місцевих особливостей та інтересів міської громади;
- судовий захист прав міської громади та міського самоврядування.

4. Органи міського самоврядування у своїй діяльності керуються принципами субординації, координації і субсидіарності.

Стаття 4.2. Система міського самоврядування у місті

1. Система місцевого самоврядування у місті Києві (далі – система міського самоврядування) відповідно до Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про столицю України – місто-герой Київ» та цього Статуту включає:

- міську громаду;
- Київську міську раду – представницький орган міського самоврядування;
- міського голову;
- виконавчий орган міської ради;
- районні адміністрації міської ради (у разі неутворення районних рад);
- районні у місті Києві ради (у разі їх утворення);
- виконавчі органи районних у місті Києві рад (у разі утворення цих рад);
- Київську міську державну адміністрацію та районні в місті Києві державні адміністрації (у разі існування у столиці України системи місцевих державних адміністрацій і делегування їм повноважень виконавчих органів відповідних рад);
- префект міста (у разі запровадження цієї посадової особи);
- префекти районів міста (у разі запровадження цих посадових осіб та утворення районних в місті рад);
- органи самоорганізації населення.

2. Розподіл повноважень між вказаними суб'єктами системи міського самоврядування здійснюється відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про органи самоорганізації населення» та цього Статуту.

3. Міська громада є первинним суб'єктом міського самоврядування та єдиним джерелом публічної влади міста, яка реалізовує право її членів на здійснення міського самоврядування безпосередньо та через органи міського самоврядування.

4. Формами безпосередньої реалізації міською громадою своїх прав на здійснення міського самоврядування є: міський референдум, місцеві вибори, місцеві ініціативи, громадські слухання, загальні збори (конференції), створення та діяльність органів самоорганізації населення та інші форми демократії участі.

5. Порядок формування, компетенція та організація діяльності суб'єктів системи міського самоврядування визначаються Конституцією, законодавством України та цим Статутом.

6. Міська рада та її виконавчі органи, міський голова, районні адміністрації міської ради (у разі неутворення районних рад), районні у місті Києві ради та їх виконавчі органи (у разі їх утворення), Київська міська державна адміністрація та районні в місті Києві державні адміністрації (у разі існування у столиці України системи місцевих державних адміністрацій і делегування їм повноважень виконавчих органів відповідних рад), органи самоорганізації населення відповідно до визначеної законодавством відповідальності здійснюють функції і повноваження міського самоврядування у місті від імені та в інтересах міської громади.

7. Органи та посадові особи системи міського самоврядування у місті відповідно до законодавства України та цього Статуту можуть укладати угоди з юридичними та фізичними особами для здійснення певних дій у межах їх компетенції.

8. Держава гарантує здійснення міською громадою та органами міського самоврядування столичних функцій шляхом відповідного фінансування з Державного бюджету України та надання необхідних для цього матеріально-технічних ресурсів (ст. 22 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ»). Зміна державних гарантій на здійснення цих функцій має бути обов'язково узгоджена з Київською міською радою та Київським міським головою.

Стаття 4.3. Відкритість і прозорість у діяльності органів міського самоврядування

1. Органи міського самоврядування здійснюють свою діяльність, керуючись принципами відкритості і прозорості, забезпечення належної та ефективної взаємодії міського самоврядування з міською громадою, що є необхідною умовою демократичного управління містом.

2. Відкритість і прозорість діяльності органів міського самоврядування забезпечується через можливість доступу членів міської громади до повної, об'єктивної, достовірної інформації про цю діяльність в обсягах та у порядку, встановлених законом. Зокрема, передбачається здійснення громадського контролю і участь громадськості у формуванні та реалізації міської політики.

3. Питання доступу громадськості до публічної інформації, розпорядником якої є міська рада та її виконавчі органи, а також інші органи публічної влади, що діють на території міста, регулюються Законом України «Про доступ до публічної інформації» [22] та цим Статутом.

3. Інформаційна відкритість як один з найважливіших принципів діяльності органів міського самоврядування у місті ґрунтується на конституційному праві міської громади отримувати інформацію про діяльність органів та посадових осіб і забезпечується шляхом:

- оприлюднення відповідними службами міської ради на офіційній веб-сторінці міської ради у мережі Інтернет інформації про дати засідань міської ради, про порядок денний цих засідань, а також про проекти рішень та прийняті рішення;
- висвітлення діяльності органів та посадових осіб міської ради у засобах масової інформації, в мережі Інтернет, проведення прес-конференцій, брифінгів та інших публічних заходів депутатами та посадовими особами міської ради;
- оголошення інформації під час публічних виступів посадових осіб та депутатів міської ради;
- функціонування «гарячих» телефонних ліній, проведення прямих ефірів за участю посадових осіб міської ради та її органів;
- публічного звітування міського голови, виконавчих органів, депутатських комісій та депутатів міської ради;
- запрошення та надання акредитації у встановленому порядку представникам засобів масової інформації, а також запрошення почесних гостей і членів міської громади на пленарні засідання міської ради, засідання виконавчого комітету міської ради, прес-конференції, брифінги, інші публічні заходи органів та посадових осіб міської ради;
- безпосереднього доведення до заінтересованих осіб інформації (усно, письмово чи в інший спосіб) шляхом надання відповідей на звернення громадян та інформаційні запити журналістів і засобів масової інформації;
- розміщення у приміщеннях виконавчих органів міської ради, комунальних підприємств інформаційних стендів, які містять коротку інформацію про їх діяльність та послуги, що надаються мешканцям; передбачають перелік документів для звернення по тих чи інших питаннях, конкретні та вичерпні рекомендації, необхідні для вирішення питань;
- надання можливості ознайомлення з архівними матеріалами міської ради;
- опублікування інформації в пресі, повідомлення інформації по радіо та телебаченню, видання інформаційних бюлетенів;
- створення спеціальних інформаційних систем, що містять відповідну інформацію, та забезпечення доступу до них;
- надання на оплатній та безоплатній основі громадянам та юридичним особам довідок з відповідною інформацією тощо.

4. Відносини, що виникають при реалізації принципу інформаційної відкритості міського самоврядування у місті, регулюються Конституцією, законами України «Про звернення громадян», «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про основи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», іншими законодавчими актами, цим Статутом.

5. Проекти актів міської ради та її органів, порядок денний їх засідань, а також ухвалені акти, публікуються в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті міської ради.

6. При розміщенні у ЗМІ та на офіційному веб-сайті міської ради проектів актів вказується перелік місць, де зберігаються його зареєстровані екземпляри з вказівкою часу, коли з ними можуть ознайомитися члени міської громади.

7. Акти органів та посадових осіб міського самоврядування або їх окремі положення, які містять державну таємницю або іншу захищену законом інформацію, оприлюднюються відповідно до чинного законодавства.

8. Екземпляри бюджету, плани витрат бюджетних коштів, фінансові звіти, акти аудиту, програми економічного і соціального розвитку міста, рішення міської ради та її органів як на стадії підготовки, так і після їхнього прийняття, розпорядження міського голови є документами публічного характеру і повинні бути відкритими для доступу широкої громадськості у відповідних міських установах.

9. Нормативно-правові акти органів та посадових осіб міського самоврядування, що визначають права та обов'язки членів міської громади, не оприлюднені і не доведені до відома населення у порядку, передбаченому чинним законодавством України та цим Статутом, вважаються нечинними.

10. Якщо акти органів та посадових осіб міського самоврядування стосуються прав та обов'язків однієї особи або визначеного кола осіб, цим особам за їх запитом безоплатно надаються засвідчені копії зазначених актів у кількості не більше двох примірників. В іншому разі за надання копій актів міського самоврядування може справлятися плата у розмірі, що не перевищує витрат на виготовлення таких копій.

11. Офіційна публікація актів міської ради та її органів повинна включати назву акту, номер, дату, повний текст, включаючи додатки (якщо вони є). У виняткових випадках при великому обсязі акту він може офіційно публікуватися в засобах масової інформації по частинах і з розривом у часі.

12. Один раз на квартал виконавчий орган Київської міської ради випускає інформаційний бюлетень нормативно-правових актів міського самоврядування (рішення міської ради, рішення/розпорядження виконавчого органу Київської міської ради, розпорядження міського голови), які зачіпають права та інтереси міської громади.

13. Усі нормативно-правові акти органів міського самоврядування, які мають важливе значення для жителів міста та для функціонування системи міського самоврядування, підлягають щорічній публікації у вигляді Зведення актів міського самоврядування (далі – Зведення актів).

14. Оновлення змісту Зведення актів, внесення в нього змін і доповнень здійснюється не рідше ніж один раз на рік виконавчим органом Київської міської ради під контролем міського голови.

15. Всі нормативно-правові акти міста існують в електронному вигляді для можливості використання їх в комп'ютерній мережі. Бази даних електронних копій нормативно-правових актів міста мають безкоштовний та безперешкодний доступ через мережу Інтернет.

16. Службові адреси та службові телефони посадовців міського самоврядування публікуються та оновлюються на веб-сайті міської ради, в засобах масової інформації або іншим аналогічним чином не рідше одного разу на рік.

17. Не рідше одного разу на місяць міський голова або за його дорученням заступники міського голови та члени керівництва виконавчого органу міської ради проводять прес-конференції для редакцій місцевих і центральних засобів масової інформації щодо проблем і досягнень у місті.

18. Засідання міської ради та її виконавчого органу є відкритими. Проведення закритого засідання допускається лише для розгляду відповідно до закону окремо визначених питань в інтересах нерозголошення конфіденційної інформації про особу, державну чи іншу таємницю, що охороняється законом.

В такому випадку лише ці питання включаються до порядку денного закритого пленарного засідання, виступають предметом обговорення та підставою прийняття рішення. Рішення, прийняті міською радою, її виконавчим органом на закритому засіданні з питань, що не становлять державної або іншої охоронюваної законом таємниці, вважаються нечинними.

19. На пленарні засідання міської ради та засідання її виконавчого органу забезпечується доступ представників засобів масової інформації, який реалізується згідно правил акредитації, встановлених Регламентом міської ради та Регламентом виконавчого комітету або окремим нормативним актом міської ради.

20. З метою публічного інформування про свою діяльність, забезпечення впливу громадськості на формування і реалізацію політики міської ради, її виконавчих органів та посадових осіб, а також для сприяння громадському контролю міський голова, виконавчі органи, депутатські комісії та депутати міської ради зобов'язані регулярно звітувати перед міською громадою та перед міською радою.

21. Завдання, порядок, періодичність та особливі умови звітування визначаються у Положенні про звітування міського голови, виконавчих органів, депутатських комісій та депутатів міської ради, яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

22. Члени міської громади мають право бути присутніми на відкритих засіданнях міської ради та виконавчого органу Київської міської ради при обговоренні питань у зв'язку з розробкою планів соціально-економічного розвитку міста, проекту бюджету, проектів міських програм та інших рішень, що представляють суспільний інтерес загальноміського значення, а також при розгляді питань, що стосуються особисто цих осіб.

23. Особи, які виявили бажання відвідати сесію міської ради або засідання її виконавчого органу, не пізніше ніж за два дні до засідання подають заяви на ім'я відповідно секретаря міської ради або керуючого справами її виконавчого органу, які реєструються у спеціальних журналах. У разі, якщо кількість поданих заяв для відвідання сесії міської ради або виконкому перевищує кількість сидячих місць у відповідному секторі, до зали засідань проходять ті члени міської громади, які подали заяву раніше.

24. Особи, присутні на засіданнях міської ради або її виконавчого органу, повинні утримуватись від публічних проявів свого ставлення до того, що відбувається на засіданні, і не порушувати порядок ведення засідання.

Порядок відвідування засідань міської ради та її органів членами міської громади регулюється Регламентом міської ради.

25. Якщо приміщення, в якому проводиться засідання, не може вмістити усіх бажаючих бути присутніми на ньому, організовується пряма трансляція засідання по радіо, телебаченню або озвучення засідання на зовні.

26. Міською радою, її виконавчого органу у кожному окремому випадку може бути прийнято рішення щодо прямої трансляції засідань для широкого загалу.

27. Міська рада може спеціально відвести і обладнати місце, доступне мешканцям міста, де здійснюється пряма трансляція відкритих засідань міської ради і її виконавчого органу.

Стаття 4.4. Система управління містом

1. З метою приведення системи управління містом у відповідність із властивостями цього складного, багатофункціонального соціального об'єкту з урахуванням постійної зміни чинного законодавства України, складу населення, історичних, політичних, соціально-економічних та географічних умов міський голова організовує розробку та удосконалення системи управління містом, яку виносить на затвердження міської ради.

2. Система управління містом містить аналіз сучасної ситуації, цільове призначення, пріоритети, організаційну структуру органів міського самоврядування у місті, їхню компетенцію та відповідальність, положення про органи та структурні підрозділи, штатний розклад, посадові оклади, обґрунтування запропонованої структури управління та її фінансування.

Стаття 4.5. Акти органів та посадових осіб міського самоврядування

1. Систему актів органів та посадових осіб міського самоврядування в місті складають:

- Статут міської громади;
- рішення міської ради;
- розпорядження/рішення виконавчого органу міської ради (у разі існування міської державної адміністрації з делегуванням їй повноважень власного виконавчого органу/у разі створення міською радою власного виконавчого органу);
- розпорядження міського голови;
- розпорядження голів районних адміністрацій міської ради (у разі не утворення районних у місті Києві рад);
- розпорядження голів районних державних адміністрацій (у разі існування системи місцевих державних адміністрацій);
- накази керівників структурних підрозділів виконавчих органів міської та районних в місті Києві районних рад;
- рішення префектів міста та районних в місті рад (у разі запровадження цих посадових осіб та утворення районних в місті рад).

2. Міська рада, виконавчий та інші органи міського самоврядування в межах своїх повноважень приймають акти нормативного та іншого характеру.
3. Вимоги щодо змісту і форми актів органів та посадових осіб міської ради встановлюються Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Типовою інструкцією з діловодства, затвердженою постановою КМУ від 30.11.2011 № 1242 [24], Державним стандартом ДСТУ 4163-2003 та іншими нормативно-правовими актами, Регламентом міської ради [26].
4. Акти органів та посадових осіб міської ради нормативного характеру набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо самими актами не встановлено пізніший термін набрання ними чинності.
5. Акти органів та посадових осіб міської ради доводяться до відома виконавців та усіх зацікавлених осіб.
6. Міська рада приймає нормативні та інші акти у формі:
 - 1) рішення міської ради, прийняте у межах її компетенції для регулювання повторюваних дій, що спричиняє певні юридичні наслідки;
 - 2) рішення міської ради, що стосується органу чи посадової особи міської ради і містить зобов'язання або повноваження до одноразової дії;
 - 3) звернення – рішення міської ради, адресоване до непідпорядкованих міській раді суб'єктів із закликом до певних дій та ініціатив;
 - 4) заяви – рішення міської ради, що містять у собі виявлення позиції з певних питань.
7. Рішення міської ради у тижневий строк з моменту його прийняття може бути зупинено міським головою і внесено на повторний розгляд міської ради із обґрунтуванням зауважень. У цьому разі рада зобов'язана у двотижневий строк повторно розглянути рішення. Якщо рада відхилила зауваження міського голови і підтвердила попереднє рішення двома третинами голосів від загального складу ради, це рішення набирає чинності за підписом секретаря міської ради.
8. Виконавчий орган міської ради у межах своїх повноважень приймає рішення нормативного та іншого характеру. Такі рішення приймаються на його засіданні більшістю голосів від загального складу цього органу і підписуються міським головою та керуючим справами виконавчого органу міської ради.
9. Рішення виконавчого органу міської ради з питань власної компетенції можуть бути:
 - скасовані міською радою у разі їх невідповідності Конституції чи законам України, іншим актам законодавства, рішенням міської ради;
 - тимчасово зупинені розпорядженням міського голови з винесенням цього питання на найближче пленарне засідання міської ради.
10. Міський голова в межах своїх повноважень видає розпорядження нормативного та іншого характеру.
11. Кожний орган міського самоврядування за допомогою актів вирішує питання у межах власних повноважень. У разі, якщо стосовно одного й того ж

питання у сфері певної галузевої спеціалізації виникає конкуренція компетенції, наприклад, між міським виконавчим органом і районними адміністраціями, акти виконавчих органів міської ради та їх посадових осіб (департаментів, управлінь, інспекцій, відділів) мають вищу правову силу ніж розпорядження голів районних адміністрацій у цій сфері.

12. Акти органів та посадових осіб міського самоврядування, які прийняті згідно з чинним законодавством, є обов'язковими для виконання усіма посадовими особами, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, розташованими на території міста, а також організаціями громадянського суспільства міста і членами міської громади.

13. Акти органів та посадових осіб міського самоврядування у разі їхньої невідповідності Конституції або законам України визнаються незаконними в судовому порядку та скасовуються згідно із чинним законодавством.

14. Невиконання або неналежне виконання актів органів та посадових осіб міського самоврядування, виданих відповідно до чинного законодавства, тягне за собою передбачену законом відповідальність.

15. На вимогу міської ради та її посадових осіб керівники розташованих або зареєстрованих на території міста підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності зобов'язані прибути на її засідання для надання інформації з питань, віднесених до відання ради та її органів, відповіді на запити депутатів.

16. Місцеві органи виконавчої влади, підприємства, установи та організації, а також громадяни несуть встановлену законом відповідальність перед міською радою за заподіяну місцевому самоврядуванню шкоду їх діями або бездіяльністю, а також в результаті невиконання рішень міської ради та її посадових осіб, прийнятих у межах наданих їм повноважень.

Стаття 4.6. Обов'язковість рішень, прийнятих міською громадою на місцевому референдумі

1. Рішення, прийняті міською громадою в межах прав, наданих їй Конституцією та законами України щодо вирішення питань місцевого значення на місцевому референдумі, є обов'язковими для виконання усіма органами і посадовими особами міського самоврядування, членами міської громади, організаціями громадянського суспільства, а також підприємствами, установами й організаціями, що розташовані та території міста, незалежно від форм їх власності.

2. Виконання рішень, прийнятих міською громадою на місцевому референдумі, забезпечується міською радою.

3. Невиконання або неналежне виконання рішень, прийнятих міською громадою на місцевому референдумі, є підставою для притягнення до відповідальності у порядку та межах, визначених законом.

Стаття 4.7. Тлумачення актів органів міського самоврядування

1. Офіційне тлумачення актів органів та посадових осіб міського самоврядування здійснюють ті органи і посадові особи, що їх прийняли.

2. Офіційне тлумачення цього Статуту, рішень, прийнятих міською громадою на місцевому референдумі, здійснюється міською радою за поданням міського голови, зверненням депутатів міської ради, загальних зборів членів громади або за внесеною місцевою ініціативою.

Стаття 4.8. Підзвітність та підконтрольність органів та посадових осіб міського самоврядування міській громаді

1. Органи та посадові особи міського самоврядування є підзвітними та підконтрольними міській громаді та в обов'язковому порядку, який визначений Законом України «Про доступ до публічної інформації» та цим Статутом, надають її членам необхідну інформацію про результати своєї роботи.

2. Органи та посадові особи міського самоврядування періодично, але не менш як два рази на рік інформують населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, місцевого бюджету, з інших суспільно значущих питань, звітують перед міською громадою про свою діяльність.

3. Міська громада має право на отримання достовірної інформації про діяльність органів та посадових осіб міського самоврядування, яка може включати такі відомості:

- структура та чисельний склад органів міського самоврядування;
- компетенція органів та посадових осіб міського самоврядування;
- посадові оклади та інші виплати особам, робота яких оплачується з міського бюджету;
- порядок призначення та звільнення посадових осіб міського самоврядування;
- зміст актів та інших документів, які прийняті та готуються до прийняття у системі міського самоврядування, що зачіпають інтереси членів міської громади;
- стан виконання бюджету та міських програм;
- поточна діяльність та плани роботи органів і посадових осіб міського самоврядування;
- позиція органів та посадових осіб міського самоврядування з найважливіших питань життя міста;
- інша інформація в порядку, що не суперечить чинному законодавству.

4. Посадові особи міського самоврядування повинні не рідше ніж раз на місяць проводити прийом жителів міста з особистих питань. Передача цієї функції іншим особам не допускається.

5. Порядок та періодичність надання вказаної інформації, засоби її доведення до членів міської громади визначаються законами України, цим Статутом та Положенням про порядок інформування жителів міста про роботу органів міського самоврядування, яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 4.9. Відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування

1. Органи та посадові особи міського самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність (бездіяльність) перед міською громадою, державою, юридичними і фізичними особами.

2. Підстави, види і порядок відповідальності органів та посадових осіб міського самоврядування визначаються Конституцією, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами.

3. Міська громада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів та посадових осіб міського самоврядування, якщо вони порушують Конституцію, закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.

4. Порядок і випадки дострокового припинення повноважень органів та посадових осіб міського самоврядування міською громадою визначаються Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законами, цим Статутом.

Стаття 4.10. Відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування перед державою

1. Органи та посадові особи міського самоврядування несуть відповідальність у разі порушення ними Конституції та законів України.

2. Органи та посадові особи міського самоврядування з питань здійснення ними делегованих повноважень органів виконавчої влади є підконтрольними та підзвітними відповідним органам виконавчої влади.

Стаття 4.11. Відповідальність органів та посадових осіб міського самоврядування перед юридичними і фізичними особами

1. Шкода, заподіяна юридичним та фізичним особам в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності органів міського самоврядування, відшкодовується за рахунок коштів міського бюджету, а в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності посадових осіб міського самоврядування – за рахунок їх власних коштів у порядку, встановленому законом.

2. Спори про поновлення порушених прав юридичних і фізичних осіб, що виникають в результаті рішень, дій чи бездіяльності органів та посадових осіб міського самоврядування, вирішуються у судовому порядку.

Стаття 4.12. Дострокове припинення повноважень міської ради

1. Повноваження міської ради можуть бути достроково припинені у випадках:

1) якщо міська рада прийняла рішення з порушенням Конституції або законів України, прав і свобод громадян, ігноруючи при цьому вимоги компетентних органів про приведення цих рішень у відповідність із законом;

2) якщо сесії міської ради не проводяться без поважних причин у строки, встановлені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», або якщо рада не вирішує питання, віднесені до її відання.

2. Повноваження міської ради за наявності підстав, передбачених частиною першою цієї статті, та в інших випадках можуть бути припинені достроково за рішенням міського референдуму. Порядок проведення міського референдуму щодо дострокового припинення повноважень ради визначається законом про місцеві референдуми.

3. Питання про дострокове припинення повноважень міської, районної в місті ради за рішенням міського референдуму може бути порушене міським головою, а також не менш як однією десятою частиною громадян, що проживають на території міста і мають право голосу на місцевих виборах.

4. За наявності підстав, передбачених частиною першою цієї статті, рішення суду про визнання актів ради незаконними, висновків відповідного комітету Верховної Ради Верховна Рада України може призначити позачергові вибори міської ради. Питання про призначення Верховною Радою України позачергових виборів міської ради може порушуватись перед Верховною Радою міським головою та головою обласної державної адміністрації.

5. У разі, якщо міський голова вносить подання до Верховної Ради України щодо призначення позачергових виборів міської ради, то таке подання має бути письмово підтримане не менше, як 5% членів міської громади, які мають право голосу на місцевих виборах.

6. Порядок проведення позачергових виборів міської ради визначається законом про місцеві вибори.

7. Міська рада, повноваження якої достроково припинено за рішенням місцевого референдуму, а також рада, щодо якої Верховна Рада України прийняла рішення про проведення позачергових виборів, продовжує діяти до обрання нового складу ради.

Стаття 4.13. Дострокове припинення повноважень міського голови

1. Повноваження міського голови вважаються достроково припиненими у разі:

1) його звернення з особистою заявою до міської ради про складення ним повноважень голови;

2) припинення його громадянства;

3) набрання законної сили обвинувального вироку щодо нього;

4) порушення ним вимог щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

5) визнання його судом недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення таким, що помер;

6) його смерті.

2. Повноваження міського голови можуть бути також достроково припинені, якщо він порушує Конституцію, закони України, права і свободи громадян, не забезпечує здійснення наданих йому повноважень.

3. Повноваження міського голови за наявності підстав, передбачених частиною другою цієї статті, та в інших випадках можуть бути припинені достроково за рішенням міського референдуму або за рішенням міської ради, прийнятим шляхом таємного голосування не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради. Порядок проведення міського референдуму щодо дострокового припинення повноважень міського голови визначається законом про місцеві референдуми.

4. Рішення про проведення міського референдуму щодо дострокового припинення повноважень міського голови приймається міською радою як за власною ініціативою, так і на вимогу не менш як однієї десятої частини громадян, що проживають на території міста і мають право голосу на місцевих виборах.

5. За наявності рішень суду про визнання розпоряджень чи дій міського голови незаконними, висновків відповідного комітету Верховної Ради Верховна Рада України може призначити позачергові вибори міського голови. Питання про призначення Верховною Радою України позачергових виборів міського голови може порушуватись перед Верховною Радою України міською радою і головою обласної державної адміністрації.

6. Порядок проведення позачергових виборів міського голови визначається законом про місцеві вибори.

7. Повноваження міського голови припиняються з дня прийняття рішення про це місцевим референдумом або міською радою, а в разі призначення Верховною Радою України позачергових виборів міського голови – в день обрання головою іншої особи.

Стаття 4.14. Дострокове припинення повноважень голови районної в місті ради

1. Повноваження голови районної у місті ради вважаються достроково припиненими у разі:

1) його звернення з особистою заявою відповідно до районної в місті ради про складення ним повноважень голови;

2) припинення його громадянства;

3) набрання законної сили обвинувального вироку щодо нього;

4) порушення ним вимог щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

5) визнання його судом недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення таким, що помер;

6) його смерті.

2. Повноваження голови районної у місті ради можуть бути також достроково припинені, якщо він порушує Конституцію, закони України, права і свободи громадян, не забезпечує здійснення наданих йому повноважень.

3. Повноваження голови районної в місті ради можуть бути припинені достроково за наявності підстав, передбачених частиною другою цієї статті, та в інших випадках за рішенням районної ради, прийнятим шляхом таємного голосування

не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради. Питання про звільнення голови районної ради може бути внесено на розгляд ради на вимогу не менше третини депутатів від загального складу ради.

5. За наявності рішень суду про визнання розпоряджень чи дій голови районної в мсті ради незаконними, в установленому законом порядку можуть бути призначені позачергові вибори голови.

6. Порядок проведення позачергових виборів голови районної ради визначається Законом «Про місцеві вибори» [23].

7. Повноваження голови районної в місті ради припиняються з дня прийняття рішення про це районною радою, а в разі призначення позачергових виборів – в день обрання головою іншої особи.

Стаття 4.15. Служба в органах міського самоврядування

1. Службою в органах міського самоврядування у місті (далі – муніципальною службою) є професійна, на постійній основі діяльність громадян України, що займають посади в органах міського самоврядування, яка спрямована на реалізацію міською громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, визначених законом.

2. Посада міського самоврядування – це визначена штатним розписом первинна складова органу міського самоврядування та його апарату, на яку покладені нормативними актами певні службові повноваження та обов'язки з виконання функцій органів міського самоврядування і відповідальність за виконання служби.

3. Посадова особа міського самоврядування (далі – муніципальний службовець) – це особа, яка працює в органах міського самоврядування, має відповідні посадові повноваження щодо здійснення владних, організаційно-розпорядчих, консультативно-експертних, управлінських, адміністративно-господарських функцій по відношенню до комунальної власності, міських земель, працівників апарату та виконавчих органів ради, комунальних підприємств і установ та одержує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету.

4. До складу муніципальних службовців міста входять:

1) посадові особи – перший заступник і заступники міського голови; керуючий справами виконавчого органу Київської міської ради; керівники виконавчих органів та апарату міської ради, їх заступники; керівники структурних підрозділів у складі виконавчих органів ради та їх заступники; керівники інших підрозділів міської ради;

2) фахівці структурних підрозділів виконавчих органів і апарату міської ради: консультанти, помічники керівників, радники, спеціалісти усіх категорій, інспектори, інструктори, інженери.

5. Особи, які належать до технічного (обслуговуючого) персоналу органів міського самоврядування і які не посідають посади у цих органах, працюють по найму і виконують обов'язки з технічного, спеціалізованого, технологічного, документального та іншого допоміжного обслуговування діяльності органів міського самоврядування, не є муніципальними службовцями.

6. Посадовцями структурних підрозділів виконавчих органів та апарату ради видаються накази та інші правові акти міського самоврядування відповідно до положень про ці підрозділи.

7. На службовців міського самоврядування розповсюджується дія законів України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [13] та «Про місцеве самоврядування в Україні».

8. Муніципальні службовці відповідно до конституційного спеціально-правового принципу (ст. 19 Конституції України) зобов'язані діяти тільки на підставі, в межах повноважень і способом, які передбачені Конституцією та законами України.

9. Порядок здійснення повноважень муніципальним службовцем визначається «Положенням про службовця міського самоврядування в місті та гарантії проходження служби в органах міського самоврядування», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 4.16. Доступ громадян до служби в органах міського самоврядування

1. Право на муніципальну службу мають громадяни України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання в місті.

2. Доступ до муніципальної служби базується виключно на принципах рівності можливостей, професіоналізму, компетентності, ініціативності, чесності, відданості справі. При прийнятті на муніципальну службу міста враховуються, у першу чергу, ділові якості та професійна підготовка кандидатів.

3. Проведення конкурсу, випробування та стажування при прийнятті на службу в органи місцевого самоврядування здійснюється в порядку, визначеному законодавством України про державну службу.

Стаття 4.17. Обов'язки муніципальних службовців

1. Основними обов'язками муніципальних службовців є:

- додержання прав та свобод людини і громадянина, сприяння їхній реалізації;
- додержання Конституції і законів України, інших нормативно-правових актів, актів органів місцевого самоврядування;
- забезпечення відповідно до їх повноважень ефективної діяльності органу міського самоврядування;
- додержання Статуту міської громади;
- збереження державної таємниці, інформації про громадян, що стала їм відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків, а також іншої інформації, яка згідно із законом не підлягає розголошенню;
- постійне удосконалення організації своєї роботи, підвищення професійної кваліфікації;
- сумлінне ставлення до виконання службових обов'язків, ініціативність і творчість у роботі;

- шанобливе ставлення до мешканців та їх звернень до органів міського самоврядування, забезпечення належної культури, спілкування і поведінки, авторитету органів та посадових осіб міського самоврядування;

- недопущення дій чи бездіяльності, які можуть завдати шкоди інтересам міської громади та держави.

2. Кожен громадянин, який вступає на муніципальну службу, складає Присягу такого змісту:

"Усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю вірно служити міській громаді та народові України, неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, сприяти втіленню їх у життя, охороняти права, свободи і законні інтереси членів міської громади, сумлінно виконувати свої посадові обов'язки".

3. У своїй практичній діяльності муніципальні службовці повинні керуватися не лише своїми прямими функціональними обов'язками, але й етичними та моральними нормами, дотримання яких передбачено чинним законодавством України, цим Статутом, іншими нормативно-правовими актами міської ради.

Стаття 4.18. Конкурсна система відбору та атестації кадрів на посади міського самоврядування у місті

1. Для забезпечення рівного доступу громадян до служби в органах міського самоврядування прийом на посади цієї служби здійснюється на конкурсній основі, окрім випадків, встановлених законом.

2. Конкурсна комісія для відбору кадрів затверджується міською радою у складі семи чоловік, двоє з яких призначаються з числа депутатів міської ради, двоє – з числа фахівців виконавчих органів ради, двоє – від Громадської колегії ради, один – з числа фахівців органів виконавчої влади, які діють на території міста.

3. У складі конкурсної комісії не повинно бути двох членів однієї політичної партії і жоден з них під час роботи в комісії не повинен посідати політичної посади.

Порядок і розмір оплати праці членам конкурсної комісії встановлюються міською радою.

4. Для визначення рівня професійної підготовки, ділових якостей та відповідності посадовців й інших муніципальних службовців посадам, які вони посідають, проводиться їх атестація. Не підлягають атестації міський голова, секретар міської ради, а також особи, що посідають посаду менше одного року, молоді фахівці, вагітні жінки і жінки, що перебувають на роботі менше року після виходу з відпустки по вагітності і пологам або по догляду за дитиною, а також особи, прийняті на роботу за контрактом на певний термін.

5. Порядок та умови атестації муніципальних службовців, формування атестаційної комісії, інші питання атестації регулюються чинним законодавством і «Положенням про службовця міського самоврядування та гарантії проходження служби в органах міського самоврядування у місті Києві», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

6. Відомості про вакансії муніципальних службовців публікуються в міських газетах та розповсюджуються через інші засоби масової інформації не пізніше ніж за один місяць до проведення конкурсу.

7. Відповідальність за організацію конкурсної системи відбору кадрів муніципальних службовців несе міський голова.

Стаття 4.19. Діяльність міської ради в умовах надзвичайного стану

1. В умовах надзвичайного стану, що виник внаслідок катастрофи, природних катаклізмів, терористичного акту, військового нападу, інших надзвичайних обставин, з метою забезпечення безперервності в діях виконавчої влади міська рада встановлює особливий режим служби міського самоврядування і вводить на території міста відповідно до законодавства надзвичайне положення.

2. У разі виникнення ситуації, що може привести до введення надзвичайного положення, депутати міської ради негайно без оголошення збираються на надзвичайну сесію для прийняття відповідних рішень.

Стаття 4.20. Забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у місті

1. Органи міського самоврядування в межах власних повноважень розробляють та реалізують заходи з охорони громадського порядку та громадської безпеки по таких основних напрямках:

- запобігання вчиненню злочинів та правопорушень шляхом здійснення правоохоронцями регулярних профілактичних заходів на території міста;

- запобігання підлітковій злочинності шляхом покращення організації роботи відповідних служб міста з неповнолітніми особами;

- врегулювання порядку проведення зборів, мітингів, маніфестацій і демонстрацій, спортивних, видовищних та інших масових заходів, здійснення контролю за забезпеченням громадського порядку при їх проведенні;

- налагодження системи постійно діючого взаємозв'язку та обміну інформацією з відповідних питань між виконавчим органам міської ради, членами міської громади та правоохоронними органами;

- організація патрулювання міста у вечірній та нічний часи та забезпечення відповідного освітлення міста в цей період;

- організація належного рівня безпеки дорожнього руху;

- сприяння органам Національної поліції України [25] у забезпеченні додержання правил паспортної системи;

- інші заходи щодо забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у місті згідно із чинним законодавством України.

2. Міська рада заслуховує повідомлення керівників органів Національної поліції України про їх діяльність щодо охорони громадського порядку на території міста, має право порушувати перед відповідними органами вищого рівня питання про звільнення з посади керівників цих органів у разі визнання їх діяльності незадовільною та вирішують інші питання, віднесені до їх компетенції.

3. Виконавчий орган міської ради може утворювати адміністративні комісії та комісії з питань боротьби зі злочинністю, спрямовувати їх діяльність, розглядати справи про адміністративні правопорушення, віднесені законом до їх відання.

4. Міська рада відповідно до чинного законодавства з метою підвищення рівня роботи поліції, захисту життя, здоров'я, прав і свобод громадян, їх власності, охорони громадського порядку в місті, запобігання правопорушенням, посилення боротьби зі злочинністю, своєчасного виявлення фактів недодержання законодавства та необхідності більш тісного співробітництва поліції з населенням за погодженням з центральним органом управління Національної поліції України та за поданням її виконавчого органу може створити муніципальну поліцію, яка утримується за рахунок коштів бюджету міста.

5. Органи міського самоврядування відповідно до чинного законодавства надають всіляку допомогу та підтримку у створенні та діяльності громадських формувань з охорони громадського порядку.

6. Громадські формування з охорони громадського порядку створюються та діють відповідно до вимог Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону» [26].

Стаття 4.21. Сприяння зайнятості членів міської громади, соціальний захист жителів міста

1. Органи міського самоврядування вживають на території міста усіх необхідних заходів для сприяння зайнятості населення та створення нових робочих місць.

2. Міська рада може створювати власні фонди сприяння зайнятості населення та запобігання безробіттю і скороченню робочих місць з метою отримання професій, зміни та підвищення кваліфікації працівників.

3. Міська рада та її виконавчий орган сприяють соціальному захисту містян шляхом запровадження за рішеннями Київської міської ради відповідних проектів та програм, зокрема картки киянина, і їх фінансування з міського бюджету.

Стаття 4.22. Моральний кодекс службовця міського самоврядування

1. Міська рада у доповнення та розвиток положень цього Статуту затверджує «Моральний кодекс муніципального службовця» (далі – Моральний кодекс), забезпечує його виконання і встановлює заходи, що забезпечують додержання його норм. Моральний кодекс зобов'язує муніципальних службовців бути більш відповідальними як перед міською громадою у цілому, так і перед кожним її членом.

2. Моральний кодекс містить положення, які забезпечують позитивну мотивацію та прояви зацікавленості муніципальних службовців у вирішенні будь-яких питань місцевого значення на користь міської громади, а також певні санкції по відношенню до тих, хто порушує ці принципи.

3. Санкції, які можуть бути вжиті по відношенню до порушників норм Морального кодексу, розповсюджуються на усіх обраних посадовців та муніципальних службовців, які отримують заробітну платню з місцевого бюджету.

4. У Моральному кодексі містяться також вказівки на обставини, за яких муніципальні службовці через конфлікт інтересів не мають права брати участь в

ухваленні певних рішень або здійснювати такі дії, в яких їх службові повноваження можуть використовуватись в приватних інтересах самих службовців.

Стаття 4.23. Етика поведінки службовців міського самоврядування

1. Будучи уособленням влади, реалізуючи у межах своєї компетенції владну політику на муніципальному рівні, посадова особа міського самоврядування повинна слугувати своєрідним еталоном поведінки для мешканців міста.

2. Ознакою високого професіоналізму муніципального службовця поряд з компетентністю є його чесність та порядність, дотримання культури спілкування, загальноприйнятних моральних норм і принципів.

3. Муніципальний службовець повинен підтримувати авторитет інституту міського самоврядування, уникати вчинків, які можуть спричинити шкоду міській громаді, державі, органам міського самоврядування, негативно вплинути на їх репутацію.

4. Під час виконання своїх функціональних обов'язків муніципальний службовець повинен притримуватися загальнолюдських моральних правил і етичних норм, зокрема: правдивості і чесності у вчинках і рішеннях; неупередженості і об'єктивності у судженнях і висновках; непримиренності до несправедливості та порушень морально-етичних і правових норм.

5. Муніципальному службовцю слід уникати взаємовідносин із особами, які намагаються вплинути на об'єктивність його висновків і суджень, або негайно припиняти їх, вказуючи на недопустимість здійснюваного тиску у будь-якій формі.

6. Муніципальному службовцю категорично забороняється приймати на місці роботи чи у робочий час будь-які подарунки (навіть якщо вони не пов'язані з виконанням його службових обов'язків). Подарунки та пожертви, що надходять від офіційних делегацій і представників, є власністю міської громади.

7. Муніципальний службовець не має права розкривати або використовувати у своїх власних інтересах, в інтересах будь-якої іншої особи чи на шкоду зацікавленій по справі стороні конфіденційну інформацію, отриману завдяки своєму службовому положенню.

Стаття 4.24. Етика поведінки депутатів міської ради

1. Депутат міської ради як представник інтересів міської громади та член ради, здійснюючи депутатські повноваження, повинен дотримуватися таких правил депутатської етики:

- керуватися інтересами міської громади, представником якої він виступає, та загальнодержавними інтересами;

- не використовувати депутатський мандат в особистих інтересах чи в корисливих цілях;

- керуватися у своїй діяльності та поведінці загально визнаними принципами порядності, честі і гідності;

- не розголошувати відомостей, що становлять державну або іншу таємницю, яка охороняється законом, інших відомостей з питань, що розглядалися на закритих

засіданнях міської ради чи її органів і не підлягають за їх рішенням розголошенню, та відомостей, які стосуються таємниці особистого життя депутата міської ради або виборця, що охороняється законом, чи стали йому відомі у зв'язку з його участю в депутатських перевірках;

- не допускати образливих висловлювань, не використовувати у публічних виступах недостовірні або неперевірені відомості стосовно органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, їх керівників та інших посадових чи службових осіб, депутатських груп, фракцій, окремих депутатів;

- не приймати будь-яких гонорарів, подарунків, не отримувати винагород безпосередньо чи опосередковано за дії, пов'язані зі здійсненням ним депутатських повноважень.

2. Питання дотримання депутатом депутатської етики є предметом розгляду постійної комісії міської ради, яка займається питаннями депутатської діяльності та законності.

Стаття 4.25. Подолання конфлікту інтересів

1. У разі, якщо на розгляд сесії міської ради або засідання її виконавчого органу винесене питання, яке породжує у міського голови, депутатів ради, інших посадових осіб міського самоврядування конфлікт інтересів, ці особи зобов'язані повідомити про цей конфлікт інтересів.

2. Напередодні голосування за рішення, яке породжує конфлікт інтересів, особа, яку безпосередньо стосуються наслідки цього рішення, повідомляє про це у письмовій формі Київську міську раду, Виконавчий орган Київської міської ради. Дане повідомлення зачитується головуєчим на засіданні перед голосуванням за вищезгадане рішення.

3. Письмова заява про наявність конфлікту інтересів оголошується на засіданні і долучається до протоколу засідання.

4. Повідомлення про конфлікт інтересів не несе будь-яких правових наслідків при прийнятті рішення сесією міської ради або її виконавчим органом. Неповідомлення же про наявний конфлікт інтересів є порушенням етики посадових осіб міської ради.

Глава 5. ФОРМИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО САМОВРЯДУВАННЯ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ

Стаття 5.1. Форми безпосередньої участі членів міської громади у міському самоврядуванні

1. Члени міської громади – громадяни України, що досягли 18-річного віку і не визнані судом недієздатними, мають право голосувати на місцевих виборах, тобто є суб'єктами активного виборчого права (активними суб'єктами міського самоврядування).

2. Одночасно ці особи у місцевих виборах (на відміну від виборів народних депутатів і Президента України), є суб'єктами пасивного виборчого права, тобто мають право балотуватись і бути обраними на відповідні виборчі посади в органах міського самоврядування (міського голову, депутата міської ради).

3. Право членів міської громади – активних суб'єктів міського самоврядування брати безпосередню участь у здійсненні місцевого самоврядування може бути реалізовано у наступних формах:

- вибори міського голови, депутатів міської ради (місцеві вибори);
- місцеві референдуми;
- місцеві дорадчі опитування (консультативні референдуми);
- загальні збори (конференції) жителів;
- індивідуальні та колективні звернення (петиції) жителів міста до органів і посадових осіб місцевого самоврядування;
- громадські слухання;
- місцеві ініціативи;
- громадська експертиза проектів актів та чинних актів міського самоврядування з питань, які мають суттєве значення для членів міської громади і впливають на соціально-економічний та культурний розвиток міста;
- участь у роботі органів міського самоврядування і роботі на виборних посадах міського самоврядування;
- взаємодія з органами міського самоврядування та їх посадовими особами через участь у діяльності міських партійних організацій і громадських об'єднань;
- участь у створенні і діяльності органів самоорганізації населення;
- масові мирні акції (мітинги, ходи, пікетування, демонстрації);
- загальноміські та місцеві толоки;
- участь у роботі колегіальних органів, робочих груп, комісій, які створюються при органах міського самоврядування;
- участь у роботі громадських рад, громадських колегій та інших консультативно-дорадчих органів при органах та посадових особах міського самоврядування;
- висування міською громадою своїх представників до складу наглядових органів при комунальних підприємствах, установах, організаціях;
- обрання міською громадою представників її інтересів в органах, організаціях та установах, розташованих поза межами міста;
- інші не заборонені чинним законодавством України, цим Статутом та нормативно-правовими актами міської ради види і форми громадської участі (демократії участі).

2. Порядок безпосереднього здійснення місцевого самоврядування у місті Києві визначається законами України, цим Статутом та рішеннями Київської міської ради.

3. Обмеження прав міської громади та її членів на місцеве самоврядування відповідно до Конституції і законів України може бути здійснено лише в умовах військового або надзвичайного стану у передбаченому законом порядку.

Стаття 5.2. Місцеві вибори

1. Місцеві вибори – це обрання міського голови, депутатів міської ради та районних в місті рад (у разі їх створення) шляхом голосування жителів міста – активних суб'єктів місцевого самоврядування на засадах реалізації принципів загального, прямого, рівного виборчого права при таємному голосування, відповідно до окремого закону України.

2. Шляхом місцевих виборів обирається також Уповноважений міської громади з прав людини (омбудсмен) та Уповноважений міської громади з прав дітей.

3. Основні засади, порядок призначення, підготовки і проведення виборів депутатів міської ради і міського голови, встановлення результатів голосування визначаються відповідними законами України, зокрема Законом України «Про місцеві вибори».

Стаття 5.3. Міський референдум

1. Міський референдум у місті є формою вирішення членами міської громади питань, віднесених Конституцією, законами України до відання місцевого самоврядування, шляхом вільного волевиявлення активних суб'єктів міського самоврядування. Міський референдум є найвищим виявом безпосередньої влади з боку її першоджерела – міської громади.

2. Коло питань, які не можуть бути винесені на міський референдум, визначаються чинним законодавством України.

3. Рішення, прийняті міським референдумом, мають вищу юридичну силу по відношенню до усіх інших муніципальних правових актів і не вимагають будь-якого затвердження органами міського самоврядування або органами державної влади. Зміна або відміна рішення, прийнятого шляхом референдуму, здійснюється виключно референдумом.

4. Міський референдум може проводитися з метою вирішення безпосереднім волевиявленням міської громади найбільш важливих питань, віднесених до відання місцевого самоврядування, зокрема:

- питання дострокового припинення повноважень міської ради і міського голови;
- питання зміни адміністративно-територіальних меж міста;
- питання перейменування міста, районів міста;
- інших питань, що належать до відання міського самоврядування та які мають суттєве значення для розвитку міста, громадської безпеки, дотримання прав і свобод членів міської громади.

5. Питання, що виносяться на міський референдум, не повинні призводити до порушення рівноправності, громадської злагоди в суспільстві, обмежувати або скасовувати права і свободи людини і громадянина, конституційні гарантії їх реалізації.

6. Питання майнових і земельних відносин виносяться на міський референдум у разі потреби ухвалення рішень про відчуження комунальної власності міської

громади, якщо такі рішення можуть містити в собі ризик погіршення положення на міському ринку праці, екологічної, соціальної безпеки міської громади та завдати збитків довгостроковим інтересам розвитку міста. Висновок про наявність такого ризику має зробити незалежна експертна організація за ініціативою міського голови, депутатів міської ради, некомерційної організації.

7. Питання про дострокове припинення повноважень міського голови виноситься на міський референдум у разі спроби виразити йому недовіру на законних підставах і для забезпечення процедури його відставки відповідно до вимоги пунктів 3, 4 статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», цього Статуту.

8. Порядок ініціації і проведення референдуму визначається відповідним Законом України, а також «Положенням про реалізацію на території міста законодавства про місцеві референдуми», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту. Зміни в зазначене Положення не можуть вноситись в період, починаючи з моменту ініціації референдуму до публікації його рішення або ухвалення рішення про його відміну.

9. Члени міської громади з правом участі у місцевих виборах можуть звертатися із заявою в Київську міську раду про проведення референдуму з будь-якого питання, що знаходиться у веденні міської ради. Заява має містити питання, яке підлягає вирішенню на референдумі, мотивацію і пропозиції щодо покриття витрат у зв'язку із запланованими заходами в рамках чинного законодавства.

10. Міська рада призначає місцевий референдум на вимогу депутатів міської ради, кількість яких становить не менш як половину від загального складу ради, або на вимогу, що підписана не менш ніж однією десятою частиною громадян України, які постійно проживають на території міста і мають право брати участь у референдумі.

11. Референдум не проводиться, якщо міська рада ухвалює рішення про здійснення тих заходів, реалізація яких вимагається в заяві про проведення референдуму.

12. Рішення міського референдуму вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини жителів міста, які взяли участь у голосуванні. У разі рівної кількості голосів, поданих «за» і «проти», вважається, що питання, яке було винесено на розгляд референдуму, вирішене негативно.

13. Питання, яке було винесено на референдум і не набрало більшості голосів учасників референдуму від загальної кількості учасників, що взяли участь в голосуванні, може бути розв'язано міською радою.

14. Рішення міського референдуму є остаточним і не вимагає затвердження будь-яким органом або посадовою особою міського самоврядування.

15. Питання, яке не одержало підтримки на референдумі, може повторно виноситися на референдум не раніше, ніж через рік.

16. Рішення міського референдуму і результати голосування оприлюднюються впродовж десяти днів після його проведення і набувають чинності з дня його оприлюднення.

17. Про результати голосування у разі проведення консультативного міського референдуму міський голова протягом десяти днів з дня його проведення інформує

громадськість, органи і посадових осіб міського самоврядування, в віданні яких знаходиться винесене на консультативний референдум питання.

18. Якщо для реалізації рішення міського референдуму потрібне прийняття іншого правового акта, орган міського самоврядування, до компетенції якого належить дане питання, зобов'язаний прийняти такий акт невідкладно, але не пізніше, ніж на найближчій сесії міської ради, найближчому засіданні її виконавчого органу.

Стаття 5.4. Консультативне опитування членів міської громади

1. Питання, які не віднесені чинним законодавством України до відання місцевого самоврядування, але мають важливе значення для соціально-економічного і культурного розвитку міста, громадської безпеки, дотримання прав і свобод громадян, можуть бути винесені на консультативне опитування мешканців міста (міський консультативний референдум).

2. Результати консультативного опитування мають рекомендаційний характер.

3. Рішення про проведення консультативного опитування приймається міською радою. Одночасно приймається рішення про створення комісії з організації консультативного опитування та вивчення й узагальнення його результатів.

4. Результати консультативного опитування оприлюднюються в міських засобах масової інформації, враховуються органами міського самоврядування при прийнятті рішень.

5. Якщо в результаті консультативного опитування проект рішення міської ради не отримав належної підтримки, то таке рішення може бути прийняте не менш як двома третинами від загального складу депутатів міської ради.

6. Порядок підготовки і проведення консультативного опитування членів міської громади визначається «Положенням про консультативне опитування мешканців міста Києва, яке затверджує Київська міська рада у доповнення та розвитку положень цього Статуту.

Стаття 5.5. Участь членів міської громади у міському самоврядуванні через діяльність організацій громадянського суспільства

1. Члени міської громади можуть брати участь у здійсненні міського самоврядування через діяльність міських організацій громадянського суспільства.

2. Міські організації громадянського суспільства відповідно до законодавства:

1) беруть участь у місцевих виборах у якості суб'єктів виборчого процесу (тільки місцеві організації партій (блоки), які висунули кандидатів у депутати або кандидатів на посаду міського голови);

2) через діяльність своїх представників у складі дорадчих, робочих та координаційних органів, які створюються при органах міського самоврядування, беруть участь у виробленні та здійсненні міської політики;

3) сприяють залученню членів міської громади до обговорення важливих питань соціально-економічного та культурного розвитку міста;

4) сприяють участі членів міської громади у вирішенні питань місцевого значення.

3. Місцеві осередки політичних партій:

1) відповідно до Закону України «Про місцеві вибори» беруть участь у місцевих виборах у якості суб'єктів виборчого процесу (тільки місцеві організації партій (блоки), які висунули кандидатів у депутати або кандидатів на посаду міського голови);

2) відповідно до Закону України «Про політичні партії в Україні» [27] можуть вносити до органів та посадових осіб міського самоврядування пропозиції, які є обов'язковими для розгляду відповідними органами та посадовими особами місцевого самоврядування у встановленому порядку.

4. Не допускається створення і діяльність структурних осередків політичних партій у виконавчих органах міського самоврядування, на підприємствах, установах та організаціях, у правоохоронних та військових формуваннях.

5. Органам та посадовим особам міського самоврядування заборонено надавати якісь переваги чи привілеї будь-яким політичним партіям у здійсненні їхньої діяльності, а також сприяти їм, якщо інше не передбачено законом.

6. Міські організації профспілок та міські профспілки, їх об'єднання, організації роботодавців та їх об'єднання, об'єднання підприємців та промисловців утворюють Раду соціального партнерства міста та щорічно укладають регіональну угоду для здійснення співробітництва у процесі формування та реалізації соціально-економічної політики, узгодження питань, що виникають у сфері соціально-трудових відносин.

7. Виконавчий орган міської ради за пропозицією профспілок, їх об'єднань розглядає на своїх засіданнях хід укладання і виконання колективних договорів на підприємствах, установах та організаціях міста, які знаходяться у комунальній власності міської громади.

8. Міська публічна влада створює належні умови для участі організацій громадянського суспільства у здійсненні міського самоврядування.

Стаття 5.6. Участь членів міської громади у міському самоврядуванні через створення і діяльність органів самоорганізації населення

1. Органи самоорганізації населення є представницькими органами, які створюються членами міської громади, що проживають на певній частині території міста, для вирішення таких завдань:

а) створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України;

б) задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг;

в) участі в реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.

2. Органи самоорганізації населення утворюються за ініціативою жителів відповідної території.

3. Органи самоорганізації населення міста Києва створюються у формі будинкових, вуличних, квартальних, мікрорайонних, районних у місті комітетів. Жителі міста мають право створювати й інші органи самоорганізації.

4. Всі органи самоорганізації населення, незалежно від розмірів території, на якій вони утворені та здійснюють свою діяльність, мають рівний правовий статус.

5. Органи самоорганізації населення міста функціонують у взаємодії з міською громадою, органами міської та районної влади, громадськими об'єднаннями, політичними партіями, іншими організаціями громадянського суспільства, а також розташованими на відповідній території суб'єктами господарювання, установами, організаціями.

6. Органи самоорганізації населення міста діють згідно з власними та делегованими на їх звернення повноваженнями, беруть участь у підготовці з питань реалізації цих повноважень зазначеними органами влади управлінських рішень, здійснюють громадську експертизу та громадську антикорупційну експертизу, громадський контроль за діяльністю Київської міської ради, її виконавчого органу та районних в місті адміністрацій в межах відповідних повноважень, виступають суб'єктом подання відповідних проектів рішень Київської міської ради.

Київська міська рада, її виконавчий орган залучають органи самоорганізації населення міста Києва до розроблення та реалізації міських цільових програм, за їх участі проводять громадське обговорення проектів містобудівної та землепорядної документації, спільно з ними забезпечують дотримання благоустрою в межах території діяльності органів самоорганізації населення.

7. Київська міська рада відповідно до Закону України «Про органи самоорганізації населення» [28] може наділяти орган самоорганізації населення його власними повноваженнями, а також делегувати йому частину власних повноважень з одночасною передачею йому фінансів і майна, необхідних для здійснення цих повноважень, за згодою загальних зборів (конференції) жителів відповідної території та здійснює контроль за реалізацією цих повноважень і використанням фінансів та майна.

8. Правовий статус, порядок створення та діяльність органів самоорганізації населення визначаються Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України - місто-герой Київ», «Про органи самоорганізації населення», іншими законами та нормативними актами, цим Статутом, рішеннями Київської міської ради та затвердженням її виконавчим органом в установленому законодавством порядку Положенням про відповідний орган самоорганізації населення міста Києва.

Стаття 5.7. Загальні збори (конференції) членів міської громади

1. Загальні збори (конференції) містян за місцем проживання відповідно до ст. 5, 7, 8 Конституції України, частини 1 ст. 8 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення.

2. Члени міської громади для спільного публічного обговорення та безпосереднього вирішення питань місцевого значення, що стосуються загальних інтересів усієї міської громади або питань, що мають важливе значення для жителів

певної території міста, проводять загальні збори жителів або конференції легітимних представників міської громади чи мешканців певної території міста.

3. Рішення загальних зборів членів територіальної громади міста Києва, яке прийняте більш, ніж 100 учасниками таких зборів, вважається обов'язковим до розгляду на сесії районної у місті Києві ради.

4. Рішення загальних зборів членів територіальної громади міста Києва, яке прийняте більш, ніж 1000 учасниками таких зборів, вважається обов'язковим до розгляду на сесії Київської міської ради.

5. Ініціатори проведення загальних зборів, рішення яких буде передано до розгляду відповідних рад, за 10 днів до дня їх проведення повідомляють Київського міського голову та (або) голів районних у місті Києві рад про питання, які будуть розглядатися на цих зборах, час і місце їх проведення.

6. Загальні збори жителів за місцем проживання можуть скликатися Київським міським головою, Київською міською радою, районними у місті Києві радами, їх виконавчими органами, органами самоорганізації населення, народними депутатами України, обраними у відповідних мажоритарних виборчих округах, депутатами Київської міської ради та районних у місті Києві рад, ініціативними групами членів територіальної громади міста Києва.

7. З розглянутих питань загальні збори приймають рішення більшістю присутніх на зборах, відкритим або таємним голосуванням. Рішення загальних зборів жителів за місцем проживання підписується головою і секретарем зборів, а з питань, що передаються на розгляд відповідних рад - усіма учасниками зборів, які підтримують прийняте рішення.

8. Виконавчий орган Київської міської ради після їх отримання не пізніше ніж у місячний термін після отримання відповідного звернення надає відповідь уповноваженим представникам цих зборів про можливість або неможливість їх врахування у своїй подальшій діяльності з вирішення порушених на них питань.

9. Порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання визначається окремим законом України та Статутом територіальної громади міста Києва. Процедура ініціювання, оголошення, підготовки, проведення загальних зборів (конференції), а також порядок виконання на території міста прийнятих ними рішень визначаються у «Положенні про загальні збори (конференції) членів територіальної громади міста Києва», яке затверджується Київською міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

10. У разі, якщо стосовно одного й того ж питання у сфері певної галузевої спеціалізації між трьома актами законодавства виникає конкуренція компетенції, то вищу правову силу мають норми закону України та/або Статуту територіальної громади міста Києва по відношенню до Положення про загальні збори (конференції) членів територіальної громади міста Києва.

Стаття 5.8. Місцеві ініціативи

1. Місцеві (громадські) ініціативи відповідно до статей 5, 7, 8 Конституції України, ст. 9 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є формою безпосередньої участі членів міської громади у здійсненні місцевого самоврядування.

Члени міської громади шляхом внесення цих ініціатив беруть безпосередню участь в ухваленні рішень міською радою з питань компетенції органів міського самоврядування і місцевого значення згідно з Конституцією України, законами України та цим Статутом.

2. Місцева ініціатива оформляється у вигляді письмово викладеної пропозиції про розгляд відповідного питання чи прийняття певного рішення Київською міською радою або районною у місті Києві радою.

3. Для внесення місцевої ініціативи жителі міста створюють ініціативну групу у складі не менше 5 осіб, які на законних підставах мешкають на території міста Києва, досягли 18 років і мають право голосу на виборах.

4. Для внесення місцевої ініціативи на розгляд Київської міської ради ініціативній групі необхідно зібрати 500 підписів членів територіальної громади, які на законних підставах мешкають на території міста Києва, досягли 18 років і мають право голосу на виборах.

Для внесення місцевої ініціативи на розгляд відповідної районної у місті Києві ради ініціативній групі необхідно зібрати 100 підписів членів територіальної громади, які на законних підставах мешкають на території відповідного району міста Києва, досягли 18 років, мають право голосу на виборах.

5. Місцева ініціатива, внесена на розгляд Київської міської ради, відповідної районної у місті Києві ради у встановленому порядку, підлягає обов'язковому та першочерговому розгляду на відкритому засіданні Київської міської ради, районної у місті Києві ради відповідно до вимог Регламенту Київської міської ради, районної у місті Києві ради за обов'язкової участі членів ініціативної групи з питань місцевої ініціативи.

6. Рішення Київської міської ради, відповідної районної у місті Києві ради, які були ухвалені за результатами внесених на їх розгляд питань у порядку місцевої ініціативи, оприлюднюються у визначеному Київською міською радою порядку при розгляді таких питань.

7. Перелік суб'єктів місцевої ініціативи, порядок її підготовки, подачі та виконання визначається Порядком внесення місцевої ініціативи в місті Києві, яке затверджується відповідним рішенням Київської міської ради у доповнення та розвиток положень Статуту з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

8. У разі, якщо стосовно одного й того ж питання у сфері певної галузевої спеціалізації між Статутом та прийнятим рішенням Київської міської ради [29] виникає конкуренція компетенції, то вищу правову силу мають норми Статуту територіальної громади міста Києва по відношенню до зазначеного рішення Київської міської ради.

Стаття 5.9. Громадські слухання

1. Громадські слухання відповідно до статей 5, 7, 8 Конституції України, ст. 13 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є формою безпосередньої участі членів міської громади у здійсненні місцевого самоврядування.

Члени міської громади під час проведення цих слухань шляхом зустрічей з депутатами міської та районними в місті Києві радами, посадовими особами міського самоврядування і підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - надавачів послуг заслуховують їх, порушують питання та вносять пропозиції щодо питань місцевого значення, які належать до відання місцевого самоврядування.

2. У громадських слуханнях беруть участь та мають право голосу при прийнятті на них відповідних рішень члени міської громади, які на законних підставах проживають у місті Києві, досягли 18 років і мають право голосу на виборах.

3. Громадські слухання можуть проводитися з питань, які стосуються:

всіх членів громади міста Києва - загальноміські громадські слухання;

частини членів громади, що зареєстровані у межах одного адміністративного району міста Києва, - районні громадські слухання;

частини членів громади, що мешкають у межах інших частин міста Києва (мікрорайону, кварталу, вулиці, групи житлових будинків, житлового будинку), - місцеві громадські слухання.

4. Громадські слухання з питань, віднесених до відання Київського міського голови, Київської міської ради та її виконавчого органу, проводяться не рідше одного разу на рік, а з питань, віднесених до відання відповідного району, не рідше двох разів на рік.

5. Рішення на громадських слуханнях вважаються прийнятими, а пропозиції за результатами їх розгляду на них вважаються внесеними, якщо за них проголосувало більше половини учасників відповідних громадських слухань.

6. Пропозиції, які вносяться за результатами громадських слухань, підлягають обов'язковому розгляду органами місцевого самоврядування.

7. Про результати громадських слухань Київська міська рада, районна у місті Києві рада інформує членів міської громади у десятиденний термін.

8. Ініціювання, призначення, підготовка та проведення громадських слухань, розгляд та оприлюднення їх результатів визначаються Порядком організації цих слухань, який затверджується відповідним рішенням Київської міської ради у доповнення та розвиток положень Статуту.

9. У разі, якщо стосовно одного й того ж питання у сфері певної галузевої спеціалізації між Статутом та прийнятим рішенням Київської міської ради [30] виникає конкуренція компетенції, то вищу правову силу мають норми Статуту територіальної громади міста Києва по відношенню до зазначеного рішення Київської міської ради.

Стаття 5.10. Громадська експертиза проектів та чинних нормативно-правових актів

1. Відповідно до рішення органів та посадових осіб міського самоврядування, а також за власною ініціативою члени міської громади можуть здійснювати громадську експертизу проектів актів та чинних актів, що стосуються життєдіяльності та інших аспектів розвитку міської громади.

2. Громадська експертиза здійснюється шляхом зіставлення проектів актів або чинних актів органів та посадових осіб із певними еталонними нормами, на підставі

чого робиться висновок щодо відповідності цих актів встановленим вимогам безпеки, екологічної чистоти, а також про можливі соціально-економічні наслідки реалізації створюваних програм і проектів.

3. Суб'єктами громадської експертизи – громадськими експертами виступають представники громадських об'єднань, які мають необхідну кваліфікацію, спеціальні знання та несуть персональну відповідальність за достовірність і повноту аналізу, обґрунтованість рекомендацій відповідно до вимог громадської експертизи.

4. Процедура громадської експертизи містить комплекс форм і методів її здійснення відповідно до завдань та характеру оцінюваного об'єкту. Експертиза здійснюється шляхом перевірки, аналізу дослідження кількісної чи якісної оцінки відповідності досліджуваного об'єкту відповідним нормам. Результати громадської експертизи оформляються у вигляді експертного висновку.

6. Громадські експерти мають право проводити громадську експертизу проектів актів органів та посадових осіб міського самоврядування, обнародувати її результати і передавати їх авторам цих актів та органам, уповноваженим приймати рішення щодо приведення цих актів у відповідність із нормами чинного законодавства.

7. Порядок підготовки, проведення та реалізації підсумків громадської експертизи, а також вимоги до громадських експертів і порядок їх визначення встановлюються «Положенням про громадську експертизу в місті Києві», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 5.11. Громадська колегія міста

1. Громадська колегія міста – колегіальний експертно-консультативний громадський орган при міській раді, який формується з відомих науковців, представників громадських об'єднань, органів самоорганізації населення, національно-культурних та релігійних общин, політичних партій, які не представлені у міській раді, підприємницьких об'єднань, професійних та творчих спілок, інших організацій громадянського суспільства, що діють на території міста та охоплюють основні сфери інтересів членів міської громади.

2. Цілями діяльності Громадської колегії є:

- широке представництво в управлінні містом інтересів міської громади через представників відповідних організацій громадянського суспільства;

- залучення громадськості до вирішення найбільш значущих питань місцевого значення;

- налагодження конструктивних відносин між владою і міською громадою на засадах взаємної довіри та порозуміння.

3. Громадська колегія формується протягом трьох місяців з моменту обрання нового складу міської ради на період її скликання.

4. Кількісний склад Громадської колегії визначається міською радою у діапазоні від 33 до 51 члена.

5. Персональний склад Громадської колегії формується з трьох груп представників громадськості однакової кількості (від 11 до 17), які за своїм статусом відповідають вимогам пункту 1 цієї статті.

6. Склад першої групи громадських представників до Громадської палати затверджує своїм розпорядженням міський голова.

7. Склад другої групи громадських представників затверджується шляхом таємного голосування на міському форумі національно-культурних і релігійних общин, міських професійних і творчих спілок та їх організацій, організацій роботодавців і їх об'єднань та політичних партій, які не представлені у міській раді.

8. Склад третьої групи громадських представників затверджується на міському форумі підприємницьких об'єднань, науковців, представників громадських об'єднань та благодійних організацій/фондів, органів самоорганізації населення.

9. Вказані міські форуми проводяться після видання міським головою розпорядження про склад першої групи громадських представників до складу Громадської колегії.

10. Членами Громадської колегії не можуть бути депутати міської ради, Уповноважений міської громади з прав людини, Уповноважений міської громади з прав дітей та інші особи, які перебувають на державній та муніципальній службі.

10. Громадську колегію очолює голова та два заступники голови, які обираються з числа її членів. Голова та заступники голови мають бути представниками усі трьох груп громадських представників.

11. Для забезпечення діловодства та вирішення інших організаційних питань, пов'язаних з підготовкою та проведенням засідань, члени Громадської колегії обирають зі свого складу секретаря Громадської колегії.

12. Громадська колегія сприяє органам публічної влади в організації консультацій з громадськістю по проектах рішень міської ради та її виконавчого органу з питань, які зачіпають права та законні інтереси усіх або частини членів міської громади і можуть мати негативні соціально-економічні, екологічні та інші наслідки.

Вказані проекти рішень підлягають обов'язковому розгляду Громадською колегією та виносяться на сесію міської ради тільки з її рекомендаціями.

13. Представники Громадської колегії мають право:

- брати участь з правом дорадчого голосу у роботі сесій міської ради, засіданнях її постійних комісій та її виконавчого органу;
- виступати у засобах масової інформації з питань діяльності Громадської колегії;
- виконувати інші функції відповідно до власної компетенції.

14. У засіданнях Громадської колегії з правом дорадчого голосу можуть брати участь депутати міської ради, керівники її виконавчих органів, а також члени міської громади та представники громадських інституцій, якщо обговорювані питання зачіпають їх інтереси.

15. Громадська колегія може залучати для виконання своїх функцій сторонні організації та експертів, які є провідними фахівцями у певних сферах життєдіяльності міста, які можуть брати участь у засіданнях палати з правом дорадчого голосу.

16. Не рідше, ніж раз на рік Громадська колегія звітує на громадських слуханнях перед міською громадою про свою роботу та роботу її членів та публікує у засобах масової інформації звіти про цю роботу.

17. У разі, якщо окремі члени колегії не виконували або неналежним чином виконували свої функції, вони можуть бути відкликані із одночасною заміною на інших громадських представників відповідної групи у порядку, передбаченому пунктами 5-7 цієї статті.

18. Діяльність Громадської колегії здійснюється переважно у вигляді засідань, у тому числі виїзних. Ця діяльність широко висвітлюється в електронних та друкованих засобах масової інформації, в інший спосіб, який дозволяє широко і оперативно інформувати усіх зацікавлених.

19. Повноваження, кількісний склад, порядок формування і організація роботи Громадської колегії визначається Положенням про Громадську колегію міста Києва, яке приймається міською радою після широкого громадського обговорення у доповнення та розвиток цього Статуту.

20. Положення про Громадську колегію містить наступні питання:

- склад та повноваження Громадської колегії;
- порядок формування Громадської колегії;
- форми і порядок участі членів Громадської колегії в діяльності органів міського самоврядування;
- організація роботи Громадської колегії, форми і порядок ухвалення її рішень;
- повноваження і порядок діяльності голови, заступників голови та секретаря Громадської колегії;
- порядок формування, діяльності та повноваження робочих та експертних груп Громадської колегії;
- порядок припинення повноважень членів Громадської колегії, механізм їх відкликання та кооптації до складу колегії інших громадських представників;
- порядок залучення до роботи Громадської колегії громадських утворень, представники яких не увійшли до складу Громадської колегії, експертів та форми взаємодії з ними;
- порядок формування групи представників громадськості, які потрапляють до складу Громадської колегії за розпорядженням міського голови;
- порядок підготовки і проведення форумів громадськості з формування двох інших груп представників до складу Громадської колегії;
- зміст та порядок підготовки і публікації щорічних доповідей Громадської колегії про стан справ щодо участі міської громади та її представників в управлінні містом, зокрема у вирішенні найбільш важливих питань місцевого значення, налагодженні конструктивних відносин між владою і громадою;

- матеріально-технічне та інформаційне забезпечення роботи Громадської колегії та інші питання.

21. Громадська колегія обирається на термін обрання Київської міської ради або на 5-річний термін згідно із зазначеним Положенням про Громадську колегію міста Києва терміном її діяльності.

22. Для інформаційного забезпечення діяльності Громадської колегії, доступу широких кіл громадськості до питань, що розглядаються Громадською колегією, до результатів її роботи, Громадська колегія створює і підтримує власний веб-сайт у комп'ютерній мережі Інтернет.

23. Матеріально-технічне забезпечення діяльності Громадської колегії здійснює апарат міської ради або апарат її виконавчого органу. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Громадської колегії, передбачаються у міському бюджеті на відповідний рік.

Стаття 5.12. Громадські ради при виконавчих органах міста

1. Громадські ради при виконавчих органах міста Києва є тимчасовими консультативно-дорадчими органами з сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації загальноміської політики.

2. До системи Громадських рад при виконавчих органах міста Києва входять Громадські ради при виконавчому органі Київської міської ради, районних в місті адміністраціях (у разі не створення районних рад) та виконавчих органах районних рад (у разі створення останніх рад).

3. До складу Громадських рад при виконавчих органах міста Києва обираються представники організацій громадянського суспільства, які зареєстровані в установленому порядку та здійснюють свою діяльність у місті Києві.

Кількісний склад цих Громадських рад визначається установчими зборами з їх обрання, але не може бути більше 200 членів для Громадської ради при виконавчому органі Київської міської ради та 50 членів в залежності від чисельності жителів міста у відповідних районах для районних в місті адміністрацій (у разі не створення районних рад) та виконавчих органів районних рад (у разі створення останніх рад).

4. До складу Громадських рад при виконавчих органах міста Києва не можуть бути обрані народні депутати України, депутати Київської міської ради і районних у місті Києві рад (у разі створення останніх рад) та посадові особи цих виконавчих органів.

5. Громадські ради при виконавчих органах міста Києва обираються на термін 2 роки. До їх складу обирається не більше ніж один представник від кожного органу громадянського суспільства.

6. Рішення Громадських рад при виконавчих органах міста Києва мають рекомендаційний характер і є обов'язковими для розгляду цими виконавчими органами.

7. Матеріально-технічне забезпечення діяльності Громадських рад, створення умов для роботи та проведення їх засідань здійснює апарат виконавчих органів міста. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Громадської ради при виконавчому

органі Київської міської ради і районних в місті Києві адміністрацій (у разі не утворення районних рад) передбачаються у міському бюджеті і Громадських рад при виконавчих органах районних рад (у разі їх утворення) – бюджетах цих рад на відповідний рік.

8. Порядок формування, повноваження, постійні та тимчасові робочі органи, засади діяльності та припинення Громадських рад при виконавчих органах міста Києва визначаються Положеннями про ці ради, які затверджуються розпорядженнями голів цих органів на увесь час їх діяльності.

Для регулювання організаційних та процедурних питань діяльності Громадських рад при виконавчих органах міста Києва, їх постійних та тимчасових робочих органів членами цих Громадських рад приймаються відповідні Регламенти, виконання яких є обов'язковим для них.

9. У разі, якщо стосовно одного й того ж питання у сфері певної галузевої спеціалізації між Типовим положенням про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 1109 від 20.10.2011 (із змінами) [31] та Статутом виникає конкуренція компетенції, то вищу правову силу мають норми Статуту територіальної громади міста Києва по відношенню до зазначеної урядової постави.

Стаття 5.13. Звернення та петиції членів міської громади

1. Члени міської громади, незалежно від їх віку і громадянства, мають право направляти індивідуальні або колективні звернення до органів і посадових осіб міського самоврядування, у тому числі електронні петиції з питань, що відносяться до їх компетенції. Законодавчу базу, що регулює ці питання, складає Закон України «Про звернення громадян» та зміни до цього Закону стосовно запровадження електронних петицій [31].

2. Члени міської громади мають право безперешкодно (в рамках внутрішнього розпорядку органу міського самоврядування) особисто звертатися в ці органи та до їх посадових осіб із зауваженнями, скаргами, пропозиціями з питань, віднесених до відання місцевого самоврядування, а також із заявами або клопотаннями щодо реалізації своїх законних прав та інтересів і скаргами про їх порушення у межах повноважень, визначених законодавством для органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

3. Метою звернень членів міської громади можуть бути:

1) висловлення певних прохань до органів міського самоврядування, підприємств, установ і організацій та їхніх посадових осіб;

2) внесення конкретних пропозицій з питань соціально-економічного та культурного розвитку міста чи окремих міських територій;

3) оцінка роботи міського голови, міської ради, її виконавчих органів у цілому або окремих напрямків діяльності зазначених суб'єктів, що пов'язані із соціально-економічним та культурним розвитком міста чи окремих міських територій, станом

довкілля, громадської безпеки, охороною громадського порядку та з інших питань, віднесених чинним законодавством України до відання місцевого самоврядування.

4. Індивідуальне звернення може бути усним або письмовим. Усне звернення, викладене громадянином на особистому прийомі, або за допомогою засобів телефонного зв'язку через визначені контактні центри, телефонні «гарячі лінії» та записується (реєструється) посадовою особою або відповідною службою.

5. Письмове звернення надсилається поштою або передається до відповідного органу чи посадової особи міського самоврядування громадянином особисто або через уповноважену ним особу, повноваження якої оформлені відповідно до законодавства, і реєструється в установленому порядку. Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

6. Колективними визнаються звернення до органів міського самоврядування та їх посадових осіб за умови наявності не менше п'яти підписів членів міської громади.

7. Колективне подання з кількістю підписів більше двохсот вважається петицією і розглядається посадовими особами в першочерговому порядку.

8. Колективні подання (петиції) з кількістю підписів більше п'ятисот, якщо вони були направлені до інших органів і посадових осіб міського самоврядування, негайно передаються в Київську міську раду. Ці звернення підлягають оприлюдненню, і в місячний термін або на найближчій сесії міська рада, Виконавчий орган Київської міської ради або міський голова, у чий сфері компетенції знаходиться порушене питання, зобов'язані розглянути їх і прийняти по ним своє рішення.

9. Звернення та петиції членів міської громади, що містять вказівки на факти зловживань службовим положенням осіб, які знаходяться на службі в органах міського самоврядування, факти корупції а також ті звернення і петиції, що розкривають факти порушення прав і свобод жителів міста, розглядаються службою Уповноваженого з прав людини або Уповноваженого з прав дітей. Після розгляду цих звернень складається доповідна записка міському голові за фактом порушення.

10. Органи та посадові особи міського самоврядування зобов'язані приймати до розгляду заяви громадян і реагувати на них згідно із Законом України «Про звернення громадян».

11. Порядок проходження звернення (петиції) членів міської громади та її розгляду визначається Положенням про петиції у місті Києві, яке приймається міською радою у доповнення та розвитку положень Статуту.

Стаття 5.14. Електронні петиції членів міської громади

1. Електронна петиція є формою колективного звернення членів міської громади до Київської міської ради через офіційний веб-сайт Київської міської ради або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції.

2. Електронна петиція протягом двох робочих днів з дня надсилання її автором (ініціатором) оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування, кому вона була адресована, для можливого збору підписів на її підтримку.

3. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів розглядається як звернення громадян.

4. Розгляд електронної петиції, яка в установлений строк набрала необхідну кількість голосів на її підтримку, здійснюється невідкладно, але не пізніше десяти робочих днів з дня оприлюднення інформації про початок її розгляду.

5. Відповідь на електронну петицію не пізніше наступного робочого дня після закінчення її розгляду оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, якому вона була адресована, а також надсилається у письмовому вигляді автору (ініціатору) електронної петиції та відповідному громадському об'єднанню, яке здійснювало збір підписів на підтримку відповідної електронної петиції.

6. У разі визнання за доцільне викладені в електронній петиції пропозиції можуть реалізовуватися органом, якому вона адресована, шляхом прийняття з питань, віднесених до його компетенції, відповідного рішення.

7. Електронна петиція до Київської міської ради розглядається у встановленому порядку за умови збору на її підтримку не менше як 10000 звернень жителів міста протягом не більш як трьох місяців з дня її оприлюднення.

8. Сесія Київської міської ради скликається для розгляду електронної петиції, що набрала необхідну кількість звернень, протягом строку, встановленого для її розгляду.

9. При направленні електронних петицій жителі міста керуються нормами Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» [32], цього Статуту та Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій [33] .

Стаття 5.15. Порядок проведення масових вуличних заходів

1. Громадяни – члени міської громади відповідно до ст. 39 Конституції України мають право на мирні акції на території міста – збиратися мирно, без зброї, проводити збори, мітинги (пикети), вуличні ходи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи міського самоврядування.

2. Метою таких акцій може бути привернення уваги органів і посадових осіб міського самоврядування до актуальних проблем загальноміського значення, що вимагають негайного розв'язання, до проблем соціального забезпечення мешканців міста, охорони довкілля, підтримання громадської безпеки тощо.

3. Громадяни – члени інших територіальних громад України також можуть реалізувати це конституційне право на масові акції на території міста у разі, якщо в місті розташовані органи влади чи здійснюють діяльність посадові особи, які правомочні приймати від організаторів акцій петиції з їхніми вимогами.

4. Мирна акція (хода) іногородніх громадян може мати тільки характер транзитного переміщення через місто.

5. Ініціативна група, яка організує мирну акцію, заздалегідь, але не пізніше, ніж за десять днів, у письмовій формі повідомляє про свій намір Виконавчий орган Київської міської ради. У повідомленні вказуються: мета мирної акції, її організаційна

форма, прізвище, ім'я та по батькові відповідальної особи за організацію та проведення акції, його посада в організації або посада за місцем основної роботи, очікувана кількість учасників акції, час, місце проведення акції та її тривалість.

6. Одержавши таке повідомлення, виконавчий орган Київської міської ради забезпечує громадський порядок, дотримання прав і свобод громадян під час проведення цієї масової мирної акції.

7. Організатори масової акції несуть відповідальність за відповідність акції заявленим цілям і формі її проведення, а також за дотримання громадського порядку учасниками мирної акції під час її проведення.

8. Представники міського самоврядування несуть відповідальність за забезпечення безперешкодної реалізації права на мирні акції, та разом з організаторами – за безпеку учасників акції і громадський порядок.

9. Якщо мета масових акцій суперечить положенням Конституції України та інтересам національної безпеки, а їх проведення може спричинитися до порушення громадського порядку і спокою, стати поштовхом до заворушень і злочинів, завдати шкоди здоров'ю населення, порушити права і свободи інших людей, відповідні органи та посадові особи міського самоврядування зобов'язані звернутися до суду, який може заборонити проведення таких масових акцій.

10. Порядок подачі повідомлення про намір провести мирну акцію і порядок проведення цих акцій визначається Положенням про мирні громадські акції у місті, що затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 5.16. Участь членів міської громади у роботі колегіальних органів міського самоврядування

1. Члени міської громади можуть бути присутніми на відкритих засіданнях міської ради, засіданнях постійних комісій та виконавчих органів міської ради.

2. Порядок отримання дозволу громадян на участь у засіданнях міської ради та її колегіальних органів, правила поведінки у процесі засідання визначаються Положенням про участь членів міської громади у роботі органів міського самоврядування міста Києва, яке затверджується Київською міською радою у доповнення та розвиток положень цього Статуту.

Стаття 5.17. Особиста участь членів міської громади в обговоренні питань міського життя

1. Кожен член міської громади має право вільно обговорювати важливі питання міського життя.

2. З метою реалізації цього права та урахування громадської думки членів міської громади органи міського самоврядування оприлюднюють у міських засобах масової інформації проекти програм соціально-економічного розвитку міста і приватизації об'єктів комунальної власності, міського бюджету, регуляторних актів, нормативно-правових актів, що торкаються інтересів усіх або більшості членів міської громади, певних соціальних груп, інші проекту суспільно значущих рішень.

Стаття 5.18. Толоки мешканців міста

1. З метою поліпшення благоустрою міста, наведення чистоти та належного санітарного стану його території можуть проводитися загальноміські, районні та локальні (мікрорайонні, квартальні, вуличні, будинкові) толоки.

2. Ініціаторами та організаторами толок можуть бути мешканці міста, трудові колективи, професійні спілки, громадські об'єднання, органи самоорганізації населення осередки політичних партій, інші організації громадянського суспільства, підприємства, установи, організації усіх форм власності, навчальні заклади, органи міського самоврядування.

3. Толоки проводяться на засадах добровільності та безоплатності у вихідні дні або в інші дні тижня в позаробочий чи позаурочний час.

4. Органи міського самоврядування, комунальні підприємства надають підтримку ініціаторам і організаторам толок, інформують мешканців міста про їх проведення і отримані результати, здійснюють їх організаційне та матеріально-технічне забезпечення.

Стаття 5.19. Участь членів міської громади в охороні громадського порядку

1. Члени міської громади можуть за власним бажанням брати участь у створенні та діяльності міських громадських формувань з охорони громадського порядку відповідно до вимог закону України «Про участь громадян у охороні громадського порядку та державного кордону», цього Статуту та Статуту відповідного громадського формування.

2. З метою підвищення ефективності їх діяльності та покращення ними захисту та безпеки громадян на вулицях міста зазначені громадські формування можуть отримувати на потреби їх діяльності за відповідними кошторисами з міського бюджету необхідне фінансування.

3. Пропозиції керівників цих громадських формувань в установленому порядку надаються до міської ради і відповідно до вимог її Регламенту розглядаються нею з прийняттям по ним конкретних рішень.

Стаття 5.20. Інші форми участі членів міської громади у здійсненні місцевого самоврядування

1. Перелік форм участі жителів міста у здійсненні місцевого самоврядування, визначений цим Статутом, не є вичерпним.

2. Органи та посадові особи міського самоврядування сприяють становленню та розвитку різних форм участі жителів у здійсненні міського самоврядування.

3. Додатково до вказаних вище можуть вживатися такі форми участі членів міської громади у здійсненні місцевого самоврядування на громадських та інших засадах:

1) участь членів міської громади на громадських засадах у роботі комісій та робочих груп, які утворюються при органах міського самоврядування за певними напрямками діяльності (архітектура та містобудування, економічна політика, житлово-комунальне господарство, екологія, тощо). Положення про ці комісії і групи приймаються рішенням відповідного органу міського самоврядування;

2) участь у роботі консультативно-дорадчих органів, які утворюються при органах та посадових особах міського самоврядування, з метою вивчення і організації забезпечення потреб членів міської громади, сприяння проведенню консультацій з громадськістю. Положення про ці консультативно-дорадчі органи затверджуються рішеннями Київської міської ради або розпорядженнями голови її виконавчого органу;

3) участь у роботі координаційних спеціалізованих рад: пенсіонерів, інвалідів, іноземців, біженців, воїнів-інтернаціоналістів, учасників ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи, військовослужбовців, не забезпечених житлом, а також політико-консультативній раді, радах козацьких організацій, представників етнонаціональних товариств, громадських об'єднань, благодійних організацій, ради релігійно-світської згоди тощо. Положення про ці ради затверджуються міським головою;

4) виконання громадських робіт з благоустрою території міста, надання послуг соціально незахищеним жителям міста;

5) залучення членів міської громади в якості фахівців чи експертів до розгляду питань, що належать до повноважень міської ради, та участі у їх вирішенні;

6) виконання на добровільних засадах обов'язків радника, помічника органу чи посадової особи міської ради, депутата міської ради, виконання іншої волонтерської роботи в інтересах міської громади;

7) надання матеріальної та фінансової допомоги міському самоврядуванню у формі добровільних пожертвувань, що зараховуються на відповідні рахунки міської ради, та у вигляді інших видів благодійної допомоги, передбаченої Законом України «Про благодійництво та благодійні організації»;

8) визначення годин та абонентської лінії телефонного зв'язку для безпосереднього та регулярного спілкування посадових осіб міського самоврядування з мешканцями міста;

9) проведення регулярних опитувань мешканців міста шляхом анкетування, через комп'ютерну або телефонну інформаційну мережу;

10) розміщення інформації з питань місцевого самоврядування на електронних веб-сайтах міської ради та міського голови, а також розміщення адрес скриньок посадових осіб міського самоврядування в електронній пошті з метою регулярного отримання запитань та пропозицій мешканців міста;

11) організація телемостів для безпосереднього спілкування мешканців міста з посадовими особами міського самоврядування, зокрема під час проведення громадських слухань;

12) інші форми участі членів міської громади у вирішенні питань місцевого життя.

5. Нові форми безпосередньої участі мешканців міста у здійсненні місцевого самоврядування можуть ініціюватися членами міської громади, а також встановлюватися органами та посадовими особами міського самоврядування.

Стаття 5.21. Соціально-політичні конфлікти та шляхи їх подолання

1. Органи та посадові особи міського самоврядування дотримуються у своїй діяльності принципів громадянського миру та злагоди між членами міської громади,

захисту прав, поваги гідності й інтересів різноманітних соціальних, етнічних, політичних, релігійних та інших груп громадян.

2. У разі виникнення соціально-політичного конфлікту передбачається застосувати погоджувальну процедуру, порядок проведення якої та склад представників сторін конфлікту затверджується міським головою з урахуванням пропозицій кожної зі сторін із додержанням кількісного паритету у складі комісії представників конфліктуючих сторін.

3. У разі, якщо однією із сторін конфлікту є міський голова, комісія утворюється за тим же паритетним принципом шляхом делегуванням до неї кожною із сторін своїх представників у погодженій сторонами кількості, але не менше трьох з кожної сторони.

4. Міський голова може залучати до роботи у складі погоджувальної комісії членів Громадської колегії міста, Громадської ради при виконавчому органі Київської міської ради, Уповноваженого з прав людини та Уповноваженого з прав дітей.

5. Робота погоджувальної комісії здійснюється відкрито і гласно, із використанням медіаційних процедур та дотриманням рівних прав учасників щодо постановки запитань, висловлення думок та надання пропозицій.

6. У передбачених законодавством випадках конфлікти вирішуються у судовому порядку.

Стаття 5.22. Муніципальна поліція

1. Для забезпечення у місті охорони громадського порядку, особистої безпеки, охорони прав, законних інтересів та власності громадян і юридичних осіб міська публічна влада разом з органами внутрішніх справ може створювати відповідно до закону муніципальну поліцію (поліцію міського самоврядування), яка утримується за рахунок коштів міського бюджету.

2. *Завданнями* муніципальної поліції є:

- попередження і припинення злочинів та інших порушень громадського порядку;
- захист власності від злочинних посягань, охорона підприємств, установ та організацій, а також квартир громадян на договірній основі;
- забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів та акцій;
- виконання адміністративних стягнень у вигляді адміністративного арешту;
- забезпечення громадського порядку при здійсненні контролю за додержанням правил санітарії та благоустрою на території міста;
- охорона державних символів, символів міської громади та пам'яток історії і культури;
- забезпечення в межах визначених повноважень виконання загальнообов'язкових рішень міської влади з питань охорони громадського порядку і правил торгівлі та громадського харчування;

- забезпечення в порядку, встановленому законодавством, безпеки посадових осіб органів міського самоврядування;

- забезпечення громадського порядку при проведенні карантинних заходів під час епідемій та епізоотій;

- участь у межах своїх повноважень у забезпеченні військового та надзвичайного стану;

- сприяння органам Національної поліції України у виконанні покладених на них законодавством завдань та ін.

2. Рішення про створення підрозділів муніципальної поліції ухвалюється міською радою на підставі чинного законодавства за поданням міського голови або за ініціативою третини від загального складу депутатів міської ради.

3. Правові засади, види і форми діяльності муніципальної поліції, призначення посадових осіб, набір громадян до її лав встановлюються законодавством України.

4. Порядок несення служби, комплектування і матеріально-технічне забезпечення підрозділів муніципальної поліції, її взаємодія з жителями, громадськими формуваннями з охорони громадського порядку та органами самоорганізації населення встановлюється Положенням про муніципальну поліцію у місті Києві, яке затверджується Київською міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

5. Керівник муніципальної поліції затверджується рішенням міської ради за поданням міського голови з числа осіб, які мають вищу юридичну освіту і стаж практичної роботи в органах Національної поліції України не менше п'яти років.

6. Затвердження і звільнення дільничних інспекторів міської поліції здійснює міська рада за поданням керівника муніципальної поліції, погодженим із органами самоорганізації населення, що діють на відповідних територіях.

Глава 6. ПРЕДСТАВНИЦЬКІ ОРГАНИ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 6.1. Міська рада – представницький орган міської громади

1. Київська міська рада (далі – міська рада) є постійно діючим представницьким і нормотворчим органом місцевого самоврядування у місті, складовою системи міського самоврядування, який здійснює від імені та в інтересах міської громади визначені законом України функції та повноваження місцевого самоврядування.

Міська рада є юридичною особою, має власну печатку, рахунок в банку, символіку, може від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав та нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем в суді, господарському суді та мати інші реквізити і повноваження відповідно до законодавства.

2. Київська міська рада відповідно до статті 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» правомочна розглядати і вирішувати питання загальної компетенції та відповідно до статті 26 зазначеного Закону вирішувати питання виключної компетенції.

Законом України «Про столицю України - місто-герой Київ» (стаття 22)

Київській міській раді надані додаткові права.

3. Загальний склад міської ради встановлюється рішенням міської ради в межах, що визначені законодавством. Рішення про зміну чисельного складу міської ради приймається за поданням міського голови з урахуванням термінів, визначених законом України про місцеві вибори.

4. Проект рішення про зміну чисельного складу міської ради в обов'язковому порядку вноситься на громадські слухання мешканців міста не пізніше, ніж за один місяць до розгляду питання на сесії міської ради. У разі, якщо з питання про зміну чисельного складу міської ради не було проведено громадських слухань або якщо на громадських слуханнях не було підтримано проект рішення про зміну чисельності міської ради, дане рішення на сесії міської ради не розглядається.

5. На момент прийняття даного Статуту міська рада складається з 120 депутатів.

6. Строк повноважень міської ради становить п'ять років.

7. Формування міської ради здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про місцеві вибори».

8. Дострокове припинення повноважень міської ради може бути здійснене у випадках і у порядку, визначеному Конституцією і законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Стаття 6.2. Завдання, функції та повноваження міської ради

1. Міська рада та її органи сприяють розвитку самоврядних засад на території міста.

2. Міська рада виступає від імені міської громади у відносинах з іншими органами місцевого самоврядування, органами державної влади, органами самоорганізації населення, громадськими об'єднаннями та іншими організаціями громадянського суспільства міста.

3. Завдання, функції та повноваження міської ради здійснюються відповідно до статей 10, 25, 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», інших законів.

4. Виключною компетенцією міської ради є питання, передбачені ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», які вирішуються на пленарних засіданнях міської ради і перелік яких є вичерпним.

5. Міська рада є юридичною особою, має власну печатку, рахунок в банку, символіку, набуває від свого імені майнових та особистих немайнових прав та несе обов'язки, може бути позивачем і відповідачем в судах та мати інші реквізити і повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 6.3. Забезпечення роботи міської ради

1. Органами міської ради є постійні і тимчасові комісії, які обираються з числа депутатів для вивчення, попереднього розгляду і підготовки проектів рішень міської ради. Комісії здійснюють контроль за виконанням рішень ради і її виконавчого органу.

2. Для забезпечення своєї діяльності міська рада створює допоміжний орган – апарат міської ради або секретаріат. Допоміжні служби ради адміністративно

підпорядковані міському голові, який спрямовує і контролює їх роботу, а функціонально – секретарю міської ради, який безпосередньо організовує їхню діяльність. Визначення загальної чисельності апарату ради, витрат на його утримання, інші питання функціонування апарату ради визначаються відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

3. Витрати на діяльність міської ради передбачаються у міському бюджеті.

Стаття 6.4. Організація роботи міської ради

1. Формами роботи міської ради є сесійні засідання ради та робота комісії ради. Пленарні засідання сесії міської ради проводяться у приміщенні, спеціально обладнаному електронною системою голосування. Не допускається проведення сесійних засідань ради в іншому приміщенні, якщо це не викликано надзвичайними обставинами.

2. Робота комісії міської ради може здійснюватись у спеціально відведених приміщеннях міської ради або у виїзному режимі – у залежності від питань, які розглядаються, і кола підприємств, установ та організацій, яких стосуються ці питання.

3. Порядок роботи міської ради визначається Регламентом Київської міської ради (далі – Регламентом ради), який затверджується міською радою у відповідності із нормами законодавства і не може суперечити цьому Статуту.

4. За визначеною Регламентом ради та Положенням про участь членів міської громади в діяльності органів міського самоврядування окремою процедурою на сесійне засідання міської ради можуть бути запрошені керівники розташованих на території міста підприємств, організацій та установ, представники організацій громадянського суспільства міста, члени міської громади.

5. Сесійне засідання міської ради є правомочним, якщо на ньому зареєстровано більшість від загального складу депутатів міської ради. Порядок реєстрації депутатів міської ради на сесійному засіданні визначається Регламентом ради.

Стаття 6.5. Розпорядча і нормотворча діяльність міської ради

1. Міська рада може здійснювати розпорядчу діяльність шляхом ухвалення рішень з конкретних питань життєдіяльності міста лише у разі, коли таке рішення продиктоване необхідністю втручання міської ради.

2. Міська рада може розглядати питання розпорядчого характеру, віднесені до ведення міського голови, виключно у тих випадках, коли таке питання поставлене міським головою або у порядку контролю.

3. Міська рада здійснює нормотворчу діяльність для регулювання правовідносин у сфері міського самоврядування.

4. Право нормотворчої ініціативи у міській раді належить міському голові, депутатам ради, депутатським комісіям, фракціям, виконавчому органу, загальним зборам (конференції) жителів, групі членів міської громади, що мають право голосу на місцевих виборах, через процедури реалізації місцевої ініціативи, а також за визначеною Регламентом ради процедурою органам самоорганізації населення.

5. Нормотворча ініціатива реалізується шляхом внесення в Київську міську раду проекту рішення міської ради нормативно-правового характеру.

6. Міська рада приймає нормативно-правові акти у вигляді рішень, які є обов'язковими для виконання усіма суб'єктами, що знаходяться на території міста.

7. Усі рішення міської ради приймаються виключно на сесійному засіданні.

8. Після прийняття міською радою рішення, воно у триденний термін надсилається на підпис міському голові разом з доданим до нього проектом цього рішення, який був внесений на розгляд ради, та стенограмою сесійного засідання ради, на якому було прийнято це рішення.

9. Міський голова у п'ятиденний термін підписує прийняте радою рішення.

10. Не можуть бути внесені на розгляд міської ради без попереднього обговорення на громадських слуханнях або на загальних зборах жителів міста проекти актів:

- про недовіру міському голові;
- про проведення місцевого референдуму;
- про затвердження програми соціально-економічного і культурного розвитку міста, цільових програм з інших питань міського самоврядування;
- про затвердження міського бюджету, внесення змін до нього;
- про випуск місцевих позик;
- щодо відчуження комунального майна;
- інші проекти рішень матеріально-фінансового характеру.

11. Розгляд проекту рішення міської ради на громадських слуханнях або на загальних зборах жителів міста не виключає процедур громадського обговорення, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики в Україні».

12. Рішення міської ради належним чином оформляються, реєструються, публікуються і зберігаються.

13. Рішення міської ради повинні бути доступними для ознайомлення депутатів і членів міської громади.

14. Порядок підготовки, проходження, ухвалення, зберігання рішень міської ради, забезпечення режиму доступу до них визначається законами України, Регламентом ради та цим Статутом.

Стаття 6.6. Зупинення міським головою дії прийнятого рішення міської ради

1. Рішення міської ради у п'ятиденний строк з моменту його прийняття може бути зупинено міським головою і внесено на повторний розгляд міської ради. У цьому разі міський голова подає до ради відповідне обґрунтування з пропозицією про скасування такого рішення в цілому, скасування частково, або про внесення змін до прийнятого рішення міської ради.

2. Підставами зупинення дії прийнятого рішення міської ради міським головою може бути невідповідність цього рішення Конституції і законам України, рішенням міської громади, прийнятим на міському референдумі, Статуту, Регламенту ради,

рішенням ради про затвердження бюджету міста, програм розвитку міста, а також неефективність такого рішення за обґрунтованими прогнозними результатами.

3. У двотижневий строк міська рада зобов'язана повторно розглянути рішення, зупинене міським головою, та його пропозиції. У разі, якщо міська рада прийме рішення про відхилення зауважень міського голови і підтвердить попереднє рішення двома третинами голосів від загального складу ради, та таке рішення набирає чинності.

4. У разі, якщо міська рада не розгляне у встановлений законом термін рішення, зупинене міським головою, та його пропозиції, а також у разі, якщо міська рада не проголосує двома третинами голосів за відхилення зауважень міського голови чи підтвердження попереднього рішення міської ради, то таке рішення втрачає чинність з дня його прийняття.

5. Якщо міський голова у п'ятиденний термін не підписав рішення міської ради і не зупинив його, то у такому разі питання щодо набрання чинності рішення міської ради вирішується у судовому порядку.

6. Відповідальність міського голови за невчасне підписання рішень міської ради або за відмову підписувати їх по довільних мотивах встановлюється Регламентом ради і Положенням про комісії мандатну, з питань депутатської діяльності та депутатської етики.

7. Рішення міської ради нормативно-правового характеру набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо радою не встановлено більш пізній строк введення цих рішень у дію. Офіційне оприлюднення рішень міської ради здійснюється у порядку, визначеному цим Статутом та Регламентом ради.

9. Усі відкриті рішення міської ради публікуються і доводяться до відома міської громади через газету міської ради «Хрещатик» та інші засоби масової інформації.

10. Про результати своєї діяльності міська рада звітує перед населенням міста в установленому законом порядку.

Стаття 6.7. Підзвітність та підконтрольність міської ради

1. Міська рада несе відповідальність за свою діяльність перед міською громадою, юридичними і фізичними особами та, у разі порушення нею Конституції або законів України, перед – державою.

2. Міська рада є підзвітною, підконтрольною і відповідальною перед міською громадою. Рада періодично, але не менше ніж двічі на рік, через засоби масової інформації, шляхом зустрічей з представниками міської громади інформує населення про виконання програм соціально-економічного і культурного розвитку міста, місцевого бюджету, з інших питань місцевого значення, звітує перед міською громадою про свою діяльність. Порядок і адміністративний режим відповідальності, підконтрольності і звітності ради перед міською громадою встановлюється цим Статутом та Регламентом ради.

Стаття 6.8. Відкритість діяльності міської ради та її органів

1. Міська рада діє відкрито і гласно. На сесіях міської ради, на засіданнях її постійних та тимчасових комісій мають право бути присутніми представники міської громади, засобів масової інформації, органів самоорганізації населення, громадських

об'єднань та інших організацій громадянського суспільства. Відповідні питання регулюються Регламентом ради і Положенням про використання відповідного приміщення, яке затверджується виконавчим органом міської ради у доповнення та розвиток положень цього Статуту.

2. Інформація про порядок денний чергової сесії міської ради, час і місце проведення засідання публікується на веб-сторінці міської ради, в газеті міської ради та в інших засобах за тиждень до початку роботи сесії.

3. Перелік питань, які можуть розглядатися на закритих засіданнях сесії міської ради, а також перелік питань, рішення по яких ухвалюються спеціальним режимом голосування, затверджуються у Регламенті ради і доводяться до відома міської громади через веб-сторінку міської ради та засоби масової інформації.

Стаття 6.9. Депутат міської ради – представник інтересів міської громади

1. Депутат Київської міської ради є членом представницького органу місцевого самоврядування – Київської міської ради та представником інтересів міської громади.

2. Депутат міської ради має усі права, які забезпечують його активну участь у діяльності міської ради та її органів, несе обов'язки і відповідальність перед виборцями, радою та її органами, виконує доручення ради, депутатських комісій, фракцій і груп, членом яких він є, керуючись Законом України «Про статус депутатів місцевих рад» [12].

3. Кожний депутат, крім секретаря міської ради, повинен входити до складу однієї з постійних комісій міської ради.

4. Депутат міської ради здійснює свої повноваження на громадських засадах, не пориваючи зі своєю основною роботою. За рішенням міської ради частина депутатів може виконувати свої функції на постійній основі зі звільненням із свого місця роботи або служби на період виконання цих повноважень з відшкодуванням їм середнього заробітку за основним місцем роботи та інших витрат, пов'язаних з виконанням вказаних повноважень, за рахунок коштів міського бюджету.

5. На час сесії міської ради, а також для виконання своїх повноважень, передбачених чинним законодавством, та для виконання доручень ради депутат звільняється від виконання обов'язків по основній роботі з отриманням грошової компенсації за дні, в які він виконує депутатські повноваження. Йому також відшкодовуються витрати, що пов'язані з виконанням депутатських повноважень, та виплачується грошова компенсація за понесені збитки в разі, якщо такі мали місце. Компенсації та виплати здійснюються за рахунок міського бюджету.

6. Депутат може займатися творчою діяльністю і одержувати авторський гонорар за виконану роботу.

7. Депутат виконує свої обов'язки відповідно до законів України та цього Статуту на своє власне переконання у необхідності діяльності на благо міської громади.

8. Новообрані депутати приймають присягу такого змісту:

«Одержавши від виборців звання і повноваження депутата Київської міської ради, присягаю на вірність міській громаді та Українській державі. Зобов'язуюся усіма своїми діями піклуватися про благополуччя жителів міста, гідно представляти та відстоювати права, свободи і законні інтереси членів міської громади. Присягаю дотримувати Конституцію, закони України, Статут міської громади, гідно, чесно і сумлінно виконувати свої обов'язки, діяти виключно в інтересах і на користь міської громади, сприяти соціально-економічному і культурному розвитку міста».

9. Присягу перед відкриттям першої сесії новообраної ради зачитує її найстарший за віком депутат. Депутати повторюють вслід за ним текст присяги, після чого кожний депутат скріплює присягу своїм підписом під її текстом. Відмова депутата підписати присягу розцінюється як відмова від її прийняття.

10. Підписаний депутатами текст присяги зберігається в архіві ради.

11. У разі відмови депутата прийняти присягу міський голова повідомляє про це виборців і цей факт є підставою для ініціювання ними процедури відзиву депутата відповідно до чинного законодавства.

13. Депутат **має право:**

- обирати і бути обраним в органи ради;
- висловлювати думку щодо персонального складу органів, що створюються радою і кандидатур посадових осіб, які обираються, призначаються або затверджуються міською радою;
- ставити питання про недовіру органам, що створені радою, особам, які входять до складу цих органів, а також особам, яких рада обрала, призначила або затвердила;
- знайомитися з офіційними документами, що зберігаються у міській раді, робити виписки, копіювання цих документів;
- вносити пропозиції про заслуховування на пленарному засіданні ради звіту та/або інформації органу або посадової особи, що є підзвітними або підконтрольними раді, а також питань, що належать до компетенції ради, інших органів та посадових осіб, які діють на території міста;
- оголошувати на засіданнях ради та її органів, оприлюднювати у засобах масової інформації тексти звернень, заяв, резолюцій, петицій громадян або їх об'єднань, якщо вони мають суспільне значення;
- звертатися з депутатським запитом або запитанням до міського голови, секретаря ради, голів постійних комісій, керівників виконавчих органів, керівників підприємств, установ та організацій, які розташовані або зареєстровані на території міста, незалежно від форми їх власності;
- порушувати в раді та її органах питання про необхідність проведення перевірок (у межах компетенції ради) діяльності розташованих на території міста підприємств, установ, організацій незалежно від форми їх власності, а також державних органів і органів самоорганізації населення;
- вносити пропозиції про усунення виявлених порушень і недоліків керівниками (власниками) підприємств, установ, організацій, діяльність яких перевірялася, а також

органами, яким вони підпорядковані, порушувати питання про притягнення до відповідальності осіб, з вини яких скоєно правопорушення;

- звертатися до державних органів, органів місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення, до підприємств, установ і організацій, розташованих або зареєстрованих на території міста, посадових та службових осіб, з питань, що пов'язані з депутатською діяльністю, брати участь в розгляді поставлених питань;

- безперешкодно відвідувати розташовані на території міста державні органи, органи місцевого самоврядування, органи самоорганізації населення, підприємства, установи та організації незалежно від форми їх власності, а також негайно бути прийнятим їх керівниками та іншими посадовими та службовими особами;

- вимагати від органів, керівників і посадових і службових осіб дотримання і відновлення порушених прав і свобод, законних інтересів членів міської громади тощо.

14. При виконанні депутатських повноважень депутат **зобов'язаний**:

- брати участь у роботі міської ради, постійних депутатських комісій та інших органів, до складу яких він входить, всебічно сприяти виконанню їх рішень, виконувати доручення ради та її органів;

- дотримуватися Регламенту ради, інших нормативних актів, які визначають порядок діяльності ради та її органів, бути присутнім на пленарних засіданнях ради, засіданнях постійних та тимчасових депутатських комісій;

- підтримувати постійний зв'язок з виборцями, регулярно інформувати їх про роботу ради, про виконання планів і програм економічного і соціального розвитку, міських цільових програм, рішень ради, а також про виконання наказів виборців і власних депутатських обов'язків;

- брати участь в організації виконання законів, рішень ради та її органів, розпоряджень міського голови;

- вивчати громадську думку, потреби міської громади, інформувати про них раду, сприяти задоволенню колективних потреб і законних вимог членів міської громади;

- визначати та оприлюднювати дні, години та місце прийому виборців, вести регулярний, не рідше одного разу на місяць, прийом виборців, розглядати їхні звернення, заяви і скарги, вживати заходів щодо забезпечення їх точного і оперативного виконання;

- сприяти роботі Уповноваженого з прав людини, Уповноваженого з прав дітей, муніципальної поліції, Громадської колегії міста та Громадської ради при виконавчому органі Київської міської ради для забезпечення соціального миру та злагоди у місті;

- періодично (але не менше одного разу на рік) звітувати про свою роботу і роботу ради перед виборцями.

15. З метою створення умов для ефективної роботи депутатів міської ради з членами міської громади щорічно міська рада затверджує Програму роботи депутатів з виборцями. Така програма включає:

- перелік основних соціальних, економічних, культурних проблем виборців у розрізі кожного умовного виборчого округу;
- нормотворчий план роботи ради як представницького органу з нормативного врегулювання проблемних питань виборців кожного умовного округу і міста у цілому;
- встановлення орієнтовного графіку здійснення різних форм місцевої демократії (громадських слухань, загальних зборів (конференцій) жителів) на підставі пропозицій депутатів міської ради;
- встановлення орієнтовного графіку звітування депутатів міської ради перед виборцями – персонального і по фракціях;
- визначення на підставі доручень виборців переліку першочергових заходів, які мають бути профінансовані за рахунок місцевого бюджету у поточному році, що стосуються роботи депутатів місцевої ради з виборцями в умовних виборчих округах;
- перелік рекомендованих місцевих ініціатив для спільного виконання депутатів разом з органами самоорганізації населення;
- встановлення квоти газетної площі у друкованих ЗМІ, ефірного часу в теле- і радіомовленні, засновниками яких є Київська міська рада, щодо висвітлення діяльності депутатів міської ради в межах квот, визначених відповідно до Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування» та ін.

16. Статус представника міської громади депутат міської ради реалізує у таких формах:

- здійснює роботу з розгляду звернень членів міської громади, що проживають на території умовного округу;
- звертається у межах своєї компетенції до органів влади, установ, підприємств і організацій з депутатськими запитами і зверненнями;
- здійснює регулярне інформування виборців умовного округу про свою депутатську діяльність, про діяльність міської ради та її органів;
- звітує не менше одного разу в рік перед виборцями умовного округу про свою діяльність під час зустрічей з виборцями або через друковані засоби масової інформації за визначеною міською радою формою;
- реалізує статус представника міської громади в інших формах.

17. Міська рада визначає орієнтовні строки проведення звітів депутатів міської ради перед виборцями. Звіт депутата міської ради може бути проведено у будь-який час на вимогу загальних зборів (конференції) членів міської громади за місцем проживання, трудової діяльності або навчання, а також органів самоорганізації населення.

18. Депутат міської ради не пізніше як за сім днів повідомляє виборців про час і місце проведення звіту через місцеві засоби масової інформації та в інший спосіб.

19. Звіт депутата міської ради повинен містити відомості про його діяльність у раді та її органах, до яких його обрано, а також про його роботу з виборцями, про

особисту участь депутата в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень міської ради, її органів, а також доручень виборців свого умовного виборчого округу.

20. Виборці можуть давати депутатові міської ради доручення на зборах під час його звітів чи зустрічей з питань, що впливають з потреб виборчого округу чи міської громади в цілому. Доручення виборців не повинні суперечити законодавству України, а їх виконання має належати до відання міської ради та її органів.

21. Доручення виборців депутатові міської ради має бути підтримане більшістю учасників зборів.

22. Доручення виборців, виконання яких потребує прийняття міською радою або її виконавчими органами рішення, фінансових або інших матеріальних витрат, доводиться депутатом міської ради до відома ради або її органів.

23. Депутат міської ради періодично інформує виборців про результати розгляду радою та її виконавчими органами доручень виборців та особисту участь в організації їх виконання.

24. Депутат міської ради, який не виправдав довір'я виборців, може бути у будь-який час відкликаний ними у порядку, установленому Законом України «Про статус депутатів місцевих рад».

25. Ніхто не має права обмежувати повноваження депутата міської ради.

26. Права, повноваження та гарантії діяльності депутата визначаються Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», а також іншими законами, нормативно-правовими актами ради, цим Статутом.

Стаття 6.10. Громадські приймальні депутатів Київської міської ради

Громадські приймальні депутатів Київської міської ради утворюються Київською міською радою з метою допомоги депутатам у виконанні своїх обов'язків. Порядок створення та діяльність громадських приймалень визначаються відповідним положенням, що затверджується Київською міською радою.

Стаття 6.11. Сесія міської ради

1. Міська рада збирається не пізніше як через місяць після виборів, що відбулися, на своє пленарне установче засідання. Скликання пленарного установчого засідання здійснюється територіальною виборчою комісією, у компетенції якої знаходиться це питання.

2. Голова територіальної виборчої комісії відкриває та веде засідання. Він представляє усіх обраних депутатів ради, а також обраного міського голову і здійснює процедуру вступу на посаду депутатів і міського голову.

3. Сесії міської ради скликаються та проводяться відповідно до Регламенту ради.

4. Рішення про скликання сесії міської ради через ЗМІ та в інший спосіб доводиться до відома депутатів і населення не пізніше, як за два тижні до сесії, а для позачергових сесій – не менше, ніж за один день.

Стаття 6.12. Комісії міської ради

1. Органами міської ради є створювані нею постійні та інші комісії ради (далі – комісії), які обираються з числа депутатів для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до ведення міської ради, здійснення контролю за виконанням рішень ради і Виконавчий орган Київської міської ради.

2. За організацію роботи комісії ради відповідає голова комісії, який скликає і веде засідання комісії, дає доручення членам комісії, представляє її у відносинах з органами та керівництвом ради, організаціями громадянського суспільства, підприємствами, організаціями, установами, організує діяльність по реалізації висновків і рекомендацій комісії.

3. За відсутності голови комісії або неможливості виконання їм своїх повноважень з поважних причин, його функції здійснює заступник голови комісії або секретар.

4. Комісії за дорученням міської ради, міського голови або за власною ініціативою попередньо розглядають проекти міських програм соціально-економічного та культурного розвитку, міського бюджету, звіти про виконання програм і бюджету, вивчають і готують питання про стан і розвиток відповідних галузей міського господарства, розробляють проекти рішень міської ради, готують висновки з цих питань і рекомендації.

5. Висновки та рекомендації постійних комісій підлягають обов'язковому розгляду органами, підприємствами, організаціями, установами та посадовими особами, яким вони адресовані. Про результати розгляду і вжиті заходи комісії повідомляються у встановлений термін.

6. Компетенція постійних комісій міської ради визначена Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

7. До роботи комісій у якості експертів можуть бути залучені представники органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, науковці, фахівці.

8. Порядок здійснення повноважень комісії, режим підзвітності, підконтрольності і відповідальності визначається «Положенням про постійні комісії міської ради», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

9. Робота постійних комісій висвітлюється на веб-сторінці міської ради, у газеті міської ради, в інших засобах масової інформації.

Стаття 6.13. Тимчасові контрольні комісії міської ради

1. Міська рада може створювати тимчасові контрольні комісії ради, які є її робочими органами, для здійснення контролю з конкретно визначених самою радою питань, що належать до повноважень місцевого самоврядування. Персональний склад членів тимчасових контрольних комісій ради обирається з числа її депутатів.

2. Компетенція тимчасових контрольних комісій міської ради визначається самою міською радою при їх утворенні.

3. Рішення про створення тимчасової контрольної комісії ради, предмет її діяльності та завдання, а також призначення персонального складу комісії та її

голови вважається прийнятим, якщо за це проголосувало не менше однієї третини депутатів від загального складу ради.

4. За організацію роботи комісії ради відповідає голова комісії, який скликає і веде засідання комісії, дає доручення членам комісії, залучає до її діяльності представників інших органів та об'єднань громадян, підприємств, організацій, установ з метою вирішення завдань, які поставлено перед комісією.

5. Засідання тимчасових контрольних комісій ради проводяться головою комісії і, як правило, є закритими. В особових випадках, які визначаються членами комісії, за відсутності голови комісії, коли він не має можливості виконувати свої повноваження з поважних причин, його функції здійснює заступник голови комісії або секретар.

6. Депутати, які входять до складу тимчасової контрольної комісії, залучені комісією для участі в її роботі спеціалісти, експерти, інші особи, не повинні розголошувати інформацію, яка стала їм відома у зв'язку із її роботою.

7. Контрольні комісії подають звіти і пропозиції на розгляд ради.

8. Повноваження тимчасової контрольної комісії ради припиняються з моменту прийняття радою остаточного рішення щодо результатів роботи цієї комісії, а також у разі припинення повноважень ради, яка створила цю комісію.

9. Звіти тимчасових контрольних комісій ради публікуються в газеті міської ради та в інших засобах масової інформації.

10. Порядок здійснення повноважень тимчасової контрольної комісії, режим підзвітності, підконтрольності і відповідальності визначається Регламентом міської ради.

Стаття 6.14. Депутатські групи та фракції міської ради

1. Депутати Київської міської ради за згодою, на підставі добровільності можуть у будь-який час утворювати депутатські групи та об'єднуватись у фракції для вирішення узгоджених питань, що розглядаються міською радою.

2. Представники певної політичної партії (виборчого блоку політичних партій) мають право формувати у міській раді лише одну депутатську фракцію.

3. Депутатські групи та фракції, до складу яких має входити не менш п'яти депутатів, формуються на зборах депутатів з метою вирішення спільних проблем або інших питань. Збори депутатів обирають голову групи чи фракції.

Керівник групи або фракції організовує її роботу та представляє групу або фракцію у відносинах з іншими групами, фракціями, органами міської ради та посадовими особами.

4. Створення депутатської групи чи фракції може мати місце у продовж строку діяльності міської ради та оформлюватися протоколом, який підписує голова відповідної депутатської групи чи фракції і надсилає його секретарю міської ради.

5. Секретар міської ради інформує раду про створення депутатської групи чи фракції, про її склад та обраного голову, після чого ця інформація вноситься до протоколу засідання ради.

6. Голова депутатської групи чи фракції міської ради здійснює керівництво її діяльністю та представляє її у відносинах з іншими депутатськими групами чи фракціями, органами місцевого самоврядування, службовими та посадовими особами міської ради та її виконавчих органів.

7. Для обговорення питань та проектів рішень, які мають бути розглянуті на сесії міської ради створюється погоджувальна рада депутатських груп та фракцій міської ради, яку очолює міський голова. До президії погоджувальної ради входять голови депутатських груп та фракцій міської ради.

8. Засідання погоджувальної ради депутатських груп та фракцій міської ради скликається міським головою в обов'язковому порядку за день до проведення сесії міської ради, а в інших випадках – по мірі необхідності.

9. Депутат ради може бути членом тільки однієї депутатської групи, фракції.

Стаття 6.15. Коаліція депутатських фракцій в міській раді

1. Зареєстровані у міській раді депутатські фракції можуть утворювати коаліції депутатських фракцій для узгодженого вирішування питань, що виносяться на розгляд сесії міської ради.

2. Коаліції депутатських фракцій мають право обговорювати з міським головою питання місцевого самоврядування, вносити пропозиції та опрацьовувати проекти рішень, які мають бути розглянуті на сесії міської ради.

Стаття 6.16. Секретар Київської міської ради

1. Секретар міської ради за пропозицією міського голови обирається з числа депутатів ради і здійснює функції, передбачені ст. 50 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. Секретар міської ради:

- за посадою очолює її Секретаріат;
- скликає сесії ради у випадках немотивованої відмови міського голови або його неможливості скликати сесію;
- повідомляє депутатам і доводить до відома населення інформацію про час і місце проведення сесії міської ради, інформує про питання, які передбачається внести на розгляд ради;
- веде засідання міської ради та підписує її рішення у випадках, передбачених законодавством про місцеве самоврядування;
- організує підготовку сесій ради, питань, що вносяться на її розгляд;
- забезпечує своєчасне доведення рішень ради до виконавців і населення, організує контроль за їх виконанням;
- за дорученням міського голови координує діяльність постійних та інших комісій ради, дає їм доручення, сприяє організації виконання їх рекомендацій;
- сприяє депутатам ради у здійсненні їх повноважень;

- організує за дорученням ради або міського голови відповідно до законодавства здійснення заходів, пов'язаних із підготовкою і проведенням референдумів та виборів до органів державної влади і місцевого самоврядування;

- забезпечує збереження у відповідних органах місцевого самоврядування офіційних документів, пов'язаних з місцевим самоврядуванням у місті, забезпечує доступ до них осіб, яким це право надано у встановленому порядку.

3. На секретаря міської ради можуть бути покладені й інші повноваження, що пов'язані з діяльністю міської ради та її апарату.

4. Секретар міської ради обирається на строк повноважень міської ради та працює в ній на постійній основі.

Стаття 6.17. Секретаріат міської ради

1. Секретаріат Київської міської ради утворюється радою. Структура, чисельність та витрати на його утримання встановлюються радою за поданням Київського міського голови.

2. Секретаріат здійснює організаційне, інформаційне, правове, аналітичне, матеріально-технічне забезпечення діяльності ради, її органів та депутатів.

Стаття 6.18. Регламент міської ради

1. Регламент Київської міської ради затверджуються не пізніше як на другій сесії новообраної міської ради.

2. Регламент міської ради, зміни та доповнення до нього затверджуються рішенням міської ради виключно на пленарних засіданнях.

Стаття 6.19. Делегування повноважень міською радою

1. У передбачених законодавством випадках міська рада може делегувати частину власних повноважень або повноважень її виконавчого органу іншим суб'єктам системи місцевого самоврядування з одночасною передачею їм коштів та інших ресурсів для здійснення цих повноважень. При цьому відповідний суб'єкт місцевого самоврядування, якому делегуються повноваження міської ради, є відповідальним перед нею за їх реалізацію.

2. Не є делегуванням повноважень доручення (приписи) міської ради про виконання окремих дій у вигляді актів щодо здійснення завдань (функцій) в межах певних термінів.

3. Делегування повноважень здійснюється на підставі укладання в установленому законодавством порядку договору (договорів) між Київським міським головою та відповідним суб'єктом місцевого самоврядування.

4. Делегування повноважень державних органів міському самоврядуванню і місцевого самоврядування державним органам або іншим органам публічної влади та органам самоорганізації населення здійснюється за рішенням або з відома міської ради.

5. Якщо в процесі або в результаті делегування повноважень виникає ризик обмеження повноважень або ущемлення інтересів третіх осіб або населення, питання про делегування повноважень у цьому випадку вирішуються за участю представників зацікавленої сторони у встановленому законом порядку.

Стаття 6.20. Районні в місті Києві ради

1. Районні у місті Києві ради утворюються за рішенням Київської міської ради як повноважного представника первинного суб'єкта місцевого самоврядування у місті Києві відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ» та цього Статуту.

Порядок формування районних у м. Києві рад здійснюється відповідно до статті 45 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Районні у м. Києві ради діють відповідно до повноважень, які делегуються їм міською радою в установленому законодавством порядку та цим Статутом.

2. Голова, заступник голови районної у місті Києві ради обираються відповідною радою з числа її депутатів у межах строку повноважень ради таємним голосуванням.

3. Повноваження голови, заступника голови районної у місті Києві ради визначаються Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ», статтями 55 та 56 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законами України.

4. Голова районної у місті Києві ради регулярно інформує районну раду на пленарних засіданнях про рішення державних органів, які стосуються діяльності органів місцевого самоврядування у місті Києві, Київської міської ради та її виконавчого органу щодо їх виконання, а також про видані ним розпорядження.

Стаття 6.21. Засоби масової інформації міської ради

1. Міська рада може виступати засновником засобів масової інформації.

2. Засоби масової інформації створюються з метою задоволення інформаційних потреб жителів міста, які торкаються діяльності органів і посадових осіб міського самоврядування.

3. Газета міської ради публікує офіційні тексти правових актів міського самоврядування. Газета міської ради та інші засоби масової інформації ради також всебічно і повно висвітлюють роботу органів міського самоврядування, самоорганізації населення, головні міські події.

4. На вимогу депутата ради засіб масової інформації міської ради не частіше разу на місяць надає йому в межах однієї газетної смуги та 30 хвилин обсягу ефірного часу передачі на півроку.

5. Засоби масової інформації ради частково фінансуються з міського бюджету. Решту коштів вони залучають від власної комерційної діяльності.

6. Для більшої доступності засобів масової інформації міської ради для всіх верств населення в зручних місцях встановлюються стенди з періодично оновленими випусками газети міської ради. Текст газети розміщується на її веб-сторінці.

Глава 7. МІСЬКИЙ ГОЛОВА

Стаття 7.1. Статус міського голови

1. Київський міський голова (далі – міський голова) відповідно до ст. 12 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є головною посадовою особою міської громади.

2. Міський голова обирається жителями міста, які мають право голосу на місцевих виборах, на термін, визначений законом, шляхом вільних виборів на основі загального, прямого, рівного виборчого права при таємному голосуванні.

3. Міським головою може бути обраний член міської громади, який має право голосу на місцевих виборах і постійно проживає на території міста. Порядок обрання міського голови визначається чинним законодавством України.

4. Міський голова не може бути депутатом будь-якої ради, суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, у тому числі на громадських засадах (крім викладацької, наукової та творчої роботи у позаробочий час), займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.

5. На міського голову поширюються повноваження та гарантії депутатів місцевих рад, що передбачені Законом України «Про статус депутатів місцевих рад».

6. Повноваження міського голови починаються з моменту оголошення міською виборчою комісією на пленарному засіданні ради рішення про його обрання і закінчуються у момент вступу на цю посаду іншої обраної відповідно до закону особи.

7. Міський голова після оголошення територіальною виборчою комісією рішення про його обрання на посаду міського голови та визнання його повноважень на пленарному засіданні ради приймає Присягу такого змісту:

«Я (прізвище, ім'я, по батькові), волею міської громади обраний міським головою, вступаючи на цю високу посаду, урочисто присягаю на вірність міській громаді. Зобов'язуюся суворо дотримуватися Конституції і законів України, Статуту міської громади, своїми справами піклуватися про благополуччя жителів міста, захищати їх права, свободи і законні інтереси, розвивати місто, захищати і примножувати комунальну власність міської громади, сприяти затвердженню високих моральних і правових принципів міської влади, ролі й авторитету міста Києва як столиці України в країні та за її межами».

8. Якщо вибори міського голови були проведені одночасно з виборами депутатів міської ради, то він приймає присягу на першому пленарному засіданні новообраної міської ради після прийняття присяги депутатами.

9. Після прийняття Присяги міський голова підписує її текст та отримує відзнаки і символи міської влади.

10. Міський голова скликає сесії міської ради, головує на їх засіданнях, очолює виконавчий орган та виконує інші функції згідно зі ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 17 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» та цього Статуту.

11. На підставі статті 16 Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ» Київський міський голова призначає на посади та звільняє з посад за

погодженням з Президентом України та Кабінетом Міністрів України, першого заступника та заступників голови виконавчого органу Київської міської ради, повноваження яких стосуються сфери виконавчої влади (у разі існування системи місцевих державних адміністрацій).

12. Київський міський голова за погодженням з Київською міською радою призначає та звільняє з посад заступника (заступників) голови виконавчого органу Київської міської ради з питань здійснення самоврядних повноважень.

13. Повноваження міського голови можуть бути припинені достроково в порядку і на умовах, визначених чинним законодавством України. Питання про дострокове припинення його повноважень вноситься на розгляд Київської міської ради за ініціативою не менш як половини депутатів від її загального складу.

13. У разі дострокового припинення повноважень проводяться позачергові вибори міського голови у порядку, передбаченому законодавством.

14. З моменту ухвалення рішення про дострокове припинення повноважень міського голови до моменту вступу на посаду новообраного голови його обов'язки по організації роботи міської ради виконує секретар ради, а по організації роботи виконавчого органу ради – перший заступник міського голови.

15. Діяльність і повноваження міського голови визначаються Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ», цим Статутом, Регламентами роботи міської ради та її виконавчого органу.

Стаття 7.2. Завдання, функції та повноваження міського голови

1. Міський голова є вищою посадовою особою міської громади та представляє жителів-членів міської громади у взаємовідносинах з органами державної влади і управління, організаціями громадянського суспільства, підприємствами, організаціями, установами та іноземними неурядовими організаціями.

2. Повноваження міського голови визначаються Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України – місто-герой Київ» та цим Статутом.

3. При здійсненні наданих повноважень міський голова є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед міською громадою, відповідальним – перед міською радою, а з питань здійснення виконавчими органами міської ради повноважень органів виконавчої влади держави – є також підконтрольним відповідним органам цієї виконавчої влади.

4. Міський голова, враховуючи особливий статус міста Києва як столиці України, має такі додаткові функції:

- брати участь у підготовці проектів законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, відповідних програм, що стосуються міста;

- брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу при розгляді питань, що стосуються міста;

- вносити на розгляд Президента України, Кабінету Міністрів України проекти відповідних нормативно-правових актів та інші пропозиції з питань, що стосуються міста;

- брати участь у вирішенні питань щодо проведення у місті заходів загальнодержавного та міжнародного характеру;

- брати участь у вирішенні питань щодо розміщення у місті державних органів, представництв інших держав та міжнародних організацій, а також у протокольних заходах, що стосуються міста Києва;

- вносити до відповідних центральних органів виконавчої влади пропозиції щодо передачі до сфери управління міської ради, передачі або продажу у комунальну власність міської громади підприємств, організацій, установ, їх структурних підрозділів та інших об'єктів, що належать до державної або інших форм власності, а також часток (акцій, паїв), що належать державі в акціонерних товариствах, розташованих на території міста, якщо вони мають важливе значення для забезпечення виконання містом своїх столичних функцій;

- дає згоду на призначення та звільнення керівників підприємств та міських органів виконавчої влади подвійного підпорядкування;

- погоджує питання щодо створення, репрофілювання або ліквідації підприємств та організацій загальнодержавного значення, розташованих на території міста;

- одержує інформацію щодо діяльності усіх підприємств, установ та організацій на території міста, незалежно від їх підпорядкування і форм власності в частині, що стосується життєдіяльності міста, та впливає на виконання містом столичних функцій.

5. У межах своїх повноважень Київський міський голова як голова виконавчого органу Київської міської ради видає розпорядження, які є обов'язковими для виконання усіма індивідуальними та колективними суб'єктами права, що знаходяться на території міста.

Стаття 7.3. Обов'язки міського голови

1. Особа, що обрана міською громадою на посаду міського голови, зобов'язана у своїй діяльності надавати пріоритетне значення служінню інтересам міської громади та забезпеченню усім її членам реалізації прав і свобод, які визначено Конституцією України, чинним законодавством України та цим Статутом.

2. Міський голова, крім обов'язків, що випливають із виконання ним функцій голови міста – регіону та стратегічного центру розвитку України, має й такі, що спрямовані на:

- досягнення ефективної роботи міської ради, її виконавчого органу та всіх інших органів, міських комунальних підприємств, що рада утворює;

- ефективну реалізацію міською громадою форм безпосередньої демократії;

- комплексний розвиток територій, на яких функціонує міська громада та діє міська публічна влада, їх бюджетне та фінансове забезпечення;

- забезпечення сприятливих умов для мешкання в місті та розвитку особистості, а також реалізації інших прав і свобод членів міської громади.

3. Міський голова регулярно, не рідше одного разу на рік, звітує перед міською громадою про виконання своїх обов'язків.

Стаття 7.4. Взаємодія міського голови із міською радою

1. Міський голова співпрацює з депутатами міської ради на принципах гласності, законності, колегіальності, поваги, поєднання місцевих і державних інтересів, та у формах і в спосіб, що визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. Взаємодія міського голови з міською радою відбуваються шляхом застосування широкого кола організаційних та організаційно-правових форм співробітництва з депутатським корпусом ради, її постійними комісіями, представниками депутатських фракцій та коаліції депутатських фракцій в міській раді, окремими депутатами.

3. З питань, що торкаються підготовки та скликання сесій міської ради, їх порядку денного, підготовки матеріалів до сесій міської ради, головування на їх засіданнях, міський голова здійснює взаємодію з секретарем міської ради та апаратом ради, надає їм відповідні доручення щодо підготовки відповідних матеріалів, проведення належної організаційної та інформаційної роботи та здійснює контроль за її виконанням.

4. Міський голова створює належні умови для роботи постійних, а також тимчасових контрольних комісій міської ради у разі їх створення. Голови постійних та тимчасових контрольних комісій міської ради систематично інформують міського голову про роботу комісій.

5. Міський голова створює сприятливі умови для здійснення депутатами міської ради своїх депутатських обов'язків, веде особистий прийом депутатів міської ради згідно з графіком прийому.

Стаття 7.5. Взаємодія міського голови із коаліцією депутатських фракцій та груп в міській раді

1. Міський голова співпрацює з коаліціями депутатських фракцій та груп для узгодження питань, які виносяться на розгляд міської ради, як шляхом співбесід з керівниками депутатських фракцій, так і зо всіма депутатами фракцій, які входять до складу коаліції.

2. Для остаточного вирішення питань, які виносяться на розгляд міської ради, започатковується діяльність Погоджувальної ради, яка здійснює свою роботу під головуванням міського голови та у складі голів постійних комісій, керівників депутатських фракцій, та керівників депутатських фракцій, які входять до складу коаліції в міський раді.

3. Міський голова забезпечує необхідні умови для виконання коаліцією депутатських фракцій в міській раді своїх функцій.

Стаття 7.6. Керування міським головою виконавчим органом міської ради

1. Міський голова здійснює керування виконавчим органом міської ради на принципах гласності, законності, колегіальності, поваги, поєднання місцевих та державних інтересів, у формах та в спосіб, що визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. У разі здійснення Київською міською державною адміністрацій функції виконавчого органу Київської міської ради, міський голова готує в установленому законодавством порядку подання на призначення або звільнення заступників голови цієї адміністрації.

3. Міський голова подає на розгляд міської ради структуру, кількісний та персональний склад виконавчого органу міської ради для його затвердження, а у разі необхідності – пропозиції щодо зміни його складу та виведення з нього його членів.

4. Міський голова розподіляє обов'язки між членами виконавчого органу міської ради та контролює їх виконання.

5. Міський голова дає доручення членам виконавчого органу міської ради та контролює їх виконання.

6. Міський голова створює сприятливі умови для здійснення членами виконавчого органу міської ради своїх обов'язків.

Стаття 7.7. Порядок призупинення міським головою рішень, що були ухвалені міською радою або її виконавчим комітетом

1. Міський голова має право призупинити рішення міської ради, якщо воно, на його думку, суперечить чинному законодавству або раніше прийнятим рішенням міської ради шляхом застосування спеціальної процедури вето.

2. Зауваження міського голови щодо недоцільності прийняття міською радою відповідного рішення взагалі або в запропонованій нею формі мають бути обґрунтованими і містити пропозиції щодо змін у рішенні. Ці зауваження мають бути відображені в розпорядженні міського голови, прийнятому в 5-денний термін з дня ухвалення рішення міською радою. Зазначені зауваження направляються ним до міської ради для їх розгляду на її черговому пленарному засіданні.

3. Після отримання зазначених зауважень міською радою вони розглядаються на її черговому пленарному засіданні. Якщо Київська міська рада відхилила зауваження Київського міського голови і підтвердила своє попереднє рішення двома третинами голосів депутатів міської ради від їх загального складу, це рішення набирає чинності.

4. У разі, якщо міська рада подолає у визначений у п. 3 спосіб прийняття відповідного рішення накладе міським головою вето, Київський міський голова може звернутися до суду.

Стаття 7.8. Порядок проведення щорічних відкритих звітів міського голови перед міською громадою у формі зустрічей міського голови з членами мешканцями міста

1. При здійсненні наданих повноважень міський голова як посадова особа місцевого самоврядування є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед міською громадою, підзвітним та відповідальним – перед відповідною радою, а з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень місцевого органу виконавчої влади – також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади держави. Як особа, що очолює виконавчий орган міської ради, міський голова підзвітний міській раді.

2. Підзвітність міського голови як особи, що очолює виконавчий орган міської ради, може бути забезпечена вимогою відповідного звіту перед міською радою. Звіт міського голови може бути публічно оголошеним на сесійному засіданні міської ради або поданий у письмовому вигляді.

3. Підзвітність і підконтрольність міського голови забезпечується обов'язком звітувати не менше одного разу на півроку про свою роботу на відкритій зустрічі з членами міської громади.

4. Відкриті публічні звіти міського голови проводяться у формі зустрічей з мешканцями міста по мірі необхідності, однак не менше одного разу на рік, на яких він звітує про хід виконання міських програм, наказів виборців, відповідає на запитання.

5. Порядок підготовки і проведення щорічних відкритих звітів міського голови перед міською громадою у формі зустрічей з жителями міста визначається «Положення про звітування міського голови, виконавчих органів, депутатських комісій та депутатів міської ради», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

6. Інформація про проведення щорічних відкритих звітів міського голови перед міською громадою оприлюднюється не пізніше, ніж за місяць до їх проведення. Апарат міської ради та її виконавчих органів забезпечує можливість подання жителями міста письмових запитань та пропозицій до звіту міського голови в ході його зустрічей з жителями міста.

7. Хід щорічних відкритих звітів міського голови перед міською громадою в ході зустрічей міського голови з жителями міста транслюється у прямому ефірі по радіо та каналам міського телебачення, інформація про проведення цих публічних звітів широко висвітлюється у ЗМІ.

Глава 8. ВИКОНАВЧІ ОРГАНИ МІСЬКОЇ РАДИ

Стаття 8.1. Види виконавчих органів міської ради

1. Виконавчими органами Київської міської ради є у разі делегування міською радою цих повноважень місцевому органу виконавчої влади Київська міська державна адміністрація (КМДА) або у разі створення міською радою власного недержавленого органу виконавчої влади виконавчий комітет/виконавча управа (міськвиконком / міськуправа) на міському рівні та районні в місті Києві адміністрації як їх територіальні органи на районному рівні (у разі не утворення районних рад). Компетенція виконавчих органів міського самоврядування визначена статтями 27-41 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами України.

2. Зазначені виконавчі органи є підконтрольними і підзвітними міській раді, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади – також є підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

3. Виконавчі органи міської ради можуть бути юридичними особами. Рішення про надання прав юридичної особи виконавчим органам приймає міська рада.

4. Виконавчі органи міської ради здійснюють свої повноваження через професійну діяльність осіб, які посідають посади в органах міського самоврядування та їх апараті, одержують заробітну платню за рахунок міського бюджету і виконують організаційно-розпорядчі та консультативно-дорадчі функції.

5. Міська рада приймає рішення про розмежування повноважень між КМДА або Виконавчий орган Київської міської радиом / міську правою та районними адміністраціями в межах повноважень, наданих чинним законодавством виконавчим органам міської ради.

6. Виконавчі органи міської ради створюються, реорганізуються та ліквідуються рішенням міської ради за поданням міського голови.

Стаття 8.2. Завдання, функції та повноваження виконавчих органів влади у місті

1. Завдання, функції та повноваження виконавчих органів влади у місті здійснюються відповідно до ст. 11 та глави 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. У межах, встановлених законами України, виконавчі органи влади у місті здійснюють власні і делеговані повноваження у сферах і галузях: соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку; бюджету, фінансів і цін, управління комунальною власністю; житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку; будівництва, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту; регулювання земельних відносин і охорони навколишнього природного середовища; соціального захисту населення; зовнішньоекономічної, оборонної діяльності; адміністративно-територіального устрою; забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод, законних інтересів громадян та інші повноваження.

3. На керівників та спеціалістів цих виконавчих органів поширюється статус службовців місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

4. Рішення керівників виконавчих органів влади у місті на міському та районному рівнях приймаються у формі розпоряджень, а структурних підрозділів цих виконавчих органів – у формі наказів.

5. Повноваження зазначених виконавчих органів визначаються відповідними Положеннями про ці органи, які затверджуються міською радою за поданням міського голови. Положення про виконавчі органи влади у місті включають в себе визначення їх функцій (сфер відання), права, обов'язки цих органів, розподіл обов'язків між працівниками та порядок їх субординації, форми взаємодії між підрозділами та із зовнішніми партнерами.

Стаття 8.3. Обов'язки виконавчих органів влади у місті

1. Органи виконавчої влади у місті та особи, які в них обрані або призначені, при виконанні своїх службових обов'язків діють на принципах гласності, законності, колегіальності, поваги, поєднання місцевих і державних інтересів, та у формах і в спосіб, що визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами.

2. Пріоритетом діяльності зазначених виконавчих органів та осіб, які в них обрані або призначені, має бути служіння інтересам міської громади та створення умов для реалізації усіма її членами прав і свобод, визначених Конституцією України, чинним законодавством України та цим Статутом.

3. Виконавчі органи влади у місті є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед міською громадою. Вони періодично, але не менш як два рази на рік, інформують населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, міського бюджету, з інших питань місцевого значення, звітують перед міською громадою про свою діяльність.

4. Обов'язки цих виконавчих органів витікають з їх завдань, функцій та повноважень, що закріплені у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також в інших законодавчих і нормативно-правових актах та цього Статуту, що встановлюють такі обов'язки.

Стаття 8.4. Виконавчий органи міського самоврядування

1. Виконавчий орган Київської міської ради – міськвиконком / міськуправа є виконавчим і розпорядчим органом міської ради, який створюється нею на період її повноважень.

2. Очолює міськвиконком / міськуправу міський голова. У разі відсутності міського голови або неможливості виконання ним своїх обов'язків роботу виконавчого органу Київської міської ради організує особа, на яку покладено виконання обов'язків міського голови.

3. Міськвиконком / міськуправа є юридичною особою, має свою печатку та інші реквізити юридичної особи.

4. Міськвиконком / міськуправа є підзвітним та підконтрольним міській раді, яка його створила. Цей виконавчий орган щорічно звітує про свою роботу міській раді. Про його роботу звітує перед радою міський голова.

5. На вимогу не менше половини депутатів від загального складу міської ради міський голова зобов'язаний прозвітувати перед міською радою про роботу її виконавчого органу у будь-який визначений депутатами термін.

6. Міська рада може прийняти резолюцію про недовіру чинному складу її виконавчого органу або окремим членам його керівництва. На черговій (наступній) сесії міської ради міський голова інформує Київську міську раду про вжиті заходи по реалізації цієї резолюції.

7. Кількісний і персональний склад міськвиконкому / міськуправи затверджується міською радою за поданням міського голови. Міський голова у разі делегування повноважень виконавчого органу ради Київській міській державній

адміністрації подає в установленому законодавством порядку пропозиції до Президента України щодо призначення заступників голови цієї адміністрації.

8. До складу виконавчого органу не можуть входити депутати та секретар міської ради.

9. Міська рада за власною ініціативою або за ініціативою міської громади може ухвалити рішення про внесення змін до раніше затвердженого складу її виконавчого органу або про його розпуск. Рішення міської ради з цього питання приймається відповідно до її Регламенту. Ініціатива міської громади про розпуск виконавчого органу Київської міської ради повинна бути підтримана не менше ніж однією десятою частиною членів міської громади, що мають право голосу на місцевих виборах. Підстави, за яких ухвалюється рішення про його розпуск, підлягають оприлюдненню у міських засобах масової інформації.

10. У разі незгоди ради з представленими міським головою кандидатурами на посаду заступників міського голови і керуючого справами ці кандидатури можуть голосуватися на сесії не більше двох разів. За відсутності необхідних голосів для затвердження цих кандидатур при повторному голосуванні міський голова представляє міській раді нові кандидатури. Сесія не припиняє роботу, поки не затвердить кандидатури заступників міського голови і керуючого справами виконавчого органу Київської міської ради.

11. Перший заступник, заступники міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради та керуючий справами міськвиконкому / міськуправи виконують свої обов'язки на постійній основі.

12. Інші члени міськвиконкому / міськуправи виконують свої обов'язки, як правило, на громадських засадах. У цьому разі на них не поширюється статус службовців місцевого самоврядування. За рішенням міської ради його окремі члени можуть працювати на постійній основі або отримати винагороду за свою працю.

13. На осіб, які входять до складу міськвиконкому / міськуправи виконавчого органу Київської міської ради і працюють в ньому на постійній основі, розповсюджуються вимоги про обмеження поєднання їх діяльності з іншою роботою, встановлені законодавством для міського голови.

14. Особи, які входять до складу міськвиконкому / міськуправи і здійснюють свою діяльність у ньому на громадських засадах, на час його засідань, а також для здійснення повноважень в інших випадках звільняються від виконання виробничих або службових обов'язків з відшкодуванням їм середнього заробітку по основному місцю роботи й інших витрат, пов'язаних з виконанням обов'язків члена цього виконавчого органу, за рахунок коштів міського бюджету.

15. У разі виникнення у місті надзвичайних ситуацій, вирішення яких потребує оперативного реагування міськвиконкому / міськуправи, міський голова (або у разі його відсутності або неможливості виконання їм своїх обов'язків один із заступників міського голови) негайно скликає позачергове засідання цього виконавчого органу.

16. Організаційно-технічне та інформаційне забезпечення роботи виконавчого органу Київської міської ради здійснює керуючий справами, який є відповідальним перед міським головою.

17. Заступники міського голови та інші члени міськвиконкому / міськуправи, керівники структурних підрозділів виконавчого органу міської ради (директора та начальники управлінь) ведуть особистий прийом громадян.

18. Організаційною формою роботи міськвиконкому / міськуправи є його засідання, які правомочні за умови присутності більше половини членів від загального складу членів цього виконавчого органу.

19. Засідання міськвиконкому / міськуправи скликаються міським головою в міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць, як правило, у визначений день тижня за винятком випадків, коли на цей день припадають неробочі дні.

20. У разі відсутності міського голови або неможливості виконання ним своїх обов'язків засідання міськвиконкому / міськуправи скликає особа, на яку покладено виконання обов'язків міського голови.

21. Засідання виконавчого органу Київської міської ради можуть бути плановими і позаплановими. Планові засідання міськвиконкому / міськуправи проводяться щомісяця. Позапланові засідання виконавчого органу Київської міської ради скликаються міським головою за власним рішенням або за вмотивованою заявою не менше третини його членів.

22. Міськвиконком / міськуправа в межах своїх повноважень ухвалює рішення. Рішення виконавчого органу Київської міської ради ухвалюються на його засіданнях більшістю голосів від його загального складу і підписуються міським головою і керуючим справами. Не допускається прийняття ним рішення у будь-якому відмінному від засідання режимі (наприклад, шляхом опитування).

23. У разі незгоди з прийнятим рішенням міськвиконкому / міськуправи його член має право висловити свою особливу думку у письмовому вигляді.

24. Хід засідання міськвиконкому / міськуправи фіксується у протоколі засідання. До протоколу засідання також долучаються письмові заяви про особливу думку його.

25. Засідання виконавчого органу Київської міської ради носять відкритий характер. На них можуть бути присутніми представники ЗМІ та члени міської громади. Участь останніх у його засіданнях регулюється Положенням про участь громадян в діяльності органів міського самоврядування.

26. Рішення міськвиконкому / міськуправи набувають чинності з моменту їх підписання та реєстрації у встановленому порядку.

27. Рішення міськвиконкому / міськуправи передаються в апарат міської ради впродовж трьох днів з моменту їх реєстрації.

28. Рішення міськвиконкому / міськуправи можуть бути скасовані міською радою у разі, якщо вони суперечать чинному законодавству.

29. Рішення міськвиконкому / міськуправи є обов'язковим до виконання усіма виконавчими органами міського самоврядування.

30. Рішення міськвиконкому / міськуправи, які стосуються питань, суспільного значення, підлягають обов'язковій публікації у ЗМІ в семиденний термін з моменту прийняття.

31. Рішення виконавчого органу Київської міської ради може бути скасоване у порядку, визначеному Конституцією і законами України.

32. Робота виконавчого органу Київської міської ради організовується згідно з Регламентом його діяльності, в якому встановлюються порядок здійснення повноважень, правила і процедури його роботи. Регламент КМДА та зміни до нього затверджуються головою цієї адміністрації. Регламент міськвиконкому /міськуправи затверджується міською радою і не повинен суперечити цьому Статуту.

Стаття 8.5. Районні в місті адміністрації

1. Для ефективного функціонування системи міського самоврядування у разі не утворення районних рад та децентралізації районних державних адміністрацій міська рада за поданням міського голови може створювати територіальні виконавчі органи у формі районних в місті адміністрацій (далі – районних адміністрацій).

2. Районні адміністрації є юридичними особами.

3. Повноваження, територіальна юрисдикція, організаційні та матеріально-фінансові засади функціонування районних адміністрацій визначаються Положенням про районні адміністрації у місті Києві, яке затверджується міською радою за поданням міського голови у доповнення та розвиток норм цього Статуту.

4. Районна адміністрація є органом загальної компетенції, який підпорядкований безпосередньо міському голові. Районну адміністрацію очолює голова районної адміністрації.

5. Міський голова призначає і звільняє голову міської адміністрації, надає йому усні та письмові доручення, заслуховує його звіти, проводить через уповноважені органи і посадових осіб перевірки діяльності підрозділів та посадових осіб районної адміністрації, отримує інформацію про діяльність адміністрації відповідно до її повноважень.

6. Районні адміністрації можуть виконувати делеговані повноваження органів виконавчої влади, визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». Відповідальність перед органами виконавчої влади за виконання районними адміністраціями делегованих повноважень органів виконавчої влади несе міська рада.

7. Голова районної адміністрації за посадою входить до складу Колегії виконавчого органу міської ради.

8. На керівників та спеціалістів районної адміністрації поширюється статус службовців місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

9. Рішення районної адміністрації приймаються у формі розпоряджень голови районної адміністрації.

10. Розпорядження голови районної адміністрації можуть бути скасовані розпорядженнями міського голови.

11. Районної адміністрації ліквідовуються рішенням міської ради за поданням міського голови.

Стаття 8.6. Реформування районних в місті Києві державних адміністрацій*

1. У разі децентралізації державних в місті Києві адміністрацій*, створення єдиної вертикалі органів міської влади та оптимізації витрат на утримання їх керівного складу районні в місті Києві державні адміністрації можуть бути реформовані у територіальні районні відділи міськвиконкому /міськуправи (райвідділи) за галузевим принципом.

2. Діяльність райвідділів визначатиметься Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими і нормативно-правовими актами, цим Статутом і Регламентом міськвиконкому /міськуправи.

3. На керівників та спеціалістів райвідділів поширюватиметься статус службовців місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Стаття 8.7. Взаємодія структурних підрозділів виконавчого органу міської ради між собою, з міською радою та міським головою

1. Структурні підрозділи виконавчого органу міської ради у місті взаємодіють між собою, з міською радою та міським головою на принципах субординації, гласності, законності, колегіальності, поваги, поєднання місцевих та державних інтересів, у формах та в спосіб, що визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами, цим Статутом.

2. Зазначена взаємодія відбувається шляхом застосування широкого кола організаційних та організаційно-правових форм співпраці, у тому числі: виконання рішень міської ради; виконання розпоряджень та доручень міського голови; виконання розпоряджень або рішень виконавчого органу Київської міської ради; співпраці з апаратами міської ради; співпраці з постійними комісіями міської ради та з депутатами ради; за дорученням чи на прохання зазначених суб'єктів – подання інформації, підготовка звітів, відповідей на запити депутатів, розробка планів заходів відносно реалізації відповідних завдань тощо; здійснення інших організаційних та організаційно-правових форм співпраці.

3. Виконавчий орган Київської міської ради координує діяльність підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності міської громади, заслуховує звіти про роботу їх керівників, має право змінювати або скасовувати акти підпорядкованих йому виконавчих органів міської ради, їх посадових осіб.

4. При виконанні своїх повноважень виконавчий орган міського самоврядування є підзвітними та підконтрольними Київській міській раді та Київському міському голові, а з питань здійснення делегованих повноважень органів виконавчої влади держави є також підконтрольними цим органам виконавчої влади.

Стаття 8.8. Префекти міста та його районів

1. Префекти міста та його районів – посадові особи міського самоврядування, які діють в системі його органів і здійснюють відповідно до законодавства обмежені функції загального нагляду за дотриманням законодавства України.

2. Префекти міста та його районів здійснюють :

- 1) нагляд за додержання прав і свобод громадян органами представницької та виконавчої влади міста, їх посадовими та службовими особами;
- 2) нагляд за відповідністю актів органів системи місцевого самоврядування Конституції та законам України;
- 3) представлення інтересів містян у судах у випадках, визначених законом;
- 4) інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.

3. Правові засади, здійснення діяльності, призначення на посаду та звільнення з неї, підбір осіб на ці посади визначається Конституцією України, законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, цим Статутом та Положенням про префекти міста та районів, яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 8.9. Міська адміністративна комісія

1. Адміністративна комісія – це колегіальний орган, який утворюється при виконавчому органі Київської міської ради для розгляду і вирішення усіх справ про адміністративні правопорушення, за винятком справ, віднесених Кодексом України про адміністративні правопорушення [б] до відання інших органів (посадових осіб).

2. Розгляд і вирішення справ в адміністративній комісії має сприяти вихованню громадян в дусі точного і неухильного додержання законів, правил співжиття, чесного ставлення до державного і громадського обов'язку, поваги до прав, честі й гідності громадян, а також запобіганню вчиненню нових правопорушень як самими правопорушниками, так і іншими особами.

3. Адміністративна комісія розглядає справи про адміністративні правопорушення відповідно до підвідомчості справ, визначеної Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Адміністративна комісія розглядає відповідно до чинного законодавства справи про адміністративні правопорушення: а) у галузі охорони праці і здоров'я населення; б) у галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії та культури; в) у промисловості, будівництві та в галузі використання електричної і теплової енергії; г) на транспорті, у галузі шляхового господарства і зв'язку; ґ) у галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою; д) у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності; е) що посягають на громадський порядок і громадську безпеку; є) що посягають на встановлений порядок управління.

4. Для покращення діяльності Адміністративної комісії у її структурі можуть створюватися районні відділи, які прийматимуть передбачені законодавством матеріали від штатних інспекторів районних виконавчих органів системи міського самоврядування та громадських інспекторів благоустрою міста за результатами проведених ними дій і після їх опрацювання належно оформлені документи направлятимуть на розгляд самої комісії для прийняття нею відповідних рішень.

5. Завдання Адміністративної комісії, порядок її створення та діяльності, структура і склад, процедури розгляду нею справ про адміністративні правопорушення, прийняття постанов та винесення адміністративних стягнень цієї

комісією визначається чинним законодавством та Положенням про адміністративну комісію при виконавчому органі міської ради [34], яке затверджує відповідним рішенням Київська міська рада.

Стаття 8.10. Офіційний веб-сайт міста

1. З метою якнайповнішого задоволення потреб населення, підприємств, установ, організацій в місті та за його межами в об'єктивній, комплексній інформації про різні сфери суспільного життя, зміцнення міжнародних зв'язків, належного інформаційного забезпечення здійснення органами міського самоврядування своїх повноважень та інформування про свою діяльність, задоволення конституційних прав громадян на інформацію, побудови відкритого демократичного суспільства, розвитку підприємництва та для впровадження сучасних інформаційних технологій у систему управління містом, виконавчий орган Київської міської ради створює і підтримує Єдиний веб-портал територіальної громади міста Києва (Єдиний веб-портал Києва).

2. У мережі Інтернет на Єдиному веб-порталі Києва має бути представлена політична, економічна, правова, екологічна, науково-технічна, управлінська, культурна та інша інформація про місто та життя міської громади, зокрема інформація, яка формується в органах міського самоврядування, довідкової інформації про посадових осіб міського самоврядування, їх службові адреси та службові телефони, архів рішень міської ради та її виконавчих органів, архів чинних нормативно-правових актів та неприйнятих проектів актів тощо.

3. Інформація на Єдиному веб-порталі Києва постійно оновлюється та удосконалюються способи її представлення і доступу.

4. Інформація на Єдиному веб-порталі Києва міста міститься українською мовою.

Глава 9. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТА

Стаття 9.1. Принципи сталого розвитку міста

1. Стратегія та основні напрями розвитку міста базуються на концепції сталого розвитку усіх сфер соціально-економічного, політичного та культурного життя міста.

2. Сталий розвиток міста ґрунтується на таких принципах:

- підвищення та вирівнювання якості життя членів територіальної громади усіх територій міста на умовах забезпечення високих соціальних стандартів;

- стабілізація і покращання економічної, соціальної, екологічної ситуації на території міста;

- розробка та запровадження механізмів пом'якшення кризи та впливу економічної кон'юнктури на розвиток міської громади;

- оперативне і адекватне реагування на виникнення елементів соціальної кризи;

- забезпечення участі міської громади у процесах міського, регіонального та державного планування;

- збільшення можливостей вирішення міських проблем шляхом раціонального поєднання механізмів централізації і децентралізації процесів прийняття та виконання

рішень;

- пристосування соціальної інфраструктури та системи комунального господарства до ринкових умов, запровадження сучасних механізмів управління та розвитку об'єктів комунальної власності;
- запровадження сучасних механізмів фінансового менеджменту;
- застосування сучасних підходів у здійсненні соціального захисту членів міської громади;
- розширення обсягів наукового забезпечення та консультативної допомоги з визначених напрямків розвитку міської громади;
- розробка і реалізація перспективних планів розвитку міської громади;
- розбудова на території міста сучасної інформаційної інфраструктури, впорядкування системи інформаційних потоків;
- встановлення тісних ділових та культурних стосунків з іншими міськими громадами, зарубіжними муніципальними утвореннями, використання досвіду партнерів та здійснення спільних проектів.

Стаття 9.2. Система сталого розвитку міста

1. Сталий розвиток міста забезпечується шляхом розробки та реалізації Генерального плану розвитку міста, Стратегії сталого розвитку міста, а також щорічних Програм соціально-економічного та культурного розвитку міста, міських та інших цільових програм при максимально широкій участі міської громади.
2. Міська рада кожного скликання не пізніше, ніж на другій сесії приймає рішення з здійснення Стратегії сталого розвитку міста на період скликання міської ради, а у разі необхідності – зміни до неї.
3. Виконавчі органи міської ради, інші суб'єкти міського розвитку у своїй діяльності реалізують основні напрямки Стратегії розвитку міста, програм та планів соціально-економічного та культурного розвитку міста.
4. Підходи до управління об'єктами комунальної власності міста також ґрунтуються на принципах системи сталого розвитку міста і спрямовані на реалізацію основних повсякденних та стратегічних завдань його розвитку в усіх сферах соціально-економічного, політичного та культурного життя.
5. Одним із ключових підходів у системі сталого розвитку міста є виявлення та розв'язання пріоритетних соціальних проблем з максимально раціональним використанням наявних ресурсів, додатковим залученням зовнішніх та використанням внутрішніх ресурсів міської громади.

Стаття 9.3. Стратегія сталого розвитку міста

1. Сталий розвиток міста забезпечується розробкою і реалізацією Стратегії сталого розвитку міста (далі – Стратегії розвитку міста), яку затверджує міська рада. Стратегія розвитку міста поєднує в собі інтереси міської громади з інтересами Української держави.
2. Стратегія розвитку міста – це документально зафіксований проект перспективних напрямів, пріоритетів, цілей, завдань соціально-економічного та

культурного розвитку міста, яка визначає можливий сценарій цього розвитку на середньострокову (5 років) та довгострокову (20 років) перспективу, а також система комплексних заходів, які забезпечують досягнення головної мети та завдань міського розвитку на перспективу.

3. Головною метою Стратегії розвитку міста є підвищення добробуту та якості життя членів міської громади. Досягнення цієї мети забезпечується відповідно до міжнародних стандартів і напрямків сталого розвитку людських поселень: забезпеченням належного рівня екологічної безпеки; підвищенням зайнятості; покращенням економічної ситуації; підвищенням привабливості міста як сприятливого місця для життя, роботи та відпочинку; розвитком регіонального партнерства; зміцненням основ міської демократії.

4. З метою розробки та моніторингу реалізації Стратегії розвитку міста, його економічних та соціальних складових, міським головою створюється Комісія з розробки Стратегії зі статусом дорадчого органу при міському голові. До складу Комісії входять у рівних долях представники органів міського самоврядування, представники наукових кіл, комерційних структур та некомерційних організацій.

5. Міська рада щорічно розглядає хід виконання Стратегії розвитку міста і, за необхідності, коригує її або приймає нову Стратегію на період, не менший за термін повноважень міської ради поточного скликання.

6. З метою реалізації Стратегії розвитку міста розробляються і виконуються щорічні плани соціально-економічного і культурного розвитку міста, цільові та комплексні програми, які затверджує міська рада.

7. Міська рада кожного скликання не пізніше ніж на третій сесії розглядає і, за необхідністю, вносить зміни у діючу Стратегію розвитку міста.

8. Затверджені довгострокові програми розвитку та реформування тієї чи іншої галузі суспільного життя міської громади, тривалість яких виходить за межі терміну повноважень міської ради відповідного скликання, зберігають чинність до свого закінчення і є обов'язковими до виконання для міської ради усіх наступних скликань.

9. Міська рада та виконавчі органи міста у своїй діяльності реалізують програми і плани соціально-економічного і культурного розвитку міста.

Стаття 9.4. Містобудівне планування розвитку міста

1. Основними документами, що визначають розвиток міста, є Генеральний план розвитку міста (далі – Генплан міста) та детальні плани розвитку його окремих територій (далі – ДПТ).

2. Генплан міста – це містобудівна документація, яка визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території міста з урахуванням як історичних традицій забудови міста, збереження та відновлення його історичного центру, так і сучасних потреб розвитку і новітніх тенденції містобудування.

3. Генеральний план розробляється на основі містобудівного законодавства України з метою забезпечення прав і законних інтересів членів міської громади, сталого розвитку міста, оптимального землекористування, узгодження приватних, громадських та державних інтересів під час планування території міста.

4. Генплан міста та ДПТ приймаються міською радою виключно після їх розгляду на відповідних громадських слуханнях з врахуванням вимог ст. 21 «Громадські слухання щодо врахування громадських інтересів» Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [36].

5. Органам та посадовим особам міського самоврядування забороняється видача дозволів на проведення будівельних робіт, затвердження проектів будівництва або реконструкції, проектів відведення земельних ділянок, які не узгоджено з Генеральним планом.

6. Видача дозволів на здійснення комплексних будівельних робіт, затвердження крупних проектів будівництва або реконструкції, проектів відведення крупних земельних ділянок здійснюється виключно після проходження відповідним проектом процедури громадських слухань.

7. Процедура проведення громадських слухань з цих питань визначається відповідно до законодавства України, цього Статуту та затвердженого рішенням Київської міської ради загального Порядку їх організації в місті Києві.

Стаття 9.5. Програма соціально-економічного і культурного розвитку та інші програми розвитку міста

1. Програма соціально-економічного та культурного розвитку міста (далі – Програма СЕР) передує створенню проекту бюджету та щорічно розробляється відповідно до Стратегії розвитку міста на основі даних розвитку за останній звітний період, прогнозу соціально-економічного та культурного розвитку до кінця року і планів розвитку економіки та соціальної сфери міста наступного року.

2. Програма СЕР розробляється виконавчим органом Київської міської ради за участю депутатів, постійних комісій міської ради, депутатських фракцій, їх коаліції, а також громадян, органів самоорганізації населення, інших організацій громадянського суспільства і затверджується міською радою на черговий фінансовий рік.

3. Програма містить:

- цілі розвитку міста на наступний рік;
- техніко-економічне обґрунтування;
- прогноз очікуваних соціально-економічних, культурних та екологічних результатів реалізації програми;
- основні інноваційні рішення у сферах управління, технологічного та інформаційного забезпечення, соціального захисту, залучення громадян до процесів самоврядування тощо;
- відомості про замовників та виконавців програми;
- відомості про обсяги та джерела фінансування капіталовкладень;
- терміни та етапи виконання програми, відповідальних за виконання кожного завдання та досягнення запланованих показників;
- інформаційно-пропагандистське, кадрове забезпечення програми та інші відомості, які необхідні для її виконання.

3. Проект Програми СЕР подається на розгляд та затвердження міською радою не пізніше за проект бюджету цього ж року.

4. Міський голова забезпечує підготовку та подання для розгляду міською радою проекту Програми СЕР, а за підсумками її виконання звітує міській раді.

5. У місті зазначеними вище суб'єктами можуть розроблятися й інші цільові програми розвитку, які містять в собі відповідні заходи щодо розвитку відповідних сфер соціального життя міста та його жителів у вузьких профільних сферах і є складовою Програми СЕР.

Стаття 9.6. Механізми виявлення та розв'язання пріоритетних соціальних проблем у місті

1. Пріоритетними соціальними проблемами у місті вважаються незадоволені або задоволені неповною мірою соціальні потреби та інтереси усіх або значної частини членів міської громади, її соціальних груп, які потребують невідкладного розв'язання.

2. Щорічно виконавчий комітет міської ради разом із постійними депутатськими комісіями із залученням науковців та представників громадськості на основі вивчення даних статистики, соціологічних досліджень, аналізу скарг та пропозицій жителів проводить соціальну діагностику основних соціальних сфер життєдіяльності міста та виявляє наявні в них пріоритетні соціальні проблеми.

3. Вказані проблеми включаються у Програму СЕР, в інші цільові програми у якості завдань для першочергового розв'язання.

Стаття 9.7. Охорона культурної спадщини у місті Києві

1. Культурна спадщина у місті Києві - сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини і без яких неможливий збалансований розвиток міської громади.

Об'єктами культурної спадщини відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» є місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними території чи водні об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з антропологічного, археологічного, естетичного, етнографічного, історичного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

2. Охорону культурної спадщини у місті Києві здійснює Київська міська рада, органи охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради та органи охорони культурної спадщини місцевого самоврядування в порядку, визначеному чинним законодавством України.

3. До захисту культурної спадщини можуть залучатися активні члени міської громади, органи самоорганізації населення, громадські об'єднання та інші організації громадянського суспільства в установленому законодавством порядку згідно з визначеними у ньому повноваженнями.

4. Визначення та здійснення міської політики у сфері охорони культурної спадщини в інтересах міської громади регулюється Законом України «Про охорону

культурної спадщини» [37], цим Статутом та Положенням про охорону об'єктів культурної спадщини, що затверджує відповідним рішенням Київська міська рада у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 9.8. Дотримання благоустрою у місті Києві

1. Дотримання благоустрою у місті Києві є складовою сталого розвитку міської громади і передбачає проведення комплексу робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів для створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини.

2. Члени міської громади від організацій громадянського суспільства можуть залучатися в установленому законодавством порядку до дотримання благоустрою як громадські інспектори благоустрою.

3. На здійснення ними цих повноважень міською радою окремим рішеннями виділяються відповідні кошти з міського бюджету.

Пропозиції керівників органів самоорганізації населення, громадських об'єднань та інших організацій громадянського суспільства в установленому порядку надаються до міської ради і відповідно до вимог її Регламенту розглядаються нею з прийняттям по ним конкретних рішень.

4. Правові засади, повноваження та процедура їх здійснення, призначення на посаду громадського інспектора та позбавлення цього статусу визначається Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про благоустрій населених пунктів» [38], Правилами благоустрою міста Києва (із змінами) [39], [40], [41], [42], [43], [44] та відповідним рішенням Київської міської ради про діяльність зазначених інспекторів благоустрою [45].

Стаття 9.9. Політика якості у діяльності виконавчих органів міського самоврядування ради

1. Стратегічним завданням міської ради та виконавчих органів міського самоврядування є надання високоякісних послуг відповідно до норм, передбачених законодавством, а також вимог міського самоврядування та індивідуальних вимог членів міської громади.

2. Основним засобом досягнення результативності та ефективності роботи є ґрунтовна підготовка заходів, пов'язаних з управлінням, наданням послуг, вдосконаленням та утриманням в належному стані інфраструктури міста, підтримка ініціативи громадськості.

3. Політика якості у діяльності виконавчих органів міського самоврядування (далі – Політика якості) будується на запровадженні системного моніторингу процесів життєдіяльності міста, інформаційної безпеки, визначенні потенційних джерел помилок та потенційних корупційних загроз, їх попередженні і в разі необхідності – усуненні на початковому етапі.

4. Система управління якістю (СУЯ) – це засіб, за допомогою якого органи міського самоврядування спрямовують та контролюють ті види діяльності, які впливають на якість послуг, що надаються виконавчими органами. Вимоги до такої

системи управління описані в стандарті ISO 9001-2000, який запроваджений в Україні через національний стандарт ДСТУ ISO 9001-2009 [46].

5. СУЯ розробляється і впроваджується у діяльність виконавчих органів системи міського самоврядування з метою:

- підвищення якості послуг від виконавчих органів, що отримують споживачі;
- підвищення ефективності діяльності виконавчих органів та використання бюджетних коштів;
- підвищення прозорості діяльності виконавчих органів для споживачів та для державних інституцій;
- покращання іміджу виконавчих органів та місцевого самоврядування у цілому;
- збільшення здатності виконавчих органів до спрямування на розв'язання різних завдань, що ставляться перед міським самоврядуванням.

6. Основними складовими побудови СУЯ в системі виконавчих органів є такі:

- максимально орієнтуватися на споживача управлінської продукції (рішень, нормативних документів, рекомендацій, навчання);
- мати чітку та зрозумілу для усіх стратегію і тактику діяльності у підвідомчій сфері та усередині самого органу управління;
- залучати працівників усіх рівнів управління до розробки та реалізації рішень;
- звертати особливу увагу на процедури процесу управління для досягнення необхідної якості його результатів;
- забезпечити системний та поетапний підхід до управління з обов'язковим додержанням усіх етапів та управлінських процедур;
- постійно вести цілеспрямовану роботу щодо покращення показників діяльності управлінської структури шляхом її постійного цілеспрямованого удосконалення;
- підвищувати обґрунтованість рішень, що приймаються, на підставі ретельного збору та аналізу початкової інформації, підвищення її достовірності;
- працювати з постачальниками початкової інформації: листів, довідок, доповідних записок, запитань, проектів організаційно-розпорядчої документації та ін.

7. Передумовою для успішного розроблення СУЯ є правильне визначення послуг, які надаються відповідними виконавчими органами і на забезпечення якості яких повинна бути спрямована СУЯ. При цьому треба мати на увазі, що не будь-які функціональні обов'язки персоналу можуть кваліфікуватись як послуги. Основною ознакою послуги є те, що вона повинна створювати цінність для споживачів за межами виконавчих органів та сприйматися ними як послуга.

8. Вище керівництво виконавчих органів повинно сформулювати та щорічно переглядати Політику якості. У цьому документі повинні бути наведені мета діяльності виконавчих органів, пріоритети їх діяльності, основні напрямки діяльності та її поліпшення, спрямовані на реалізацію цих пріоритетів. До числа пріоритетів і

напрямків діяльності та її поліпшення повинні бути включені такі, що спрямовані, у першу чергу, на підвищення якості послуг та рівня задоволеності споживачів.

9. Процес створення і впровадження у діяльність виконавчих органів СУЯ здійснюється поетапно і містить такі основні етапи:

1) Точне визначення послуг, які надаються відповідними виконавчими органами, і на забезпечення якості яких повинна бути спрямована СУЯ.

2) Проведення ретельного аналізу Положень про виконавчі органи з визначенням, через які саме послуги реалізується кожна функція виконавчих органів вона.

3) Визначення споживачів (категорій споживачів) кожного виду послуг з визначенням для кожної послуги:

- характеристики якості послуги, які повинні максимально відображати очікування споживачів і давати всебічний опис того, яка саме послуга може вважатися якісною;

- порядку перевірки відповідності послуги визначеним характеристикам якості, включаючи відповідальність за перевірку та форму фіксації результатів;

- можливої невідповідності при наданні послуг та дій при виявленні таких невідповідностей, включаючи коригування послуги, інформування споживачів тощо.

4) Розроблення програми поліпшення діяльності виконавчих органів, яка б включала кроки з приведення їх практичної роботи у відповідність до вимог ДСТУ ISO 9001-2009.

5) Представлення СУЯ згідно з вимогами ДСТУ ISO 9001-2001 у вигляді сукупності взаємодіючих процесів, які забезпечують стабільне надання споживачам послуг належної якості. Ці процеси можуть бути поділені на такі групи:

- управлінські процеси (розроблення стратегії та оперативних планів, моніторинг та аналіз діяльності);

- процеси забезпечення надання послуг (вивчення очікувань споживачів, інформування споживачів, розроблення та впровадження нових послуг);

- процеси надання послуг (нормотворча діяльність, виконання доручень, реагування на звернення громадян тощо);

- процеси управління ресурсами (управління персоналом, інфраструктурою, інформаційними ресурсами, фінансами тощо).

6) Призначення керівників, відповідальних за функціонування, моніторинг та аналіз процесу. Як правило, це заступники керівників виконавчих органів, начальники управлінь або департаментів, безпосередньо підпорядкованих керівнику виконавчого органу.

7) Визначення структури, обсягу та розробка документації СУЯ, яка включає:

- настанову з якості (центральний документ, який містить загальний опис СУЯ та процесів);

- документовані описи процесів СУЯ, які регламентують порядок їх виконання;

- інструкції, положення тощо, які уточнюють порядок виконання окремих кроків у рамках процесів СУЯ.

8) Документування усіх процесів СУЯ виконавчих органів у вигляді методик, в яких описано порядок виконання кожного управлінського процесу, схему його моніторингу та аналізу, детальний розподіл відповідальності за його виконання. Методики управлінських процесів вводяться у дію розпорядженнями міського голови.

9) Перегляд системи планування та аналізу діяльності виконавчих органів, узгодження систем бюджетування та стратегічного планування.

10) Призначення одного з заступників керівника виконавчих органів уповноваженим представником керівництва з питань СУЯ.

11) Призначення уповноважених з розроблення СУЯ в кожному структурному підрозділі (департаменті або управлінні) для оперативного виконання прийнятих керівництвом рішень щодо розроблення, впровадження, функціонування СУЯ та інформування персоналу виконавчих органів.

12) Призначення у кожному виконавчому органі спеціаліста, підпорядкованого уповноваженому представнику керівництва, який би виконував основну масу поточної роботи з побудови СУЯ та координував роботу усіх структурних підрозділів з цих питань.

13) Створення координуючого органу з розроблення та підтримання СУЯ (Координаційна рада, комісія з якості), головним завданням якого є забезпечення виконання календарного графіка розробки та впровадження СУЯ.

14) Впровадження розробленої документації СУЯ шляхом видання відповідного розпорядження міського голови та затвердження розробленої документації.

15) Навчання та підвищення кваліфікації персоналу виконавчих органів на всіх етапах побудови СУЯ, підвищення мотивації персоналу виконавчих органів до роботи в рамках СУЯ, позитивного ставлення до системи шляхом:

- навчання керівництвом виконавчих органів в рамках наради апарату;
- навчання керівниками виконавчих органів та зовнішніми спеціалістами в структурних підрозділах виконавчих органів та міжфункціональних групах;
- навчання керівниками структурних підрозділів своїх підлеглих.

16) Забезпечення механізмів постійного аналізу та поліпшення СУЯ із залученням вищого керівництва виконавчих органів та господарів процесів.

17) Відстеження і вимірювання рівня задоволеності споживачів якістю послуг, які вони отримують від виконавчих органів шляхом:

- прямого анкетування або опитування споживачів (як власними силами, так і з залученням сторонніх організацій);
- розміщення анкет на веб-сторінці міської ради;
- розміщення анкет у засобах масової інформації;
- розгляду на засіданнях Громадських рад виконавчих органів системи міського самоврядування;

- проведення консультацій з громадськістю.

Стаття 9.10. Кадрове забезпечення сталого розвитку міста

1. Кадрова політика є пріоритетним напрямом діяльності органів міського самоврядування і будується на принципах професіоналізму, відкритості, демократичності, порядності, державного та міського патріотизму.

2. Основними формами кадрової політики є конкурси, залучення фахівців за контрактом, підвищення кваліфікації та професійне навчання. Перелік посад з призначенням за конкурсом, а також порядок його проведення визначаються міською радою.

3. Міська кадрова політика поширюється на посадових осіб та службовців міського самоврядування, керівників комунальних підприємств, установ та організацій.

Глава 10. КОМУНАЛЬНА ТА ДЕРЖАВНА ВЛАСНІСТЬ В МІСТІ

Стаття 10.1. Комунальна власність як економічна основа міського самоврядування

1. Київська міська рада від імені та в інтересах міської громади міста Києва відповідно до чинного законодавства України володіє, користується та розпоряджається об'єктами права комунальної власності, в тому числі може передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, передавати в заставу.

2. До комунальної власності належить майно, що розташоване на території міста, яке не є власністю українського народу, держави, інших територіальних громад, організацій громадянського суспільства та іноземних неурядових організацій, приватною власністю.

3. Об'єкти права комунальної власності можуть знаходитися як на території міста, так і за його межами. До об'єктів права комунальної власності можуть належати:

- а) рухоме та нерухоме майно;
- б) доходи міського бюджету, у тому числі кошти цільових фондів та кошти валютних рахунків;
- в) землі міської громади, не передані в інші форми власності;
- г) водойми загального користування та інші природні ресурси;
- г) підприємства, установи, організації, у тому числі банки, страхові товариства, а також пенсійні фонди, частки в майні підприємств;
- д) житловий фонд, нежитлові приміщення;
- е) заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування;
- є) об'єкти загальноміського користування: дороги, мости, шляхопроводи, площі, парки, сквери, фонтани, підземні переходи, громадські туалети, дамби та гідронамиви, колодязі, артезіанські свердловини, зливово каналізація;
- ж) цвинтарі;

- з) автомобільні стоянки;
- и) цінні папери та інші фінансові активи;
- і) інше майно і майнові права, віднесені чинним законодавством до об'єктів права комунальної власності міської громади.

4. Перелік об'єктів права комунальної власності затверджується міською радою за поданням виконавчого органу міської ради, що веде реєстр об'єктів комунальної власності.

5. Комунальна власність міської громади є економічною основою міської громади та міського самоврядування у місті.

6. Усі види комунальної власності міської громади (рухоме та нерухоме майно, землі та природні ресурси, доходи міського бюджету, інші грошові кошти, одержані містом на законних підставах, а також об'єкти спільної власності, що знаходяться в управлінні міської та інших рівнів влади) а також наявна в місті державна власність мають забезпечувати економічний та соціальний розвиток міста.

7. Київська міська рада може на договірних засадах формувати спільну з суб'єктами права України власність. На цих умовах можливо об'єднання грошових коштів спеціальних (соціальних, інноваційно-виробничих та інших) фондів на засадах внутрішньоміської кооперації.

8. Відчуження майна та грошових коштів, які є економічною основою міської громади і міського самоврядування, здійснюється на умовах, вказаних в п. 3 цієї статті, за рішенням і в порядку, встановленому міською радою. Доходи, одержані в результаті відчуження вказаного майна, перераховуються до бюджету міста і використовуються із суворим додержанням затвердженого плану витрат.

9. Порядок відчуження міської комунальної власності встановлюється Положенням про порядок відчуження міської комунальної власності та використання коштів від цього відчуження, яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток норм цього Статуту.

10. Не підлягають відчуженню землі загального користування: площі, вулиці, проїзди, дороги, сади, бульвари, водоймища, а також пам'ятники природи, історії, археології та культури, будівлі й споруди, об'єкти оздоровчого та історико-культурного призначення, інші майнові об'єкти, даровані місту благодійниками або такі, що побудовані на кошти, зібрані членами міської громади. Перелік об'єктів комунальної власності, які не підлягають відчуженню, затверджується міською радою за поданням міського голови.

11. Обмеження складу економічної основи міської громади та міського самоврядування через зміну складу і правового стану комунальної власності можливо тільки на підставі законів України.

12. Міська рада та її виконавчий орган не мають права вводити обмеження для підприємств різних форм власності, що знаходяться на території міста, які б перешкоджали свободі законного підприємництва та господарської діяльності, ввезенню товарів та вивозу їх за межі території міста.

13. Доцільність, порядок та умови відчуження об'єктів права комунальної власності визначаються міською радою. Рішення про відчуження об'єктів комунальної власності може бути прийняте у випадках: 1) якщо вартість обслуговування таких об'єктів є обтяжливою для місцевого бюджету; 2) якщо такі об'єкти не використовуються для надання суспільно значущих послуг.

Стаття 10.2. Комунальне майно міської громади

1. До майна міської громади (комунального майна) належить: а) майно комунальних підприємств, установ, організацій, яке закріплене за ними (знаходиться на балансі) на основі права повного господарського ведення або оперативного управління; б) акції (частки, паї), що належать міській громаді у статутних фондах господарських товариств; в) комунальний житловий фонд; г) об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності; ґ) об'єкти, набуті внаслідок господарської діяльності комунальних підприємств; д) інше майно міської громади законного походження.

2. Усе майно, розташоване на території міста, за винятком майна державної, колективної, приватної та інших установлених законом форм власності та визнане згідно з чинним законодавством як безгосподарне, є комунальною власністю міської громади.

3. Підставою для набуття права комунальної власності на майно є: а) безоплатна передача майна, майнових прав міській громаді державою, іншими суб'єктами права власності; б) створення майна (товарів, продукції) в результаті підприємницької діяльності суб'єктів господарювання, заснованих на комунальній власності; в) придбання майна органами міського самоврядування в порядку, встановленому чинним законодавством; г) відчуження майна в інтересах міської громади; ґ) інші підстави, передбачені законом.

4. Міська рада та її виконавчий орган від імені та в інтересах міської громади виконують усі майнові операції. Вони можуть: а) передавати комунальне майно у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам; б) здавати майно в оренду чи концесію; в) продавати і купувати майно; г) використовувати комунальне майно як заставу; ґ) вирішувати питання відчуження майна (приватизації); д) визначати в угодах і договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються або передаються у користування, оренду чи концесію; е) визначати в договорах відповідальність за їх неналежне виконання.

5. Припинення права комунальної власності на майно настає у разі: а) відчуження комунального майна іншим особам (приватизації) у порядку, встановленому законом; б) передачі комунального майна у державну власність; в) знищення, загибелі комунального майна; г) споживання речей.

6. Виконавчий орган Київської міської ради щорічно проводить інвентаризацію комунального майна. Міський реєстр комунального майна та грошових коштів щорічно публікується.

7. Порядок розгляду і вирішення у міській раді питань, пов'язаних із набуттям, здійсненням і припиненням права комунальної власності на майно, визначається

відповідними положеннями, що їх затверджує міська рада у доповнення та розвиток норм Статуту.

Стаття 10.3. Суб'єкти права комунальної власності в місті

1. Суб'єктом права комунальної власності в місті Києві є міська громада.
2. Від імені та в інтересах міської громади права суб'єкта комунальної власності здійснює міська рада.
3. Міська громада як власник передає комунальну власність в управління обраній міській раді, яка через правомочність розпорядження визначає юридичних осіб, здатних використовувати комунальну власність на користь міській громади шляхом передачі в оренду, постійне або тимчасове користування, зокрема як заставу, а також створює комунальні підприємства.
4. Як суб'єкт права комунальної власності міська рада приймає рішення про прийняття об'єктів до комунальної власності міста, про відчуження, про здавання в оренду об'єктів комунальної власності, реалізує інші повноваження відповідно до законів України.
5. Відчуження (продаж, приватизація) комунальної власності за рішенням органів міського самоврядування та без згоди власника (міської громади) допускається у випадках і лише за умови, що такі дії органів міського самоврядування не завдають збитку економічним і культурним інтересам членів міської громади та здійснюються відкрито і відповідно до чинного законодавства.
6. Міська рада встановлює порядок та умови надання земель міста під об'єкти, що мають загальнодержавне значення, для будівництва та розміщення об'єктів.
7. Члени міської громади мають пріоритетне право на отримання в користування приміщень, споруд, будівель, інших об'єктів комунальної власності на території міста з метою їх господарського використання для виробництва комунальних послуг.

Стаття 10.4. Об'єкти права комунальної власності в місті

1. Об'єктами права комунальної власності в місті є:
 - рухоме та нерухоме майно, окрім об'єктів, що знаходяться у приватній власності;
 - землі загального користування, жилої й іншої міської забудови;
 - землі природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення;
 - землі інженерної інфраструктури та комунікацій;
 - землі промисловості, транспорту, зв'язку, радіомовлення, телебачення, інформатики, енергетики й іншого призначення;
 - землі сільськогосподарського призначення й інші угіддя, землі тимчасового сільськогосподарського використання;
 - водна поверхня та водні ресурси водоймищ і водосховищ, річки в межах території міста;

- землі запасу, виділені для розвитку міста.
- природні ресурси, зокрема корисні копалини на території міста;
- фінансові ресурси місцевих бюджетів, позабюджетних, цільових, валютних коштів;
- цінні папери;
- комунальні підприємства, установи, організації;
- пайові доли в статутних фондах та капіталі підприємств, установ, банків, страхових та господарських товариств;
- житловий фонд, нежитлові приміщення;
- інше майно та майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені законом як об'єкти права комунальної власності, придбані за рахунок міських коштів або передані в комунальну власність рішенням суду, у тому числі розташовані на територіях за межами міста;
- кошти, одержані від відчуження об'єктів комунальної власності.

2. Землі міста використовуються винятково згідно з їх функціональним призначенням, що визначається міською радою. У власності, володінні і користуванні міської громади можуть знаходитися земельні ділянки за межами міста.

3. Природні ресурси на території міста відносяться до його комунальної власності. Рішення про використання природних ресурсів приймаються після попередньої екологічної і містобудівної експертизи.

4. Передачу об'єктів права комунальної власності у постійне чи тимчасове користування, передачу їх в оренду чи під заставу, продажу та купівлю здійснює міська рада від імені та в інтересах міської громади.

5. Майнові операції, які здійснюються органами міського самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати надходження до міського бюджету, а також обсягу і якості вироблених комунальних робіт, товарів, послуг.

6. Нерухоме майно, що знаходиться на території міста, а також об'єкти права комунальної власності, які розташовані на території поза межами міста, підлягають пооб'єктній реєстрації в Єдиному комунальному реєстрі об'єктів нерухомості міста, який веде відповідний виконавчий орган міського самоврядування.

7. Кожна зміна прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб відносно нерухомого майна реєструється і вступає в юридичну силу у порядку, встановленому законодавством. Власникам нерухомого майна видаються документи, що підтверджують їх правомочність.

8. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути вилучені із власності міської громади, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 10.5. Управління та розпорядження об'єктами комунальної власності у місті

1. Управління об'єктами права комунальної власності повинно здійснюватись на засадах:

- формування реєстру об'єктів та суб'єктів комунальної власності, запровадження системи моніторингу щодо таких об'єктів;
- визначення ринкової вартості об'єктів комунальної власності, розрахованої з урахуванням подальшої долі об'єкта, що оцінюється, його комерційних властивостей та соціальної значимості;
- відкритості інформації про процедури отримання об'єктів комунальної власності у власність чи користування та про переліки об'єктів, що передаються;
- використання найбільш ефективних конкурентних механізмів розподілу комунального майна (виділення земельних ділянок і здача в оренду нежитлових приміщень за конкурсною процедурою тощо);
- забезпечення бюджетного фінансування об'єктів комунальної власності, метою діяльності яких є надання послуг соціального характеру (організації, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування тощо);
- передачі об'єктів комунальної власності, функціонування яких безпосередньо не пов'язано з виконанням соціальних завдань, до комерційного управління з метою забезпечення їх рентабельності та прибутковості;
- спрощення та уніфікація процедур надання в оренду землі та об'єктів нерухомості міста.

2. Оперативне управління об'єктами комунальної власності міської громади у місті здійснює виконавчий орган міської ради, на який покладається такі функції:

- підготовка пропозицій на розгляд міської ради щодо ухвалення складу об'єктів комунальної власності міської громади;
- підготовка та передача на розгляд міської ради або її виконавчого органу питань про створення, реорганізацію та ліквідацію підприємств, установ та організацій, які знаходяться у комунальній власності міської громади;
- реалізація затвердженої рішенням міської ради програми приватизації комунального майна міської громади.

3. З метою ефективного здійснення функцій щодо управління нерухомим майном та землею міської громади міська рада:

- створює в структурі виконавчого органу профільні структурні підрозділи або комунальні підприємства для виконання цих функцій;
- визначає порядок здійснення профільними виконавчими органами повноважень щодо управління нерухомим майном та землею, зокрема функцій орендодавця;
- визначає порядок передачі в оренду нерухомого майна та землі, порядок приватизації нерухомого майна;
- встановлює процедуру проведення конкурсів щодо передачі в оренду нерухомого майна, в тому для окремих категорій учасників;

- затверджує перелік нерухомого майна, яке підлягає та не підлягає приватизації, і визначає способи приватизації;
- визначає порядок контролю за виконанням угод і договорів купівлі-продажу, оренди, передання у користування та у відповідних випадках своєчасно ініціювати питання повернення майна у комунальну власність.
- заслуховує звіти профільних структурних підрозділів міськвиконкому/міськуправи або комунальних підприємств щодо здійснення ними повноважень з управління нерухомим майном та землею.

4. Продаж не зайнятих та не використовуваних об'єктів нежитлового фонду, зокрема, призначених для реконструкції будинків, будівель, споруд, приміщень, вбудованих та прибудованих нежитлових приміщень в житлових будинках, здійснюється на аукціонах (конкурсах), які проводяться за правилами, затвердженими міською радою.

5. Загальний контроль за використанням об'єктів комунальної власності у місті здійснює міський голова, який раз на рік письмово інформує міську громаду та Київську міську раду про стан комунальної власності міської громади, реєстрацію, відчуження або придбання об'єктів комунальної власності.

Стаття 10.6. Комунальні підприємства, установи та організації

1. Київська міська рада у межах повноважень, визначених законами України та цим Статутом, для забезпечення виконання господарських функцій у місті, оптимізації видатків з міського бюджету, здешевлення комунальних послуг, які надаються членам міської громади, можуть створювати комунальні підприємства, установи і організації (далі – комунальні об'єкти), у тому числі: житлово-експлуатаційні організації, комунальні банки, комунальні страхові контори, комунальні сервісні служби, комунальні пенсійні фонди тощо.

2. Комунальні суб'єкти господарювання як комерційного, так і некомерційного характеру здійснюють не заборонену законом та визначену статутами підприємств виробничу, науково-дослідницьку, комерційну та іншу діяльність з метою задоволення потреб та інтересів членів міської громади, приїжджих, а також отримання прибутку.

3. Міська рада може утворювати на основі відокремленої частини комунальної власності або із залученням майна цієї власності різні за організаційними формами види комунальних підприємств чи інших суб'єктів господарювання, а саме:

- комунальні унітарні підприємства, тобто підприємства, що створюються на базі відокремленої частини комунальної власності і чий статутний фонд не поділений на частки, акції, паї тощо;

- господарські (підприємницькі) товариства, які створюються спільно з іншими партнерами і міська громада володіє лише часткою у статутному фонді створених товариств, тобто має корпоративні права;

4. Комунальні унітарні підприємства виконують свою діяльність, базуючись на праві господарського відання або праві оперативного управління, а господарські товариства на праві власності.

5. Міська рада затверджує типовий статут комунального підприємства, а також положення про управління корпоративними правами міської громади.
6. Статут комунального унітарного підприємства затверджується виконавчим органом міської ради за поданням його профільного структурного підрозділу, до сфери управління якого входить комунальне підприємство.
7. Статут господарського товариства затверджується рішенням загальних зборів засновників.
8. Статутом комунального суб'єкта господарювання визначається найменування, мета і предмет діяльності такого суб'єкта, розмір і порядок утворення статутного та інших фондів, порядок розподілу прибутків і збитків, органи управління і контролю, умови реорганізації та ліквідації суб'єкта господарювання, а також інші відомості, пов'язані з особливостями організаційної форми суб'єкта господарювання.
9. Діяльність комунальних суб'єктів господарювання має базуватися на таких засадах:
- запровадження регулярного планування господарської діяльності;
 - регулярного оприлюднення показників господарського та фінансового планування;
 - щорічного звітування за підсумками діяльності та стану справ на підприємстві.
- Порядок звітування і форма звіту затверджується міськвиконкомом / міськуправою.
10. З метою захисту підприємств комунальної власності та недопущення випадків заволодіння ними через застосування процедур банкрутства міська рада може затвердити перелік комунальних підприємств, на які не поширюються норми чинного законодавства про банкрутство.
11. Міська рада затверджує статuti комунальних суб'єктів господарювання, визначає основні напрями їхньої діяльності, порядок використання їхнього прибутку.
12. Комунальні суб'єкти господарювання володіють закріпленим за ними комунальним майном на основі права повного господарського відання. Здійснюючи це право, комунальні суб'єкти господарювання володіють, користуються і розпоряджаються належним їм майном у межах, визначених їхніми статутами, вчиняючи щодо нього будь-які дії, які не суперечать закону та цілям їхньої діяльності.
13. Комунальні суб'єкти господарювання відповідають за своїми зобов'язаннями усім закріпленим за ними майном, на яке відповідно до чинного законодавства може бути накладено стягнення на вимогу кредиторів.
14. Комунальні установи і заклади, які фінансуються з міського бюджету, володіють закріпленим за ними майном на основі права оперативного управління. Здійснюючи це право, комунальні установи і заклади не можуть розпоряджатися цим майном без згоди міської ради, якщо інше не передбачено їхніми статутами чи положеннями. Вони самостійно розпоряджаються коштами, що виділені з міського бюджету на їх фінансування, доходами, отриманими від господарської діяльності, та майном, придбаним за рахунок цих доходів.

15. Комунальні установи і заклади, які утримуються за рахунок міського бюджету, несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями лише коштами, що є в їхньому розпорядженні.

16. Міська рада не відповідає за зобов'язаннями створених нею юридичних осіб, а вони не відповідають за її зобов'язаннями, якщо інше прямо не передбачене законами та засновницькими документами відповідного суб'єкту господарювання.

17. Некомерційні комунальні суб'єкти господарювання мають закріплене за ними майно на праві оперативного управління та фінансуються за рахунок коштів міського бюджету. Міська громада делегує їм правомочність користування комунальним майном.

18. Майно некомерційних суб'єктів господарювання є нерозподільним, його не можна відчужити або розподілити шляхом паювання, зокрема між працівниками цього суб'єкту.

19. Статутний фонд некомерційного комунального підприємства формується за рахунок коштів міського бюджету.

20. Майно, яке знаходиться у комунальній власності, закріплюється за некомерційним комунальним суб'єктом господарювання на праві господарського ведення або оперативного управління.

21. Майно комунального суб'єкта господарювання формується за рахунок коштів бюджету міста, одержаних доходів, інших законних джерел.

22. Комерційне комунальне підприємство розпоряджається та володіє власністю на правах власника у частині своєї частки відповідно до чинного законодавства.

23. Офіційна назва некомерційного комунального суб'єкта господарювання повинна містити посилання на міську громаду, як на власника його майна.

24. Із керівниками комунальних суб'єктів господарювання укладається контракт, за формою встановленою міською радою. Керівник комунального суб'єкту господарювання не є членом відповідного трудового колективу.

25. Київська міська рада, її виконавчий орган здійснюють постійний моніторинг діяльності комунальних підприємств, вживають інших заходів, спрямованих на попередження їх банкрутства, а при необхідності – підвищують рівень ліквідності суб'єктів комунальної власності.

26. Реорганізація або ліквідація діючих комунальних суб'єктів господарювання здійснюється міською радою. Реорганізація або ліквідація діючих комунальних дошкільних навчальних закладів, а також дошкільних навчальних закладів, створених колишніми державними господарствами, допускається лише за згодою міської громади. Рішення про надання згоди міською громадою на реорганізацію або ліквідацію таких комунальних дошкільних навчальних закладів приймається на місцевому референдумі.

Стаття 10.7. Управління корпоративними правами міської громади

1. Київська міська рада, її виконавчий орган вживають заходів щодо закріплення в статутах підприємств із майновою участю міської громади положень, що враховують вимоги законодавства та цього Статуту.

2. Діяльність осіб, уповноважених рішеннями Київської міської ради на здійснення управління корпоративними правами міської громади, оплачується за рахунок частини прибутку підприємства, визначеної на зазначені цілі.

3. Особи, які представляють міську громаду в органах управління підприємства та працюють в них на постійній основі, можуть отримувати грошову винагороду від підприємства щомісячно та за підсумками фінансового року. Зазначене стосується усіх осіб, уповноважених органами міського самоврядування представляти міську громаду в органах управління підприємств, якщо чинним законодавством не передбачено інше.

4. Представників міської громади в органах управління підприємств, у яких міська громада має майнову частку, визначає та уповноважує міський голова за поданням відповідного заступника та за умови погодження кандидатури уповноваженої особи профільною постійною комісією міської ради.

5. Депутатам ради надається інформація щодо призначення уповноважених осіб та особливостей здійснення ними за дорученням міської громади повноважень власника. Також міській раді заздалегідь надається інформація стосовно термінів проведення та порядку денного загальних зборів акціонерів (засновників), а на вимогу депутатів – термінів засідання та порядку денного наглядових рад.

6. Порядок управління корпоративними правами міської громади визначається окремим «Положенням про управління корпоративними правами міської громади», яке затверджується рішенням міської ради у доповнення та розвиток норм Статуту.

7. Оцінювання корпоративних прав міської громади відбувається:

- шляхом використання біржових механізмів, тобто на підставі ринкових котирувань, які надаються цінним паперам емітентів під час проведення торгів на Українській фондовій, муніципальній (міжмуніципальній), інших регіональних біржах та в позабіржових торговельних системах України;

- на підставі ціни цінних паперів емітента, що склалася на міжнародних біржах;

- на підставі методики оцінки корпоративних прав, що розробляється й затверджується міською радою;

- на підставі оцінки, здійсненої незалежною аудиторською компанією, що має бути підтверджена міською радою.

Стаття 10.8. Міське господарство

1. Міське господарство складається з підприємств виробничої і соціальної сфери, які є комунальною власністю міської громади, а також підприємств тієї ж спеціалізації, що належать іншим власникам, але діяльність яких пов'язана переважно з обслуговуванням мешканців міста.

2. Міська рада оформляє свої взаємовідносини з підприємствами інших форм власності за допомогою договорів та угод про їхню участь у наданні соціальних послуг мешканцям міста. Вона може надавати зазначеним підприємствам переважне право на користування місцевими природними ресурсами та інші переваги, а також

пільги щодо сплати місцевих податків і зборів, плати за землю та інших податків і обов'язкових платежів, якщо це дозволено законом.

3. Міська рада та її виконавчий орган координують діяльність підприємств, що виявили бажання увійти до складу міського господарства, з питань надання соціальних послуг міській громаді, сприяють розвиткові та зміцненню їхньої виробничої та матеріально-фінансової бази.

Стаття 10.9. Житловий фонд міста

1. Житловий фонд міста складається з комунального, державного, кооперативного, відомчого, приватного житла і житла інших форм власності.

2. Координація діяльності підприємств комунального господарства по забезпеченню експлуатації житлового фонду покладається на уповноважені органи міського самоврядування.

3. Експлуатація житлового фонду, який знаходиться не в комунальній власності, здійснюється власниками самостійно з дотриманням встановлених норм експлуатації житлового фонду.

4. Порядок взаємодії органів міського самоврядування з власниками житла визначається Положенням про управління житловим фондом міста, яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток норм цього Статуту.

5. Надання та приватизація житла в комунальному житловому фонді здійснюється у порядку і на умовах, передбачених законодавством та нормативними актами органів міського самоврядування, прийнятими в межах їх компетенції.

Стаття 10.10. Комунальне житло в місті

1. До комунального житла належить житловий фонд, що перебуває у власності міської громади.

2. Джерелом формування комунального житлового фонду є: а) будівництво нового житла; б) реконструкція існуючих гуртожитків та житлових будинків; в) передача у комунальну власність міської громади об'єктів права державної власності; г) передача у комунальну власність житла, вилученого на підставі судових рішень, дарування або визначеного у встановленому порядку безгосподарним; г) придбання житла на ринку.

3. Від імені та в інтересах міської громади органи міського самоврядування:

а) здійснюють управління житловим фондом, організують його належне утримання, обслуговування та ремонт;

б) здійснюють контроль за використанням житла за призначенням;

в) встановлюють плату за житло;

г) приймають рішення про зміну порядку використання житла, проведення його реконструкції, капітального ремонту;

г) ведуть облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, приймають рішення про надання цим громадянам житла з комунального житлового фонду на підставах і в порядку, визначених законом;

д) організують у встановленому порядку продаж квартир, що перебувають у комунальній власності;

е) здійснюють вилучення з житлового фонду будинків, квартир (їх частин) шляхом приватизації;

є) приймають у комунальну власність житло, що безоплатно передається його власниками.

4. Органи міського самоврядування створюють усі умови для ефективного користування комунального житла незалежно від їх статусу та форми власності.

Стаття 10.11. Землі міської громади

1. Усі землі, що знаходяться в межах міста, крім земель приватної та державної власності, а також земельні ділянки за його межами, на яких розташовані об'єкти комунальної власності, є комунальною власністю міської громади.

2. До структури земель міської громади входять:

а) землі житлової та громадської забудови;

б) землі історико-культурного призначення;

в) землі природоохоронного призначення;

г) землі оздоровчого призначення;

ґ) землі рекреаційного призначення;

д) землі лісового фонду;

е) землі водного фонду;

є) землі промисловості, транспорту, зв'язку та енергетики. До земель міської громади входять і землі сільськогосподарського призначення, що знаходяться в межах міста.

Стаття 10.12. Земельні відносини в місті

1. До складу земель міста, що є комунальною власністю міської громади, входять землі, що підрозділяються за цільовим призначенням на:

- землі загального користування, житлової та іншої міської забудови;

- землі інженерної інфраструктури та комунікацій;

- землі промисловості, транспорту, зв'язку, інформаційних комунікацій, енергетики, оборони та іншого господарського призначення;

- землі сільськогосподарського призначення та інші угіддя, землі тимчасового сільськогосподарського використання;

- землі з особливим режимом використання, зокрема: землі природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, землі лісового (паркового) фонду, землі водного фонду;

- землі запасу та інші земельні ділянки.

2. У власності міської громади можуть знаходитися земельні ділянки за межами міста, придбані для міських потреб або для здійснення містом функцій обласного центру в порядку, встановленому законодавством України.

3. На міському балансі можуть знаходитися також земельні ділянки, придбані на праві оренди або в повну власність міської громади за рахунок коштів міста, що знаходяться в інших регіонах України та в інших країнах – з метою господарського, санаторно-курортного використання або для розвитку зовнішньоекономічних, земляцьких та представницьких, культурних зв'язків міської громади.

4. Землі, що належать до комунальної власності, є основним багатством міської громади і складають основу розвитку економіки міста. Відчуження земельних ділянок, що знаходяться у комунальній власності і мають загальноміське значення, проводиться за рішенням міської ради лише з урахуванням думки Громадської колегії.

5. Віднесення земель міста до будь-яких категорій в цілях їх відповідного використання здійснюється міською радою згідно з чинним законодавством відповідно до Генерального плану міста та плану земельно-господарського устрою міста, затвердженому міською радою за поданням міського голови та з урахуванням думки членів міської громади після широкого громадського обговорення.

6. Створення в адміністративних межах міста територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення здійснюється відповідно до закону за рішенням міської ради.

7. Розпорядження землею в межах міста здійснює міська рада із дотриманням прав власників та інших законних користувачів земельних ділянок та виходячи зі стратегічних потреб розвитку міста, економічних та культурних інтересів міської громади.

8. Реалізація права на земельні ділянки у місті здійснюється відповідно до законодавства України, нормативно-правових актів обласної ради та міської ради, планів зонування території міста, земельного кадастру, Стратегії розвитку міста.

9. Права на земельні ділянки, рівно як і на інше нерухоме майно, посвідчуються записами реєстрації відповідно до законодавства та підтверджуються правовими актами встановленої форми.

10. Землекористування у місті та приміській зоні здійснюється, виходячи з пріоритету охорони життя, здоров'я та соціального благополуччя членів міської громади, забезпечення розвитку комунального господарства, соціальної інфраструктури та створення сприятливих екологічних умов для життєдіяльності міської громади.

11. Землекористувачі зобов'язані своєчасно вносити встановлені законом земельні податки та інші платежі. Вони мають право одержувати від органів міського самоврядування інформацію про поточні та перспективні плани розвитку відповідних територій.

12. Рішення про звільнення від земельного податку підприємств, установ та організацій, що не входять до комунальної власності, які знаходяться на території міста, з мотивів перебування їх у кризовій ситуації може приймати Кабінет Міністрів України при попередньому узгодженні питання з міською радою. У цьому разі міська

рада протягом першого кварталу фінансового року повинна ухвалити рішення про укладення договору з виконавчими органами влади, в веденні яких знаходиться вказане підприємство, установа чи організація, для визначення порядку та термінів відшкодування збитків міському бюджету.

13. Ухвалення рішень міської ради про зміну режиму використання земель на території міста або в приміській зоні здійснюється після обов'язкового узгодження інтересів членів міської громади, що проживають на відповідній території, з урахуванням економіко-географічних, демографічних, історико-культурних та містобудівних особливостей території, а також агротехнічної цілісності й культури землекористування.

14. Усі землі міської та приміської території використовуються відповідно до Генерального плану міста, проектів планування та забудови міста.

15. У випадках, передбачених законом, допускається звернення стягнення на землю та інші природні ресурси, що знаходяться у комунальній власності.

16. Міська рада в інтересах міської громади може згідно з чинним законодавством встановлювати певні додаткові умови використання міських земель незалежно від форми їхньої власності та цільового призначення.

Стаття 10.13. Право міської громади на землю

1. Міська громада набуває право комунальної власності на землю у разі: а) передачі їй земель державної власності; б) примусового відчуження земельних ділянок у власників з мотивів соціальної необхідності та для суспільних потреб; в) прийняття спадщини; г) придбання за договором купівлі-продажу, дарування, міни, іншими цивільно-правовими угодами; ґ) виникнення інших підстав, передбачених законом.

2. Право міської громади на землю припиняється у разі її відчуження шляхом:

- а) передачі земельних ділянок у державну власність;
- б) безоплатної приватизації земельних ділянок громадянам;
- в) продажу земельних ділянок громадянам і юридичним особам;
- г) примусового відчуження за рішенням суду;
- ґ) за інших обставин, визначених законодавством України.

3. Продаж земельних ділянок комунальної власності громадянам та юридичним особам здійснюється на конкурентних засадах (аукціон, конкурс), крім викупу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого майна, що є власністю покупців цих ділянок.

4. До земель міської громади, що не можуть передаватись у приватну власність належать:

а) землі загального користування в місті (майдани, вулиці, проїзди, шляхи, набережні, пляжі, парки, сквери, бульвари, цвинтарі, місця знешкодження та утилізації відходів тощо);

б) землі під залізницями, автомобільними дорогами, об'єктами повітряного і трубопровідного транспорту;

в) землі під об'єктами природно-заповідного фонду, історико-культурного та оздоровчого призначення, що мають особливу екологічну, оздоровчу, наукову, естетичну та історико-культурну цінність, якщо інше не передбачено законом;

г) землі лісового і водного фондів, крім випадків, визначених Земельним кодексом України;

г) земельні ділянки, які використовуються для забезпечення діяльності органів міського самоврядування.

5. Землі міської громади можуть передаватись у тимчасове чи постійне користування громадянам і юридичним особам. Право постійного користування земельними ділянками може надаватись тільки підприємствам, установам та організаціям, що належать до державної або комунальної власності.

6. Земельні ділянки комунальної власності можуть передаватись в короткострокову (не більше 5 років) та довгострокову (не більше 50 років) оренду громадянам та юридичним особам України, іноземним громадянам і особам без громадянства, іноземним юридичним особам, міжнародним об'єднанням та організаціям.

7. Від імені та в інтересах міської громади управління землями комунальної власності здійснює міська рада та уповноважені нею органи. Порядок розгляду питань земельних відносин у міській раді визначається Положенням про порядок надання в оренду, вилучення та передачу у власність земельних ділянок в місті, що його затверджує міська рада у доповнення та розвиток норм цього Статуту.

8. Використання земель на території міста є платним. Плата за землю справляється у вигляді земельного податку або орендної плати, які визначаються залежно від грошової оцінки землі. Ставки земельного податку диференціюються і затверджуються міською радою з урахуванням визначених законом середніх ставок податку, а також функціонального використання та місця знаходження земельної ділянки. Земельний податок та орендна плата за землю є важливим джерелом наповнення міського бюджету.

9. Набуття права на землю територіальною громадою міста Києва та передача землі з комунальної власності державі, юридичним та фізичним особам здійснюється Київською міською радою в порядку та на умовах, визначених Земельним кодексом України.

Стаття 10.14. Природні ресурси – власність міської громади

1. Міська громада має право власності на усі природні ресурси, розташовані на території міста, за винятком природних ресурсів державної форми власності.

2. Право власності міської громади на природні ресурси поширюється на землю, корисні копалини, поверхневі і підземні води, ліси та іншу рослинність, тваринний світ, ландшафти та інші природні комплекси.

3. Від імені та в інтересах міської громади управління природними ресурсами на території міста здійснює міська рада і уповноважені нею органи, діяльність яких спрямовується на охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людей.

4. У порядку спеціального використання природних ресурсів громадянам, підприємствам, установам і організаціям можуть надаватися у володіння, постійне користування або оренду природні ресурси на підставі спеціальних дозволів, зареєстрованих у встановленому порядку, за плату для здійснення виробничої та іншої діяльності, а у випадках, передбачених законодавством України, – на пільгових умовах.

Стаття 10.15. Захист прав комунальної власності

1. Право комунальної власності міської громади захищається законом на рівних умовах з іншими формами власності (приватною, колективною, державною).

2. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути примусово відчужені у міської громади і передані іншим суб'єктам права власності без згоди безпосередньо міської громади, отриманої шляхом проведення референдуму, а також відповідного рішення міської ради. Примусове відчуження об'єктів комунальної власності може бути здійснене тільки відповідно до закону.

3. Фізичні та юридичні особи несуть відповідальність за збитки, заподіяні об'єктам права комунальної власності. Діяльність фізичних і юридичних осіб, результатом якої є нанесення шкоди об'єктам права комунальної власності, карається відповідно до законодавства з відшкодуванням органам міського самоврядування заподіяних збитків та не одержаних унаслідок цього доходів.

4. Органи міського самоврядування мають право звертатися до суду про притягнення до відповідальності фізичних та юридичних осіб, які вчинили або чинять збитки об'єктам права комунальної власності.

Стаття 10.16. Про особливості управління об'єктами державної власності в місті

1. У державній власності на території міста знаходяться будівлі, будови, споруди та приміщення, в яких розміщені органи виконавчої та судової влади України, Генеральної прокуратури, Національного банку України, Пенсійного фонду України, Державного казначейства України, земельні ділянки, на яких розташовані вказані будівлі, будови і споруди, а також інше майно згідно з переліком, складеному відповідно до законодавства.

2. Розмежування державної власності на території міста і комунальної власності міської громади регулюється чинним законодавством та визначається нормативними правовими актами міської ради, її виконавчого органу та відповідних органів державної влади України.

3. Перелік об'єктів державної власності на території міста складається та змінюється спільно Кабінетом Міністрів України та Київським міським головою за участі виконавчого органу Київської міської ради.

4. Можливі неузгодженості з питань розмежування власності та управління нею вирішуються шляхом погоджувальних процедур, здійснюваних органами державної влади та міської ради, а за відсутності згоди – в судовому порядку.

5. Органи виконавчої влади в місті Києві в межах, визначених Конституцією України і законами України, здійснюють державний контроль за збереженням і раціональним використанням державного майна, переданого в управління органам місцевого самоврядування міста Києва.

Глава 11. ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 11.1. Фінансово-матеріальна основа міського самоврядування

1. Міська громада може володіти такими фінансовими ресурсами: кошти бюджету міста; кошти, отримані від приватизації комунального майна; кошти підприємств, установ і організацій, що належить до комунальної форми власності; частини коштів підприємств, організацій і установ, створених за пайовою участю органів місцевого самоврядування; дивіденди, нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, що перебувають у власності міської громади; кошти, отримані від проведення місцевих лотерей, інші фінансові ресурси, набуття яких і володіння якими не заборонене законодавством України.

2. Джерела формування бюджету міста, визначаються законодавством України. Порядок складання проекту бюджету міста на наступний рік визначається актами законодавства України, цим Статутом та Бюджетним регламентом міської ради, затвердженим міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Стаття 11.2. Фінансові ресурси міської громади

1. Фінансова основа міської громади – це сукупність місцевих фінансових ресурсів, за допомогою яких забезпечується реалізація завдань та функцій місцевого самоврядування.

2. Фінансові ресурси міської громади складають кошти міського бюджету та міських позабюджетних і валютних фондів, кредитні ресурси, а також асигнування з державного та інших бюджетів.

3. Міська рада відповідно до чинного законодавства утворює міські спеціальні фонди, до яких включаються:

- доходи, одержані від заходів, організованих та фінансованих міською радою та її виконавчим органом;

- добровільні внески та пожертвування громадян, підприємств, установ та організацій;

- штрафи за забруднення навколишнього середовища, порушення санітарних норм і правил благоустрою на території міста, платежі, які виплачені у порядку компенсації збитку;

- штрафи за порушення рішень міської ради;

- інші позабюджетні кошти.

3. Міська рада може утворює наступні позабюджетні фонди:

- соціального захисту населення;

- охорони природи;

- підтримки правопорядку;

- підтримки соціально-культурних установ;

- інші постійні та тимчасові фонди.

4. Міська рада має право:

- одержувати відповідно до законодавства України повну компенсацію за заподіяний їй збиток у разі вилучення об'єктів комунальної власності та передачі їх в державну власність;

- вносити до Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади подання на передачу або продаж у власність міської громади підприємств, їх структурних підрозділів, іншого майна, що знаходиться у державній власності.

Стаття 11.3. Загальні принципи фінансової діяльності міської громади

1. Фінансова діяльність міської громади має на меті:

- створення механізмів регулювання, стимулювання та координації процесів економічного та соціального розвитку міста;

- запровадження відповідних фіскальних інструментів, що дозволяють створювати механізми формування надійної бази власних надходжень та сприяють розвитку економічних процесів на території міста;

- забезпечення процесів надання громадських послуг у соціальній, житлово-комунальній та інших сферах;

- формування системи соціального захисту населення в умовах розвитку засад ринкової економіки;

- сприяння розвитку інвестиційних процесів, спрямованих на формування сучасної соціальної інфраструктури та комунального господарства;

- якісне виконання повноважень, делегованих органами виконавчої влади органам місцевого самоврядування.

2. Фінансова діяльність міської громади відбувається на таких засадах:

- першочергове забезпечення потреб, які мають пріоритетне значення для розвитку міської громади та соціально-економічного благополуччя її членів;

- урахування загальнодержавних інтересів;

- прозорість, регулярне інформування, винесення на обговорення питань фінансового планування, інвестиційної діяльності, проектів міського бюджету та забезпечення доступу до здійснення контролю з боку громадськості;

- застосування новітніх технологій та міжнародних стандартів у здійсненні фінансового менеджменту та використання широкого спектру сучасних фінансових інструментів.

3. До складу фінансових ресурсів міської громади (місцевих фінансів) входять ресурси міського бюджету та фінансові ресурси підприємств, організацій та установ комунальної форми власності.

4. Управління фінансовими ресурсами здійснюється за допомогою фінансового планування, фінансового регулювання (податкового, кредитного, дотаційного та субвенційного) та фінансового контролю.

Стаття 11.4. Планування міських фінансових ресурсів

1. З метою оптимального вирішення питань, що належать до відання міського самоврядування, та закладення чітких бюджетних орієнтирів, міська рада здійснює середньострокове фінансове планування розвитку міської громади на п'ятирічний період.

2. Фінансовий план містить прогнозовані бюджетні видатки та надходження, а також пропоновані заходи щодо забезпечення бюджетної збалансованості у наступних роках. Основою для планування фінансових ресурсів має бути інвестиційна програма, яка розробляється КМДА або міськвиконкомом/міськуправою та затверджується міською радою. Фінансовий план та інвестиційна програма щороку коригуються відповідно до умов, що змінюються, та потреб розвитку міської громади.

3. Фінансове планування базується на виявленні визначальних факторів перспективного розвитку та обґрунтуванні рішень і програм, що впливатимуть на визначення перспективних завдань та планування видатків.

Стаття 11.5. Запозичення міської громади

1. Позики міської громади є важливим інструментом формування інвестиційних джерел для відновлення інфраструктури міського господарства, зокрема інфраструктури комунального господарства міста.

2. Позики міської громади оформляються у вигляді цінних паперів, емісія яких реєструється державними органами в порядку, встановленому законом.

3. Міська рада визначає формати економічного обґрунтування та планування емісії цінних паперів, умови проведення передплати на них, а також порядок їх обігу на біржовому ринку.

4. Комунальні запозичення міської ради можуть бути внутрішніми та зовнішніми.

5. Внутрішні запозичення – це позики і кредити, які залучаються від фізичних та юридичних осіб, які згідно чинному законодавству є резидентами України, відносно яких виникають боргові зобов'язання міської ради як позичальника або гаранта погашення позик іншими позичальниками.

6. Зовнішні запозичення – це позики і кредити, які залучаються від іноземних фізичних і юридичних осіб іноземних держав та органів самоврядування, міжнародних фінансово-кредитних організацій, які згідно чинному законодавству є нерезидентами України, відносно яких виникають боргові зобов'язання міської ради як позичальника або гаранта погашення позик іншими позичальниками.

7. Для покриття тимчасових касових розривів, що виникають під час виконання загального фонду бюджету міста за рішенням міської ради можуть здійснюватися короткотермінові запозичення у фінансово-кредитних установах відповідно до законодавства України.

8. Запозичення може здійснюватися у формі випуску облігацій місцевих позик та у формі укладення угод про отримання позик, кредитів, кредитних ліній у фінансових установах. Видатки на обслуговування боргу бюджету міста не можуть перевищувати щорічно п'яти відсотків видатків від загального фонду бюджету міста протягом будь-якого бюджетного періоду, коли планується обслуговування боргу.

9. Комунальні запозичення можуть залучатися лише для фінансування інвестиційної діяльності в місті і не можуть бути джерелом погашення існуючої заборгованості з інших комунальних запозичень.

10. Забезпеченням позики щодо комунальних запозичень може виступати комунальне майно, яке може бути відчужене згідно чинному законодавству, а також фінансові гарантії міської ради.

11. Міська рада затверджує положення про тендерну раду з питань розміщення міських позик та регламентує процеси обрання радників.

12. Випуск позик міської громади має базуватися на таких засадах:

1) створення системи надійних гарантій щодо повернення позик;

2) орієнтація на випуск довгострокових боргових зобов'язань;

3) диверсифікація розміщення цінних паперів;

4) цільове спрямування залучених коштів на реалізацію затверджених міською радою інвестиційних проектів, що мають відповідне технічне обґрунтування, терміни самоокупності та визначені джерела відшкодування коштів;

5) встановлення граничного обсягу емісії позик міської громади;

6) прозорості та громадського контролю за розробкою планів випуску, процесами обрання радників, використання коштів, роботою тендерної ради.

13. Місцеві запозичення – операції, пов'язані з отриманням міським бюджетом коштів на умовах повернення, платності та строковості, за якими виникають боргові зобов'язання міської ради перед кредитором.

14. Місцеві запозичення здійснюються шляхом:

- укладення договорів щодо отримання позик, кредитів;

- випуску облігацій внутрішніх або зовнішніх місцевих позик.

15. Запозичення до міського бюджету можуть бути здійснені лише для покриття:

а) дефіциту бюджету розвитку міського бюджету;

б) тимчасових касових розривів, що виникають під час виконання міського бюджету.

16. Запозичення до міського бюджету можуть здійснюватися у формі:

а) випуску облігацій внутрішньої місцевої позики;

б) укладення угод про отримання позик, кредитів, кредитних ліній у фінансових установах.

17. Рішення про отримання кредиту чи випуску облігацій місцевої позики приймається міською радою щодо кожного випадку окремо. При цьому у рішенні міської ради визначаються мета запозичення, його обсяг, відсотки за запозичення, строки сплати відсотків та основної частини боргу, форми здійснення запозичення.

18. Рішенням про отримання кредиту надається згода міської ради на укладення кредитного договору уповноваженим органом (підприємством), а також вказується розмір, валюта, термін, на який здійснюється запозичення, і мета запозичення.

19. Рішенням про випуск облігацій затверджуються умови випуску, якими визначаються загальний обсяг випуску, номінальна вартість однієї облігації, валюта, в якій деномінуються облігації, строк виплати та розмір доходу, строк погашення тощо.

20. Перед укладенням угоди про місцеве запозичення міська рада зобов'язана оприлюднити проект рішення про здійснення місцевого запозичення з метою одержання зауважень і пропозицій від членів міської громади.

21. Проект рішення про здійснення місцевого запозичення оприлюднюється шляхом розміщення його на офіційній веб-сторінці міської ради у мережі Інтернет, у газеті міської ради та інших друкованих засобах масової інформації.

22. Усі зауваження і пропозиції щодо проекту рішення підлягають обов'язковому розгляду виконавчим органом та профільною постійною комісією міської ради.

23. Обов'язковою умовою здійснення місцевих запозичень є цільове спрямування залучених коштів на реалізацію затверджених радою інвестиційних проектів, що мають відповідне технічне обґрунтування, терміни окупності або визначені джерела відшкодування коштів.

Стаття 11.6. Повноваження органів міського самоврядування щодо фінансових зобов'язань

1. Органи міського самоврядування беруть на себе зобов'язання щодо виплати коштів на здійснення інвестицій та заходів, спрямованих на їх залучення, лише у тому випадку, якщо це передбачено положеннями бюджетного планування.

2. Обсяги фінансових зобов'язань розраховуються відповідно до передбачених бюджетних можливостей наступних трьох років.

3. У виняткових випадках розрахунок (калькуляція) зобов'язань може здійснюватись на весь період реалізації інвестиційного проекту. Органи міського самоврядування беруть на себе такі зобов'язання лише за умов наявності виважених та переконливих розрахунків, які свідчать про те, що обсяги зазначених зобов'язань не несуть загрози розбалансування бюджетів наступних років.

4. Повноваження органів міського самоврядування щодо надання зобов'язань діють до затвердження бюджету наступного року.

Стаття 11.7. Участь органів міського самоврядування у фінансово-кредитних відносинах

1. Міська рада відповідно до законодавства може випускати міські позики, лотереї та цінні папери, одержувати позики з інших бюджетів на покриття тимчасових касових розривів з їх погашенням до кінця бюджетного року, а також одержувати кредити в банківських установах.

2. Гарантії щодо виконання боргових зобов'язань підприємствами, установами та організаціями, що належать до комунальної власності міської громади, надаються лише на умовах платності, строковості, майнового забезпечення та зустрічних гарантій, отриманих від інших суб'єктів.

3. Міська рада може в межах, визначених чинним законодавством, створювати комунальні банки та інші фінансово-кредитні установи, виступати гарантом кредитів

підприємств, установ та організацій, які належать комунальній власності міської громади, розміщувати кошти, що належать їм, в банках інших суб'єктів права власності, одержувати відсотки від їх доходів відповідно до закону із зарахуванням їх до прибуткової частини міського бюджету.

4. Міська громада може об'єднувати на договірних засадах свої фінансові ресурси з державними фінансовими ресурсами з метою загального фінансування міських або загальнодержавних програм щодо подальшого розвитку міста Києва як столиці України та задоволення потреб міської громади.

5. Будь-яка фінансова діяльність органів міського самоврядування є відкритою і доступною для громадського контролю в установленому законодавством і цим Статутом порядку.

Стаття 11.8. Бюджетна політика у місті

1. Основні напрями бюджетної політики міста на кожен наступний календарний рік визначаються міською радою за результатами розгляду звіту про виконання міського бюджету за попередній рік та уточнюються за результатами розгляду звіту про виконання міського бюджету за перше півріччя поточного року і прогнозних показників на наступний рік.

2. Визначення напрямів бюджетної політики здійснюється шляхом затвердження міською радою бюджетної резолюції або проведення окремого пленарного засідання з питань бюджетної політики на наступний бюджетний період.

3. У рішенні про затвердження бюджетної резолюції повинні міститись пропозиції міської ради щодо проекту міського бюджету та програми соціально-економічного розвитку міста на наступний рік та доручення виконавчим органам міської ради щодо розробки та/або підготовки необхідних документів для формування (виконання) міського бюджету.

4. Формування проекту міського бюджету повинно здійснюватись на підставі розробленої програми соціально-економічного розвитку міста.

5. Основні напрями бюджетної політики, зокрема бюджетна резолюція, підлягають обов'язковому громадському обговоренню шляхом оприлюднення відповідних проектів документів та винесення їх на громадські слухання.

6. Бюджет міста – основний фінансовий план міської громади, прийняття та виконання якого є гарантією її самоврядності.

7. Підготовка проекту міського бюджету здійснюється профільним виконавчим органом міської ради та проходить обов'язкове погодження усіма постійними комісіями міської ради.

8. З метою одержання зауважень і пропозицій від членів міської громади міська рада оприлюднює проект міського бюджету шляхом розміщення його на офіційній веб-сторінці міської ради у мережі Інтернет.

9. Проект міського бюджету публікується у визначених міською радою друкованих засобах масової інформації.

10. Усі зауваження і пропозиції щодо проекту рішення підлягають обов'язковому розгляду виконавчим органом та профільною постійною комісією міської ради.

11. Бюджет міста затверджується рішенням міської ради, як правило, до початку відповідного календарного року.

12. Рішенням про міський бюджет на відповідний рік визначається загальна сума доходів і видатків, показується бюджетні призначення головним розпорядникам коштів, призначення міжбюджетних трансфертів, перелік захищених статей.

13. Інформація про виконання міського бюджету підлягає обов'язковій публікації не пізніше 1 березня року, наступного за звітним, у друкованому засобі масової інформації, визначеному міською радою, та на офіційному сайті міської ради.

14. Публічне представлення звітів (в розрізі економічної класифікації видатків) про виконання міського бюджету здійснюється до 20 березня.

15. Інформація про час і місце публічного представлення звітів публікується разом із звітом про виконання бюджету. До звіту додається розшифрування (деталізація) витрат за статтями, розмір яких перевищує 1 млн. гривень (крім заробітної плати з нарахуваннями на неї та комунальних платежів).

Стаття 11.9. Бюджет міста

1. Бюджет міста – це план утворення та використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень міського самоврядування, а також для виконання ним делегованих законом повноважень органів виконавчої влади, які передаються у визначеному законом порядку.

2. Органи міського самоврядування самостійно розробляють, затверджують і виконують бюджет міста відповідно до законів України та цього Статуту.

3. Самостійність бюджету міста гарантується власними та закріпленими за ним законом на стабільній основі загальнодержавними доходами, а також правом самостійно визначати напрями використання бюджетних коштів відповідно до законодавства.

4. Втручання державних органів у процес формування, затвердження та виконання бюджету міста не допускається, за винятком випадків, передбачених законом.

Стаття 11.10. Особливості структури міського бюджету

1. Особливість структури міського бюджету передбачає формування поточного бюджету та бюджету розвитку, а також поділ усіх доходів і видатків міського бюджету на загальні та спеціальні фонди.

2. При цьому бюджет розвитку міста є складовою частиною спеціального фонду, головною метою формування якого є фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності ради.

3. Бюджет розвитку міського бюджету – це план утворення і використання коштів, що спрямовуються на реалізацію програм соціально-економічного розвитку міста, пов'язаних зі здійсненням інвестиційної та інноваційної діяльності.

4. Надходження до бюджету розвитку міського бюджету складаються з:

а) коштів від відчуження майна, яке перебуває в комунальній власності, у тому числі від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення;

б) надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, що є у власності міської громади;

в) коштів, які передаються з іншої частини міського бюджету за рішенням міської ради;

г) запозичень, здійснених у порядку, визначеному Бюджетним кодексом України, іншими законами України та цим Статутом;

г) субвенцій з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів.

3. До витрат бюджету розвитку міського бюджету належать:

а) погашення основної частини боргу міського самоврядування;

б) капітальні вкладення;

в) внески органів міського самоврядування у статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності.

5. Доходи міського бюджету формуються як за рахунок власних джерел (місцеві податки і збори, місцеві запозичення, доходи комунальних підприємств, доходи від майна, що належить міській громаді міста), так і за рахунок закріплених у встановленому порядку законом чи розподілених із державного бюджету загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

6. Видатки міського бюджету формуються на засадах поділу видатків на два напрямки – видатки для виконання власних повноважень і видатки для виконання делегованих повноважень.

7. Кошти поточного бюджету спрямовуються на фінансування діяльності виконавчих органів ради, установ і організацій, що утримуються за рахунок бюджетних асигнувань, а також на фінансування заходів соціального захисту населення.

8. Кошти бюджету розвитку спрямовуються на реалізацію програм соціально-економічного розвитку міста, пов'язаних зі здійсненням інвестиційної та інноваційної діяльності, а також на фінансування інших видатків, пов'язаних з розширенням відтворенням.

9. Проте, у випадку наявності дефіциту бюджету у зв'язку з недовиконанням доходів бюджету першочергово фінансуються видатки, які включені в поточний бюджет.

10. Крім бюджету розвитку, до спеціального фонду міського бюджету включаються і створені міською радою цільові фонди.

11. Доходи цільових фондів надходять від внесків (у тому числі добровільних) громадян, підприємств, установ, організацій та інших джерел, визначених законом.

Стаття 11.11. Доходи бюджету міста

1. Доходи бюджету міста формуються за рахунок визначених законом власних джерел та закріплених загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

2. Доходи міського бюджету поділяються на два кошики: перший кошик – податки і збори (обов'язкові платежі), що закріплені Бюджетним кодексом України на постійній основі за міським бюджетом та враховуються при визначенні обсягу безоплатної та безповоротної передачі коштів з Державного бюджету до міського і навпаки (міжбюджетних трансфертів); другий кошик – власні, визначені Бюджетним кодексом України надходження, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

3. У прибутковій частині бюджету міста окремо виділяються доходи, що є необхідними для виконання органами міського самоврядування самоврядних повноважень, а також доходи, необхідні для забезпечення виконання ними делегованих законом повноважень органів виконавчої влади.

4. Доходи бюджету розвитку формуються за рахунок частини податкових надходжень, коштів, залучених від розміщення міських позик, а також інвестиційних субсидій з інших бюджетів.

5. Бюджет розвитку у складі бюджету міста може прийматися з дефіцитом, який покривається за рахунок комунальних запозичень.

6. До доходів першого кошика належать:

а) податок з доходів фізичних осіб у частині, визначеній Бюджетним кодексом України;

б) державне мито в частині, що належить міському бюджету;

в) плата за ліцензії на проведення певних видів господарської діяльності, що справляється виконавчими органами міської ради;

г) плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, що справляється виконавчими органами міської ради;

ґ) плата за торговий патент на здійснення деяких видів підприємницької діяльності, що справляється виконавчими органами міської ради;

д) надходження адміністративних штрафів, що накладаються утвореною виконавчим комітетом міської ради адміністративною комісією;

е) єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва в частині, що належить міському бюджету.

Склад і частка доходів першого кошика міського бюджету можуть змінюватись законом про Державний бюджет України на певний рік.

7. Власні доходи міського бюджету (другий кошик) утворюються за рахунок:

а) місцевих податків і зборів;

б) плати за землю в частині, визначеній Бюджетним кодексом України;

в) податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів у частині, що зараховується до міського бюджету;

г) надходження відсотків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами;

ґ) податку на промисел, що зараховується до міського бюджету;

- д) надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, що є у власності міської громади;
- е) плати за забруднення навколишнього природного середовища в частині, що зараховується до міського бюджету;
- є) коштів від відчуження майна, яке знаходиться в комунальній власності, у тому числі від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у комунальній власності;
- ж) фіксованого сільськогосподарського податку в частині, що зараховується до міського бюджету;
- з) плати за оренду майна і майнових комплексів, що знаходяться в комунальній власності міської громади;
- и) надходжень від місцевих грошово-речових лотерей;
- і) плати за гарантії, надані з дотриманням умов, визначених Бюджетним кодексом України;
- ї) грантів та дарунків у вартісному обрахуванні;
- й) власних надходжень бюджетних установ, що утримуються за рахунок коштів міського бюджету;
- к) податку на прибуток підприємств комунальної власності;
- л) платежів за спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення;
- м) інших надходжень, передбачених законом.

Стаття 11.12. Видатки бюджету міста

1. Видатки бюджету міста – це спрямування коштів на здійснення програм і заходів, передбачених відповідним бюджетом.
2. Витрати, які здійснюються міською радою на потреби міської громади, їх розмір та цільове призначення, визначаються бюджетом міста.
3. Міська рада самостійно розпоряджається коштами бюджету міста, визначає напрями їх використання на користь міської громади.
4. У витратній частині бюджету міста окремо передбачаються витрати поточного бюджету і витрати бюджету розвитку.
5. Видатки, що здійснюються з міського бюджету, поділяються на дві групи:
 - а) видатки за рахунок доходів першого кошика, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів;
 - б) видатки за рахунок власних надходжень (доходів другого кошика), що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
6. До видатків, що здійснюються з міського бюджету та враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, належать видатки на:
 - а) утримання органів міського самоврядування;

б) освіту (дошкільну, загальну середню освіту, освіту громадян, що потребують соціальної допомоги і реабілітації; державні освітні програми);

в) охорону здоров'я (первинну медико-санітарну, амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу; програми медико-санітарної освіти);

г) соціальний захист та соціальне забезпечення: державні програми соціального забезпечення (притулки для неповнолітніх, територіальні центри та відділення соціальної допомоги на дому); державні програми соціального захисту (пільги ветеранам війни і праці, допомога сім'ям з дітьми, додаткові виплати населенню на покриття витрат з оплати житлово-комунальних послуг, компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян); державні програми підтримки будівництва (реконструкції) житла для окремих категорій громадян; міські програми і заходи щодо реалізації державної політики стосовно дітей, молоді, жінок, сім'ї;

г') державні культурно-освітні та театральні-видовищні програми (утримання театрів, бібліотек, музеїв, виставок, палаців і будинків культури, шкіл естетичного виховання дітей тощо);

д) державні програми розвитку фізичної культури і спорту (утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів, заходи з фізичної культури і спорту, фінансова підтримка організацій фізкультурно-спортивної спрямованості і спортивних споруд місцевого значення).

7. До видатків, що здійснюються з міського бюджету та не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, належать видатки на:

а) місцеву пожежну охорону;

б) позашкільну освіту;

в) соціальний захист та соціальне забезпечення (міські програми стосовно дітей, молоді, жінок, сім'ї; міські програми соціального захисту окремих категорій населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб (ВПО));

г) міські програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою міста;

г') культурно-мистецькі програми місцевого значення;

д) програми підтримки кінематографії та засобів масової інформації місцевого значення;

е) міські програми з розвитку фізичної культури і спорту;

є) проектування, реставрацію та охорону пам'яток архітектури місцевого значення;

ж) транспорт, дорожнє господарство;

з) заходи з організації рятування на водах;

и) обслуговування боргу органів міського самоврядування;

і) програми природоохоронних заходів місцевого значення;

ї) управління комунальним майном;

й) регулювання земельних відносин;

к) інші програми, затверджені міською радою згідно з законом.

8. Міська рада може передавати видатки на виконання всіх або частини власних повноважень обласній раді з передачею відповідних коштів до обласного бюджету у вигляді міжбюджетного трансферту. Передача видатків здійснюється за спільним рішенням міської і обласної рад на договірних засадах.

9. До витрат бюджету розвитку належать:

- повернення запозичень, які залучались до бюджету розвитку;

- капітальні вкладення;

- пошукові та науково-дослідні роботи;

- фінансування інвестиційних проектів;

- участь у статутних фондах суб'єктів господарської діяльності.

10. Витрати міського бюджету розподіляються на дві частини: витрати, пов'язані з виконанням органами міського самоврядування самоврядних повноважень, і витрати, пов'язані з виконанням делегованих законом повноважень органів виконавчої влади.

11. Бюджет міста виконується по витратах в одних і тих же пропорціях щодо загальної суми витрат відповідного бюджету, затверджених міською радою.

12. Загальна сума витрат на обслуговування боргу відповідно угодам щодо комунальних запозичень не може перевищувати 15 відсотків витрат поточного бюджету у складі бюджету міста, які спрямовуються на виконання власних повноважень в поточному бюджетному періоді, у якому здійснюються комунальні запозичення.

13. Скорочення витрат бюджету міста здійснюється виключно міською радою, якщо в ході виконання бюджету за наслідками квартального звіту виникає недонадходження доходів більш ніж на 20 відсотків щодо суми, передбаченої бюджетним розписом.

14. Забороняється направляти витрати з бюджету міста на заходи у сфері правоохоронної діяльності, безпеки держави та національної оборони за винятком додаткових заходів, здійснення яких покладається законодавством України на органи місцевого самоврядування; на заходи в області зовнішньої політики і дипломатії держави; на фінансування політичних партій, рухів та організацій; на задоволення приватних інтересів.

15. При делегуванні виконання окремих функцій по життєзабезпеченню частини території міста органам самоорганізації населення їм мають бути передані на договірній основі відповідні бюджетні кошти по відповідних статтях витратної частини бюджету.

Стаття 11.13. Дефіцит і профіцит бюджету міста

1. Дефіцит бюджету міста – це перевищення видатків міського бюджету над його доходами. Міський бюджет може прийматися з дефіцитом виключно в частині дефіциту бюджету розвитку.

2. Дефіцит міського бюджету покривається за рахунок запозичень.

3. Профіцит міського бюджету – це перевищення доходів міського бюджету над його видатками. Профіцит міського бюджету затверджується виключно з метою погашення основної частини боргу.

Стаття 11.14. Використання вільних бюджетних коштів

1. Доходи міського бюджету, одержані додатково при його виконанні, суми перевищення доходів над витратами, які утворилися в результаті збільшення надходжень до бюджету або економії у витратах, не підлягають вилученню, окрім випадків, передбачених законом. Рішення про використання цих коштів ухвалюється рішенням міської ради. Використання цих коштів до вирішення цього питання міською радою забороняється.

2. Міська рада затверджує у складі бюджету міста понад передбачені витрати обсяги оборотної касової готівки за рахунок залишків коштів бюджету на початок фінансового року, але не більше ніж 2,0% від витратної частини запланованого бюджету.

3. Оборотна касова готівка може бути використана на покриття тимчасових касових розривів і повинна бути відновлена в тому ж самому році в обсязі, який прийнятий при затвердженні бюджету.

4. Міська рада може ухвалювати рішення щодо вкладення вільних коштів в акції, цінні папери і т.п.

Стаття 11.15. Збалансування доходів і витрат бюджету міста

1. Бюджет міста повинен бути достатнім для забезпечення населення послугами, рівень яких має бути не нижчим за рівень мінімальних соціальних стандартів, встановлених законодавством, і для виконання органами міського самоврядування наданих їм законом повноважень.

2. При забезпеченні збалансування доходів і витрат міського бюджету не враховуються вільні залишки бюджетних коштів, порядок використання яких передбачений цим Статутом.

3. З метою збалансованості бюджету міста міська рада може встановлювати граничний розмір його дефіциту.

Стаття 11.16. Цільові фонди міського бюджету

1. Міська рада може створювати цільові фонди, наповнення яких здійснюється за рахунок коштів, отриманих від добровільних внесків та пожертв громадян, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та за рахунок інших джерел, визначених законом.

2. Порядок утворення і використання коштів цільових фондів міського бюджету визначається Положенням про цільові фонди міського бюджету, що його затверджує міська рада у доповнення та розвиток положень Статуту.

3. Міська рада щокварталу заслуховує і затверджує звіт про використання коштів цільових фондів міського бюджету або приймає з цього питання інше рішення.

Стаття 11.17. Фінансові ресурси підприємств, організацій та установ комунальної форми власності

1. Враховуючи, що фінансові ресурси підприємств, установ та організацій комунальної форми власності відокремлені від міського бюджету, планування, управління та контроль за ними має певні особливості.

2. За ступенем бюджетного забезпечення комунальні підприємства, установи та організації можна умовно розділити на три групи:

- повністю фінансуються за рахунок міського бюджету (установи охорони здоров'я, освіти тощо);

- частково фінансуються за рахунок міського бюджету (установи культури, підприємства громадського транспорту тощо);

- функціонують на принципі самоокупності (комунальні підприємства сфери послуг тощо).

3. Міська рада може підтримати фінансові ресурси комунальних підприємств шляхом гарантування (поручительства) перед кредиторами за зобов'язаннями останніх.

4. Формування певної частини доходів міського бюджету за рахунок фінансових ресурсів комунальних установ здійснюється шляхом надходження коштів від оренди і приватизації майна комунальних установ, вилучення частини прибутку за результатами господарської діяльності комунальних підприємств, податкових та інших надходжень до міського бюджету та цільових фондів.

Стаття 11.18. Бюджетний процес у місті

1. Бюджетний процес у місті – це встановлена законами України, цим Статутом діяльність органів міського самоврядування, що складається із формування, розгляду, затвердження, виконання та контролю за виконанням бюджету міста, а також порядок складання, розгляду та ухвалення рішень щодо звітів про виконання бюджету.

2. Бюджетний процес у місті базується на принципах достовірності, гласності, наочності та самостійності, повноти включення доходів і витрат до бюджету; обґрунтованості бюджетних показників; справедливого та неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами; цільового використання бюджетних коштів; гласності та прозорості; відповідальності учасників бюджетного процесу.

Стаття 11.19. Бюджетне послання

1. Бюджетне послання – це документ, який визначає структуру витрат і доходів бюджету міста, пріоритети бюджетної політики органів міського самоврядування на наступний та подальші бюджетні роки, на основі якого виконавчий комітет міської ради розробляє проект міського бюджету на наступний бюджетний рік.

2. До 1 липня року, який передує бюджетному року, міський голова подає депутатам і публікує на офіційному сайті міської ради та в засобах масової інформації міської ради бюджетне послання і проект програми соціально-економічного та культурного розвитку міста.

3. У бюджетному посланні визначаються параметри бюджету міста наступного року, коментуються статті, роз'яснюються його характерні особливості, відмінності від попереднього, завдання щодо удосконалення процесу виконання бюджету, аналіз заборгованості (дефіциту бюджету) та шляхи її подолання.

4. Показники бюджету в бюджетному посланні надаються у вигляді порівняльних характеристик по відношенню до попереднього бюджету, з обов'язковим аналізом змін.

5. Окремими статтями в бюджетному посланні розшифровується фінансування програми соціально-економічного і культурного розвитку міста, витрати на утримання органів міського самоврядування.

6. Бюджетне послання затверджується міською радою.

7. Бюджетне послання обговорюється на громадських слуханнях, які є обов'язковою процедурою бюджетного процесу і формою залучення громадян до складання проекту бюджету міста.

Стаття 11.20. Проект бюджету міста

1. Розробка проекту бюджету міста починається за шість місяців до початку відповідного фінансового року відповідно до затвердженого міським головою організаційного плану роботи зі складання бюджету.

2. Виконавчі органи міської ради на основі прогнозу і концепції програми соціально-економічного і культурного розвитку міста, проектів фінансового плану, фінансових планів підприємств і господарських організацій, планів доходів і кошторисів витрат бюджетних установ і нормативів відрахувань від загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів, складають проект бюджету міста та подають його на розгляд міської ради до 10 грудня.

3. Основними показниками проекту бюджету міста є:

- основні завдання і функції, реалізацію яких мають забезпечити органи міського самоврядування в рамках власних повноважень;

- перелік делегованих повноважень, які покладено на органи міського самоврядування у наступному році;

- прогнозований обсяг витрат на виконання власних повноважень органів міського самоврядування;

- прогнозований обсяг витрат на виконання органами міського самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади;

- загальний обсяг прогнозованих доходів наступного року;

- загальний обсяг прогнозованих витрат наступного року;

- прогнозований обсяг доходів поточного бюджету наступного року;

- прогнозований обсяг витрат поточного бюджету наступного року;

- прогнозований обсяг доходів бюджету розвитку наступного року;

- прогнозований обсяг витрат бюджету розвитку наступного року;

- структура прогнозованих доходів поточного бюджету і бюджету розвитку;
- структура прогнозованих витрат поточного бюджету і бюджету розвитку;
- обсяг прогнозованих власних доходів бюджету міста;
- доходи, передані бюджету міста з інших бюджетів;
- плановий обсяг трансфертів, переданих до бюджету міста з бюджетів інших рівнів;
- обсяг доходів бюджету міста, які передаються іншим територіальним громадам та органам самоорганізації населення з метою фінансування переданих повноважень;
- обсяг трансфертів, переданих з бюджету міста до бюджетів вищих рівнів;
- витрати, необхідні на наступні бюджетні періоди для завершення проектів, які враховані в бюджеті, якщо проект виходить за рамки одного бюджетного періоду, а також поточні витрати бюджету, які будуть потрібні після закінчення проекту.

4. У проекті рішення міської ради про бюджет відображаються всі без виключення доходи і витрати відповідного бюджету. Якщо сума витрат по окремій статті (частині, пункту, підпункту) складає більше 0,01% загальної суми витрат бюджету, ці витрати підлягають подальшій деталізації.

5. Кошторис витрат на забезпечення діяльності міської ради та її виконавчих органів включається в проект бюджету міста окремою статтею.

6. До проекту бюджету міста додаються:

- пояснювальна записка до проектів бюджетних документів;
- фінансовий план;
- проекти програм розвитку;
- обґрунтування необхідності міських позик;
- порядок і терміни проведення тендерів на місцеві закупівлі та фінансування міських проектів;
- проект програм приватизації державних і комунальних підприємств на наступний бюджетний період;
- інформаційно-аналітичні, статистичні матеріали про соціально-економічний та екологічний стан міста.

7. Прогноз соціально-економічного та культурного розвитку міста – це система вірогідних показників, які можуть бути досягнуті в соціально-економічному розвитку міської громади. Прогноз може передбачати альтернативні варіанти соціально-економічного розвитку міської громади. Система показників, які є прогнозом соціально-економічного розвитку міської громади, визначається і формується на основі виявлення основних тенденцій соціально-економічного розвитку міста.

8. Фінансовий план міської ради складається на найближчі п'ять років і повинен відображати: джерела доходів і заходи, за допомогою яких вони будуть

одержані в найближчі п'ять років, та основні витрати органів міського самоврядування, їх галузеву та функціональну структуру.

9. Проект бюджету міста на наступний рік служить базовою основою для розробки фінансового плану на наступні за бюджетним роком чотири роки. Фінансовий план на наступний за бюджетним роком період має прогнозний характер; в ньому повинні бути відображені інвестиційні програми, які здійснюватимуться впродовж двох і більше років.

10. Бюджетний календар (графік бюджетного процесу) є показником основних етапів здійснення бюджетного процесу і реалізації бюджетних процедур з вказівкою конкретної дати, місця проведення заходів, пов'язаних з бюджетним процесом та відповідальних за це осіб.

11. Розрахунки до проекту бюджету повинні вміщати детальні обґрунтування можливості отримання доходів бюджету і доцільність здійснення тих або інших витрат. Що стосується доцільності здійснення витрат, то повинні бути враховані такі чинники, як необхідність раціоналізації витрат, їх ефективність, соціальна справедливість.

12. Пояснювальна записка до проекту бюджету міста є аналітичним описом основних цілей і завдань, які ставлять органи міського самоврядування на наступний бюджетний рік. Вона також містить коментар щодо порядку формування прибуткової частини бюджету і здійснення його витрат.

13. Обґрунтування необхідності міських позик визначає доцільність, основні цілі та умови розміщення міських позик і залучення інших кредитних ресурсів. У цьому документі визначаються обсяги міських позик, порядок їх використання, а також умови гарантування, терміни повернення та джерела погашення, зокрема, за рахунок бюджету, резервних (страхових) фондів, доходів, одержаних від реалізації проектів.

Стаття 11.21. Ухвалення бюджету та контроль за його виконанням

1. Бюджетний період – це один календарний рік, який починається 1 січня кожного року і закінчується 31 грудня того ж року.

2. Міський бюджет на наступний рік затверджується рішенням міської ради в місячний термін після затвердження Державного бюджету України.

3. Якщо на початок нового бюджетного періоду не ухвалено рішення міської ради про міський бюджет цього бюджетного періоду, продовжується дія рішення про відповідний бюджет минулого бюджетного періоду на наступних умовах: щомісячні витрати з відповідного бюджету не перевищують 70 відсотків 1/12 обсягу витрат минулого бюджету міста, затверджених рішенням міської ради про бюджет міста минулого бюджетного періоду (окрім витрат на обслуговування боргу, які здійснюються в повному обсязі планових витрат на поточний бюджетний період).

4. У разі затвердження бюджету міста на черговий бюджетний період з дефіцитом, рішенням міської ради про бюджет міста затверджуються джерела фінансування дефіциту бюджету.

5. Джерелами фінансування дефіциту бюджету є комунальні внутрішні та зовнішні запозичення.

6. До ухвалення рішення міської ради про міський бюджет на поточний бюджетний період забороняється здійснення комунальних запозичень та припиняється здійснення витрат з бюджету розвитку (окрім погашення основної суми боргу по комунальних запозиченнях). Також забороняється формувати резервний фонд міста і фінансувати витрати з цього фонду.

7. Зміни в рішенні міської ради про бюджет вносяться на загальних підставах і в тому ж порядку згідно чинному законодавству.

8. Контроль за виконанням бюджету і використанням виконавчими органами міської ради коштів позабюджетних фондів здійснює міська рада, яка самостійно визначає організаційні форми здійснення такого контролю.

9. Громадський контроль за виконанням бюджету і використанням виконавчими органами міської ради коштів бюджету і позабюджетних фондів можуть здійснювати громадські об'єднання, у статутних документах яких передбачені функції громадського контролю фінансово-господарської діяльності органів публічної влади. Громадський контроль може здійснюватись у формі громадської експертизи та в інших формах.

10. Міською радою щомісячно здійснюється контроль за пропорційним фінансуванням витрат бюджету.

11. Місячний звіт про виконання бюджету міста, зокрема суми витрат з резервного фонду з обґрунтуванням їх необхідності, економічності, ефективності та використання коштів спеціальних фондів представляються фінансовим управлінням виконавчому комітету міської ради. Виконавчий орган міської ради представляє місячний звіт про виконання бюджету в Київську міську раду не пізніше 7 числа місяця, наступного за звітним.

12. Квартальний звіт про виконання бюджету міста надається фінансовим управлінням виконавчому комітету міської ради, який представляє квартальний звіт про виконання бюджету міській раді у термін не пізніше 15 днів після закінчення звітного кварталу.

13. Річний звіт про виконання бюджету міста надається фінансовим управлінням виконавчому комітету міської ради, який представляє річний звіт про виконання бюджету міській раді не пізніше 1 березня року, наступного за звітним.

14. Річний звіт про виконання бюджету міста включає:

- баланс виконання бюджету міста;
- звіт про виконання бюджету міста;
- звіт про виконання захищених статей бюджету міста;
- звіт про рух позабюджетних коштів бюджетних установ;
- звіт про кредиторську та дебіторську заборгованість бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів міського бюджету;
- звіт про використання коштів резервного фонду виконавчих органів міської ради;
- звіт по мережі бюджетних установ та їх штати;
- звіт про комунальні запозичення;

- звіт про бюджетні позики, надані і повернені у звітному бюджетному періоді в розрізі одержувачів бюджетних позик.

15. Звіт, який представляється на затвердження міській раді, повинен за формою відповідати бюджету того бюджетного періоду, за який подається звіт.

16. Розгляд та ухвалення рішень щодо схвалення витрат з резервного фонду здійснює міська рада на найближчій сесії.

17. Поточний контроль здійснюється під час розгляду окремих питань виконання бюджету на засіданнях комісій, робочих груп, через депутатські запити, громадські слухання.

18. З метою впровадження та здійснення ефективного контролю членами міської громади контролю за витрачання міських бюджетних коштів виконавчий орган Київської міської ради на своєму Інтернет-порталі запроваджує сторінку (рубрику) «Стан використання коштів міського бюджету» з даними про стан надходження та витрачання бюджетних коштів у постатейному розрізі на загальноміському, районному та мікрорайонному рівнях. Зазначена інформація надається помісячно відповідно до вимог законодавства про національну статистику.

19. Рішення міської ради про затвердження бюджету міста і сам бюджет, публікуються для інформування міської громади на офіційному сайті міської ради та в засобах масової інформації.

20. У разі, коли рада не затверджує бюджет, міський голова вживає погоджувальні процедури, передбачені «Положенням про бюджетний процес у місті», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток цього Статуту.

Стаття 11.22. Особливості затвердження та виконання бюджету міста в разі несвоєчасного його прийняття

1. Якщо до початку нового бюджетного періоду не прийнято відповідного рішення про бюджет міста, Виконавчий орган Київської міської ради має право здійснювати витрати з бюджету лише на цілі, що визначені у рішенні про бюджет міста на попередній бюджетний період у межах 1/12 обсягу видатків, визначених зазначеним рішенням.

2. Забороняється проводити капітальні видатки до прийняття рішення на поточний бюджетний рік.

Стаття 11.23. Пільги за рахунок міського бюджету

1. Міська рада може надавати за рахунок міського бюджету пільги фізичним та юридичним особам у випадках, передбачених Законом. Зазначені пільги поділяються на ті, що зменшують доходи міського бюджету, і ті, що збільшують його видатки.

2. До пільг, що зменшують доходи міського бюджету, належать:

1) зменшення податкових ставок;

2) повне або часткове звільнення від сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

3) відстрочка у сплаті податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

3. До пільг, що забезпечуються видатками з міського бюджету (збільшують його видатки), належать:

1) пільги представникам соціально малозахищених верств населення (інвалідам, ветеранам війни, пенсіонерам, дітям, багатодітним сім'ям, малозабезпеченим громадянам та ін.);

2) почесним громадянам міста та особам, нагородженим міськими відзнаками;

3) громадським об'єднанням, що опікуються інвалідами, ветеранами війни, пенсіонерами, дітьми, малозабезпеченими тощо.

4. Порядок надання пільг за рахунок бюджету міста фізичним та юридичним особам визначається «Положення про порядок надання пільг за рахунок міського бюджету фізичним і юридичним особам міста», яке затверджує міська рада у доповнення та розвиток цього Статуту.

Стаття 11.24. Відповідальність за порушення бюджетного процесу

1. Порушеннями бюджетного процесу є:

- використання коштів бюджету на цілі, не передбачені в бюджеті міста, або в обсягах, які перевищують затверджені межі витрат;

- невиконання умов пропорційного фінансування витрат;

- невчасне і неповне надання звітності про виконання бюджету, як це передбачено цим Статутом;

- невиконання вимог щодо обліку, звітності та внутрішнього контролю за бюджетними коштами;

- надання недостовірних звітних даних про виконання бюджету, які втаюють засоби, необхідні для сплати до бюджету;

- порушення інших правил і процедур, встановлених законодавством України та цим Статутом щодо порядку витрачання коштів бюджету, що веде до незаконних витрат;

- незастосування заходів до підлеглих органів і підлеглих осіб, які зробили вказані в цій статті порушення.

2. За вказані в цьому розділі порушення посадові особи виконавчих органів міської ради несуть дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до чинного законодавства та цього Статуту.

3. У разі ненадання звітів у встановлений термін, відхилення звітів про виконання бюджету (або не затвердження їх), міська рада повинна вказати причини таких дій та звернутися в правоохоронні органи для перевірки обставин порушень бюджетного процесу та притягнення до відповідальності винних посадових осіб.

4. У разі ухвалення судового рішення, яке встановлює винність відповідальних посадових осіб, міська рада ухвалює рішення про недовіру цим особам.

5. Рішення про вжиття стягнення за бюджетне правопорушення може бути оскаржено особою в порядку, встановленому законом. Рішення може бути оскаржене

до органу, який його виніс, або в суді впродовж 10 днів з дня його винесення, якщо інше не передбачено законом.

6. Оскарження рішення про вжиття стягнення за бюджетне правопорушення не зупиняє виконання вказаного рішення.

7. У разі визнання судом рішення про вжиття заходів стягнення за бюджетне правопорушення незаконним, особі, щодо якої його було винесено, перераховуються недоотримані бюджетні кошти та поновлюються інші обмежені таким рішенням права.

8. Рішення суду може бути оскаржено в порядку, встановленому законом.

Стаття 11.25. Місцеві податки і збори

1. Міська рада відповідно до закону може встановлювати місцеві податки і збори – обов'язкові внески до міського бюджету, що здійснюють фізичні та юридичні особи. Вичерпний перелік дозволених до запровадження місцевих податків і зборів визначається законами України.

2. Місцеві податки і збори встановлюються за наявності об'єктів оподаткування або умов, з якими пов'язане запровадження місцевих податків і зборів.

3. Рішення міської ради у сфері місцевих податків і зборів базуються на таких принципах:

- забезпечення стабільних надходжень до міського бюджету для виконання функцій міською радою;

- створення умов для ведення бізнесу і зацікавленості суб'єктів господарювання у підвищенні його ефективності;

- обґрунтованості обсягів пільг для юридичних та фізичних осіб;

- відповідності витрат на адміністрування податків і зборів доходам, які вони приносять.

4. Міська рада самостійно встановлює місцеві податки і збори відповідно до визначеного законом переліку й у межах граничних розмірів ставок. Міська рада може встановити:

- 1) комунальний податок;

- 2) податок на рекламу;

- 3) податок на продаж імпортованих товарів;

- 4) збір за паркування автомобілів;

- 5) ринковий збір;

- 6) збір за видачу ордера на квартиру;

- 7) збір із власників собак;

- 8) збір за право використання місцевої символіки;

- 9) збір за право проведення кіно- й телезйомок;

- 10) збір за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу лотерей;

11) збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі;

12) інші місцеві податки та збори, передбачені законом.

5. Підготовка та прийняття рішення про встановлення місцевих податків і зборів здійснюється з урахуванням вимог чинного законодавства щодо регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

6. За рішенням загальних зборів (конференції) можуть вводитися місцеві збори на основі добровільного самооподаткування членів міської громади, які мешкають на відповідній території міста.

7. Механізм справляння та порядок сплати місцевих податків і зборів до міського бюджету визначається «Положенням про міські податки і збори в місті», яке затверджує міська рада у доповнення та розвиток цього Статуту.

8. Міська рада в межах своїх повноважень має право запроваджувати пільгові податкові ставки, повністю скасовувати окремі місцеві податки і збори або звільняти від їх сплати певні категорії платників та надавати відстрочки у сплаті місцевих податків і зборів.

9. Рішення про встановлення місцевих податків і зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання пільг, набирають чинності, як правило, з початку наступного бюджетного періоду.

10. Міська рада переглядає перелік місцевих податків і зборів, їх ставки щороку, але не пізніше 15 вересня поточного року. У випадку, якщо міська рада не прийняла рішення щодо зміни переліку місцевих податків і зборів, їх ставок, то залишається чинним попередньо прийняте рішення, яке затверджує перелік місцевих податків і зборів та їх ставки.

11. Міська рада може звільнити суб'єктів господарювання від сплати місцевих податків і зборів. Таке звільнення можливе лише за умови, якщо суб'єкт господарювання інвестував у міську інфраструктуру за останні два роки коштів і матеріальних цінностей на суму, яка не менше, ніж у чотири рази перевищує суму прогнозних втрат бюджету на наступний рік у випадку звільнення від сплати місцевих податків і зборів. Обчислення суми коштів, інвестованих суб'єктом господарювання у міську інфраструктуру, суми прогнозних втрат бюджету, здійснюється у порядку, визначеному міською радою.

12. У випадку, якщо суб'єкт господарювання сплачує податок (збір), віднесений до місцевих податків і зборів, на півроку наперед, то розмір такого платежу зменшується у півтори рази, якщо на рік – на чотири відсотка від загальної суми податку (збору).

13. Рішенням міської ради встановлюється порядок здійснення самооподаткування членів міської громади, визначаються цілі, на які можуть використовуватися кошти від самооподаткування, порядок їх обліку.

Стаття 11.26. Муніципальне замовлення

1. Муніципальне замовлення (контракт) в місті – це договір, укладений органом міського самоврядування в режимі тендерних торгів з фізичними або юридичними особами з метою забезпечення потреб членів міської громади,

передбачених у витратах міського бюджету. Тендерні торги здійснюються в місті відповідно до норм Закону України «Про здійснення державних закупівель» [15]

2. Виконавцем муніципальних замовлень може бути юридична або фізична особа, яка пропонує найбільш вигідні для міської громади умови, причому не тільки за ознакою найменшої ціни.

3. Виконавчі органи міського самоврядування мають право виступати замовниками на виконання робіт з благоустрою території міста, комунального обслуговування населення, будівництва та ремонту об'єктів соціального призначення, виробництва продукції, надання послуг, необхідних для побутових і соціально-культурних потреб населення, на виконання інших робіт з використанням власних коштів, власних чи придбаних матеріальних ресурсів.

3. Усі закупівлі товарів і послуг за рахунок міського бюджету та позабюджетних коштів здійснюються на конкурсній основі відповідно до «Положення про порядок організації та проведення торгів (тендерів) у місті Києві», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток цього Статуту.

4. Міська рада затверджує терміни проведення закупівель товарів і послуг для тих комунальних підприємств та установ, робота яких має сезонний характер.

5. Порушення з боку посадової особи міського самоврядування порядку закупівель товарів і послуг, внаслідок чого бюджет міста зазнав або міг зазнати збитки, є підставою для розгляду питання про притягнення цієї посадової особи до відповідальності аж до звільнення за підозрою в корупції.

Стаття 11.27. Соціальне замовлення

1. Міська рада використовує механізм соціального замовлення для розв'язання комплексних соціальних проблем міста, які зачіпають широкі верстви населення або певні соціальні групи і через це є пріоритетними та вимагають вжиття невідкладних заходів.

2. Соціальне замовлення – це комплекс заходів організаційного та організаційно-правового характеру з розробки та реалізації соціальних програм і соціальних проектів силами некомерційних організації за рахунок бюджетних та інших коштів шляхом укладення соціальних контрактів на конкурсній основі.

3. До складу некомерційних організацій, які можуть брати участь у конкурсі соціальних проектів та отримати статус виконавців соціального замовлення, належать громадські та благодійні організації, які офіційно діють на території міста, а також органи самоорганізації населення, зареєстровані в установленому законом порядку і наділені правом юридичної особи.

4. Разом із прийняттям програми соціально-економічного та культурного розвитку міста міська рада приймає програму розв'язання пріоритетних соціальних проблем міста із використанням механізму соціального замовлення, яка містить перелік пріоритетних соціальних проблем для розв'язання, основні вимоги до соціальних проектів та обсяги їх бюджетного фінансування.

5. Нормативною основою для реалізації на території міста механізму соціального замовлення є Конституція, закони та інші нормативні акти України, а

також «Положення про соціальне замовлення у місті Києві», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень Статуту.

Глава 12. ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ ТА МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 12.1. Правовий захист статусу міської громади та міського самоврядування

1. Статус міської громади захищається конституційним визнанням і гарантією державного захисту місцевого самоврядування.

2. Спеціальними (юридичними) засобами правового захисту міської громади й місцевого самоврядування у місті є:

- право органів міського самоврядування та самоорганізації населення звернутися у письмовій або усній формі із законопроектними пропозиціями до суб'єктів законодавчої ініціативи, зазначених у ст. 93 Конституції України;

- право членів міської громади відповідно до порядку, встановленому Законом України «Про звернення громадян» звертатись із зауваженнями, заявами, клопотаннями, скаргами в будь-які органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання та інші організації громадянського суспільства, на підприємства, в установи, організації, до посадових і службових осіб;

- право членів міської громади звернутися до органу місцевого самоврядування з електронними петиціями через офіційний веб-сайт міської ради та її органів, якому вона адресована, або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції; дане право реалізується на основі Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції»;

- судовий захист самостійності рішення питань місцевого значення в межах компетенції міської громади й органів міського самоврядування;

- адміністративно-правовий захист (у порядку підпорядкованості) прав і інтересів міської громади й міського самоврядування;

- охорона прав і інтересів міської громади, міського самоврядування й органів самоорганізації населення державними органами по контролю за дотриманням законодавства;

- цивільно-правовий захист майнових прав і інтересів міської громади й міського самоврядування, включаючи відшкодування морального й матеріального збитку органам міського самоврядування з боку будь-яких суб'єктів внутрішньодержавного й міжнародного права;

- правовий захист інтересів усіх форм самоорганізації населення суб'єктами міського самоврядування.

3. Органи міського самоврядування припиняють дію на території міста акту будь-якого органу, підприємства, установи, організації, що ущемляє або обмежує права міської громади, міського самоврядування, а також акту, що відповідно до експертного висновку може привести до збитку для міста, з одночасним зверненням до суду.

Стаття 12.2. Гарантії самостійності міського самоврядування

1. Гарантіями самостійності місцевого самоврядування у місті є сукупність умов та засобів, які забезпечують організаційно-правову, фінансово-економічну самостійність місцевого самоврядування та захист прав міського самоврядування.

2. Організаційно-правова самостійність міської громади гарантується:

- правом членів міської громади самостійно обирати міського голову і Київську міську раду (представницький орган міського самоврядування) виключно шляхом місцевих виборів та брати участь у здійсненні міського самоврядування у формах, передбачених законодавством України та главою 5 цього Статуту;

- самостійною реалізацією міським головою, міською радою і її виконавчим органом, районними в місті радами і їх виконавчими органами (у разі створення цих рад) наданих їм повноважень. Органи виконавчої влади міського самоврядування, їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб міського самоврядування, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим Статутом та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб міського самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень та в інших випадках, передбачених законом;

- правом мати власну символіку (герб, прапор тощо), яка відображає історичні, культурні, соціально-економічні та інші місцеві особливості і традиції міської громади.

3. Фінансово-економічна самостійність міського самоврядування гарантується наявністю в нього самостійної матеріальної і фінансової бази. Самостійна матеріальна і фінансова база міського самоврядування забезпечується:

- правом міської громади через Київську міську раду та районні в місті ради (у разі їх утворення) та виконавчі органи міського самоврядування управляти майном та ресурсами, що є в міській комунальній власності;

- правом міської ради самостійно утворювати, реорганізовувати та ліквідувати комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснювати контроль за їх діяльністю;

- правом міської ради самостійно встановлювати місцеві податки і збори.

4. Захист прав міського самоврядування гарантується:

- обов'язковістю актів і законних вимог міської ради та її посадових осіб;

- відповідальністю міської ради та її посадових осіб;

- обов'язком міської ради та її посадових осіб звітувати перед міською громадою;

- правом членів міської громади на оскарження рішень, дій чи бездіяльності міської ради та її посадових осіб;

- правом міської ради на захист своїх прав в судовому порядку;

- забезпеченням громадського порядку та громадської безпеки у межах повноважень органів міського самоврядування;

- діяльністю Уповноваженого з прав людини та Уповноваженого з прав дітей в місті.

Стаття 12.3. Гарантії щодо захисту прав місцевого самоврядування

1. Органи та посадові особи міської ради мають право звертатися до суду щодо визнання незаконними актів органів державної влади, місцевих органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права міської громади, повноваження органів та посадових осіб міської ради.

2. Органи міського самоврядування можуть безпосередньо або через інших суб'єктів права на конституційне подання направляти до Конституційного суду конституційні подання про необхідність офіційного тлумачення Конституції та законів України.

Стаття 12.4. Принципи відповідальності міського самоврядування

1. Органи та посадові особи органів міського самоврядування, включаючи керівників комунальних підприємств, установ та організацій, є відповідальними перед міською громадою.

2. Органи та посадові особи міського самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність (та бездіяльність) перед міською громадою, державою, юридичними та фізичними особами у разі:

1) порушення ними Конституції, законів України;

2) обмеження прав та свобод членів міської громади;

3) не забезпечення здійснення або неналежне здійснення повноважень, наданих їм Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами України;

4) настання несприятливих правових наслідків через прийняті ними протиправні рішення.

3. Міська громада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів та посадових осіб міського самоврядування, якщо вони порушують Конституцію, закони України, цей Статут, обмежують права і свободи членів міської громади, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.

Стаття 12.5. Механізми відповідальності органів та посадових осіб міського самоврядування

1. Органи та посадові особи міської ради несуть відповідальність за свою діяльність (та бездіяльність) перед міською громадою, державою, юридичними і фізичними особами.

2. Міська рада та її посадові особи є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед міською громадою. Вони періодично, але не менш як один раз на рік інформують населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, місцевого бюджету, з інших питань місцевого значення, звітують перед міською громадою про свою діяльність.

3. Органи та посадові особи міського самоврядування з питань здійснення ними делегованих повноважень органів виконавчої влади є підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

4. Спори про поновлення порушених прав юридичних і фізичних осіб, що виникають в результаті рішень, дій чи бездіяльності міської ради та її посадових осіб, вирішуються в судовому порядку або в іншому, не забороненому законодавством України порядку.

5. Рішення, дії чи бездіяльність міської ради та її виконавчих органів з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України можуть бути оскаржені до суду чи іншого компетентного органу.

6. Особа має право звернутися до суду чи іншого компетентного органу зі скаргою, якщо вважає, що міською радою, її виконавчим органом чи посадовою особою під час здійснення ними управлінських функцій порушено його права чи свободи.

7. Відповідальність перед членами міської громади реалізується у вигляді права останніх на висловлення недовіри відповідним органам та посадовим особам органів міського самоврядування.

8. Формами відповідальності органів та посадових осіб міського самоврядування є відкликання депутата міської та районної в місті (у разі їх утворення) рад, обраної посадової особи, а також дострокове припинення їхніх повноважень.

9. Підстави, мотиви та порядок дострокового припинення міською громадою повноважень депутатів, органів та посадових осіб міського самоврядування визначаються Конституцією України, законами України та цим Статутом.

10. Підставою для розгляду питання про дострокове припинення повноважень відповідного органу або посадової особи міського самоврядування є висновок суду про визнання невідповідності діяльності органів або посадових осіб міського самоврядування Конституції України та чинному законодавству України.

11. Міська громада та окремі її члени мають право зворотної вимоги (регресу) до органу та посадової особи міського самоврядування, які заподіяли їм шкоду.

12. Шкода, заподіяна юридичним та фізичним особам в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності органів міського самоврядування, відшкодовується їм за рахунок коштів міського бюджету, а в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності посадових осіб міського самоврядування – за рахунок їх власних коштів у розмірах та порядку, визначених чинним законодавством.

13. Суперечки про відновлення порушених прав юридичних та фізичних осіб, які виникають в результаті рішень, дій або бездіяльності органів та посадових осіб міського самоврядування, розв'язуються у судовому порядку.

Стаття 12.6. Розгляд питання про недовіру посадовим особам міського самоврядування та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності

1. Пропозиція про недовіру посадовій особі міського самоврядування може бути внесена не менше ніж однією третиною депутатів міської ради від загальної кількості депутатів міської ради або членами міської громади у порядку місцевої ініціативи.

2. Пропозиція повинна бути мотивованою і містити конкретні докази порушень, скоєних посадовою особою міського самоврядування, які призвели до погіршення політичної, соціальної, економічної, екологічної ситуації в місті або до інших негативних наслідків.

3. За дорученням міського голови постійна комісія міської ради мандатна, з питань депутатської діяльності і етики (далі – Комісія) за участю представників інших комісій, депутатських фракцій перевіряє факти стосовно порушень, скоєних посадовою особою міського самоврядування, вивчає документи, заслуховує на своїх засіданнях осіб, які виступають із пропозицією про недовіру, інших осіб, які можуть повідомити про факти, покладені в основу пропозиції про недовіру, та самого посадовця, по відношенню до якого розпочато провадження про недовіру.

4. Посадова особа, по відношенню до якої надійшла пропозиція про недовіру, зобов'язана протягом п'яти днів з дня порушення Комісією дисциплінарного провадження представити їй письмове пояснення за фактом провини.

5. Пропозиція про недовіру посадовцю, який призначається на посаду за згодою міської ради, і висновки Комісії розглядаються на сесії міської ради, де з доповіддю спочатку виступає представник групи, яка ініціює недовіру, після чого голова Комісії оприлюднює її висновок.

6. В обговоренні питання крім міського голови та депутатів міської ради можуть брати участь запрошені фахівці, експерти, представники громадськості та сам посадовець, по відношенню до якого розпочата процедура про недовіру.

7. За підсумками обговорення міська рада таємним голосуванням з використанням бюлетенів ухвалює рішення з питання про недовіру посадовцю.

8. Рішення про недовіру посадовій особі тягне за собою її звільнення з посади у встановленому порядку.

9. У разі здійснення провини службовцями міського самоврядування, які призначаються на посаду одноосібно міським головою, Комісія в межах двадцяти днів з моменту ініціювання процедури про недовіру представляє матеріали дисциплінарного провадження міському голові.

10. Міський голова на підставі представлених йому Комісією матеріалів дисциплінарного провадження застосовує до службовця міського самоврядування один з наступних рекомендованих заходів стягнення:

- попередження про неповну службову відповідність;
- затримку до одного року в призначенні на вищу посаду;
- догану;
- звільнення.

Глава 13.

ВІДНОСИНИ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ІНШИМИ ГРОМАДАМИ, ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ, ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Стаття 13.1. Взаємовідносини міської громади з державою

1. Взаємовідносини міської громади з державою відбуваються у спосіб та в

межах, що передбачені Конституцією, законами України та цим Статутом.

2. Основними напрямками здійснення відносин у певних сферах спільної діяльності є:

1) у сфері фінансів та майна:

- надання державою фінансової підтримки для виконання повноважень органами міського самоврядування, зокрема, у формі субвенцій;
- надання міською громадою державі частини доходів від загальнодержавних податків і зборів в порядку, встановленому законом про Державний бюджет;
- безоплатна передача державою майна міській громаді та міською громадою – державі;

2) у сфері охорони здоров'я, освіти та соціального захисту:

- реалізація органами міського самоврядування у місті політики держави та загальнодержавних програм у сфері освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення;
- надання державою організаційної, методичної та фінансової допомоги органам міського самоврядування на реалізацію політики держави та загальнодержавних програм у сфері освіти, охорони здоров'я та соціального захисту;

3) у сфері забезпечення законності та правопорядку:

- здійснення органами міського самоврядування у місті своєї діяльності лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- здійснення державою у межах чинного законодавства нагляду і контролю за діяльністю органів міського самоврядування у місті, а також за законним та ефективним витрачанням коштів міського бюджету тощо.

Стаття 13.2. Взаємовідносини міської громади з іншими територіальними громадами

1. Налагодження відносин міської громади з іншими територіальними громадами здійснюється з метою запровадження більш ефективних механізмів розв'язання спільних проблем, обміну досвідом, захисту спільних інтересів громад.

2. Відносини міської громади з іншими територіальними громадами можуть оформлятися у вигляді відповідних договорів, ухвалених представницькими органами місцевого самоврядування та підписаних уповноваженими представниками громад, або в інший спосіб не заборонений законом, зокрема, на основі Закону України «Про співробітництво територіальних громад» [47].

3. Міська громада вправі спільно з іншою територіальною громадою (громадами):

- об'єднувати на договірних засадах кошти міського бюджету та інших місцевих бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування комунальних підприємств, установ та організацій, вирішення інших питань, що стосуються спільних інтересів територіальних громад;
- об'єднувати на договірних засадах на праві спільної власності об'єкти права

комунальної власності для виконання спільних проектів або для спільного утримання комунальних підприємств, установ та організацій і створювати для цього відповідні органи і служби;

- визначати порядок використання коштів та іншого майна, що перебувають у спільній власності територіальних громад.

- об'єднуватись в асоціації, вступати до асоціацій, у тому числі, міжнародних та інші форми добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад.

3. Міська рада, представляючи міську громаду, бере участь у внутрішньодержавному міжмуніципальному співробітництві, здійснюючи його безпосередньо з територіальними громадами інших міст України, а також в рамках асоціацій та інших форм добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування України, для чого відповідно до законодавства України та цього Статуту можуть вживатися необхідні дії та укладатися необхідні угоди.

Стаття 13.3. Взаємовідносини органів міського самоврядування з іншими органами публічної влади на території міста

1. Органам міського самоврядування законодавством України та цим Статутом забезпечується можливість участі у діяльності органів державної влади і управління, які діють на території міста.

2. Міська рада може ініціювати в Київській обласній раді розгляд питань, які стосуються спільних інтересів міської громади та прилеглих до меж міста Києва громад відповідних населених пунктів Київської області.

3. Міська рада та її виконавчий орган можуть залучатися до участі у формуванні та реалізації на території міста державних програм. При цьому їм відшкодовуються витрати, пов'язані з реалізацією цих програм.

4. Міська рада за власною ініціативою або за пропозицією міського голови може входити в органи державної влади і управління з пропозиціями про розробку державних програм, спрямованих на розв'язання проблем міста.

5. Спільними предметами відання органів державної та виконавчої влади України і міського самоврядування в місті є такі:

- захист прав і свобод, законних інтересів членів міської громади, зокрема, національних меншин;
- забезпечення законності, правопорядку, громадської безпеки;
- розмежування державної і комунальної власності;
- встановлення загальних принципів оподаткування, місцевих і державних зборів;
- природокористування;
- охорона природного середовища, збереження природно-заповідних місць;
- забезпечення екологічної безпеки, вжиття заходів попередження природних і техногенних катастроф, стихійних лих, епідемій, епізоотій, ліквідація їх наслідків;

- формування і реалізація антикризових програм і заходів, які запобігають соціальній напрузі та соціальним катаклізмам;
- збереження та охорона пам'яток археології, архітектури, історії та культури;
- загальні питання виховання, освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту;
- координація питань охорони здоров'я, сім'ї, материнства і дитинства, соціального захисту;
- встановлення загальних принципів організації та взаємодії державної влади і місцевого самоврядування;
- координація міжнародних і зовнішньоекономічних зв'язків, укладення міжнародних договорів з питань становлення, функціонування та розвитку локальної демократії, місцевого розвитку та з питань зовнішніх запозичень на потреби розвитку міста;
- забезпечення відповідності Статуту, нормативно-правових та інших актів міської влади Конституції та законам України.

6. Органи державної і виконавчої влади, органи міського самоврядування взаємодіють між собою на принципах:

- законності, що припускає розмежування між собою функцій, повноважень і відповідальності згідно із законодавством на основі договору;
- відкритості, що передбачає вільний доступ до інформації по всіх напрямках співпраці;
- невтручання до компетенції та повноваження іншої сторони;
- чесного партнерства, що припускає відкрити і справедливу взаємодію у сфері податкової, кредитно-грошової, бюджетної, митної політики на користь міській громаді;
- тісної співпраці при визначенні порядку формування обласного і міського бюджетів, фінансування цільових програм, контролю за всіма джерелами надходжень до міського бюджету та вивезенням капіталу тощо.

7. Державний контроль за діяльністю органів та посадових осіб міського самоврядування здійснюється лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не повинен призводити до втручання органів державної влади та їх посадових осіб у здійснення органами міського самоврядування їхніх власних повноважень.

Стаття 13.4. Захист прав та законних інтересів міської громади органами міського самоврядування у взаємовідносинах з іншими органами публічної влади на території міста

1. Органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися у законну діяльність органів та посадових осіб міського самоврядування міста, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією, законами України, цим Статутом до повноважень органів та посадових осіб міського самоврядування, крім випадків

виконання делегованих їм радами повноважень та в інших випадках, передбачених законом.

2. Виконавчі органи міського самоврядування мають право звертатись до суду про визнання незаконними актів органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, які обмежують права міської громади та повноваження органів та посадових осіб міського самоврядування.

3. Виконавчі органи міського самоврядування мають право вносити подання до відповідних органів про притягнення до відповідальності посадових осіб, якщо вони ігнорують законні вимоги та рішення органів міського самоврядування, прийняті в межах їх повноважень.

4. У разі розгляду Київською обласною державною адміністрацією питань, які зачіпають інтереси міської громади та міського самоврядування, вона повинна повідомити про це відповідні органи та посадових осіб міського самоврядування та забезпечити можливість представлення позиції міської громади та органів міського самоврядування при розгляді цих питань.

5. Органи та посадові особи міського самоврядування мають право звертатися до суду щодо визнання незаконними актів місцевих органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права міської громади, повноваження органів та посадових осіб міського самоврядування.

Стаття 13.5. Участь органів міського самоврядування у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування

1. Міська рада та її органи з метою більш ефективного здійснення своїх повноважень, захисту прав та інтересів міської громади можуть входити в асоціації та інші форми добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування, що мають всеукраїнський статус і зареєстровані згідно з чинним законодавством України.

2. Міська рада та її органи можуть входити до міжнародних асоціацій та інших добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування.

3. Міська влада забезпечує фінансові та інші зобов'язання, що впливають з участі міської ради та її органів в добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування.

4. Участь органів міського самоврядування у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування здійснюється відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» [48], інших законодавчих актів.

Стаття 13.6. Взаємовідносини органів міського самоврядування з підприємствами, установами та організаціями комунальної власності

1. Підприємства, установи й організації, що належать до комунальної власності міської громади, створюються, реорганізуються та ліквідовуються за рішенням міської ради у порядку, встановленому міською радою відповідно до чинного законодавства та цього Статуту.

2. Відносини органів міського самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які знаходяться у комунальній власності міської громади, будуються на засадах їх підлеглості, підзвітності та підконтрольності органам міського самоврядування.

3. По відношенню до підприємств, установ та організацій, які знаходяться у комунальній власності, відповідні органи та посадові особи міського самоврядування здійснюють наступні функції:

1) утворюють, реорганізують, перепрофілюють та ліквідують підприємства, установи та організації у порядку, визначеному чинним законодавством та цим Статутом;

2) призначають та звільняють з посади керівників підприємств, установ та організацій, заслуховують звіти про їх діяльність;

3) визначають цілі, функції, організаційні форми та порядок діяльності, затверджують статuti створюваних підприємств, установ та організацій;

4) встановлюють у порядку та в межах, визначених законодавством, тарифи на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги, які надають підприємства та організації;

5) встановлюють порядок контролю за якістю комунальних робіт, товарів і послуг, а також порядок перегляду тарифів на вказані послуги залежно від їх якості. При цьому для кожного комунального підприємства та виду послуг міською радою затверджуються базові кількісні нормативи надання послуг і порядок перерахунку вартості цих послуг у зв'язку із відхиленням від цих нормативних показників, якщо ці відхилення знижують якість послуг.

Методика перерахунку вартості комунальних послуг визначається «Положенням про надання комунальних послуг» (на опалювання, гарячу та холодну воду тощо), яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток цього Статуту.

6) ухвалюють рішення в межах, визначених законодавством та цим Статутом про відчуження об'єктів комунальної власності міської громади;

7) встановлюють для підприємств, установ та організацій розмір частини прибутку, який підлягає зарахуванню до міського бюджету;

8) контролюють ефективність та законність використання майна підприємств, установ та організацій у порядку, визначеному чинним законодавством;

9) здійснюють інші функції, передбачені чинним законодавством.

4. Міський голова призначає і звільняє керівників комунальних підприємств, установ і організацій, що знаходяться у комунальній власності міської громади, укладає з ними контракти.

5. Майно, закріплене за комунальними підприємствами, що знаходяться у комунальній власності міської громади, належить їм на праві господарського ведення.

6. Майно, закріплене за установами та організаціями, що належать до комунальної власності міської громади, знаходиться в їх оперативному управлінні.

7. Передача комунального майна комунальним підприємствам, установам та організаціям, що належать до комунальної власності міської громади, здійснюється в порядку, встановленому міською радою відповідно до чинного законодавства.

Стаття 13.7. Взаємовідносини органів міського самоврядування із суб'єктами власності, яка не є комунальною

1. В місті визнаються та захищаються в рівній мірі приватна, державна, комунальна (муніципальна) та інші форми власності.

2. Відносини власності у місті регулюються законами України та нормативно-правовими актами органів міського самоврядування, цим Статутом.

3. Права власника у місті в установленому порядку здійснюють:

- громадяни – відносно приватної власності;
- юридичні особи – відносно приватної та інших форм власності відповідно до законодавства;
- держава Україна через державні органи влади – відносно державної власності, що знаходиться на території міста;
- органи міського самоврядування – відносно комунальної власності, переданої або придбаної у встановленому законами та цим Статутом порядку;
- інші визначені законом власники.

4. З підприємствами, установами та організаціями, які не належать до комунальної власності міської громади, органи та посадові особи міського самоврядування будують свої відносини на договірній та податковій основах, а також на основі підконтрольності у межах повноважень, делегованих органам міського самоврядування органами виконавчої влади та наданих законом.

При цьому органи та посадові особи міського самоврядування в межах своїх повноважень, визначених законодавством і цим Статутом, можуть ухвалювати рішення щодо:

- надання фінансової допомоги, пільг по податках і зборах, які надходять до міського бюджету, для підприємств, установ та організацій, які не належать до комунальної власності, але діяльність яких має важливе значення для соціально-економічного та культурного розвитку міста;
- визначення відповідно до чинного законодавства норм і правил ведення підприємствами, установами та організаціями, які не належать до комунальної власності міської громади, господарської діяльності з питань екологічної безпеки та впливу на соціально-економічний та культурний розвиток міста;
- залучення підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності до участі в комплексному соціально-економічному та культурному розвитку міста;
- розміщення замовлень на виробництво продукції, виконання робіт та послуг, необхідних для міської громади;
- залучення підприємств до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту і зв'язку;

- залучення підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності до участі у розвитку потужностей будівельної індустрії та промислових будівельних матеріалів, у створенні, розвитку та реконструкції об'єктів інженерного забезпечення і транспортного обслуговування міста;

- інших передбачених чинним законодавством питань.

5. З питань, віднесених до ведення органів міського самоврядування, підприємства, установи та організації, які не належать до комунальної власності, зобов'язані надавати органам міського самоврядування необхідну інформацію.

6. Органи міського самоврядування можуть виступати з ініціативою щодо перевірок, а також організувати проведення перевірок на підприємствах, в установах та організаціях, які не належать до комунальної власності, з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади.

Стаття 13.8. Взаємовідносини міської громади із особами, які не є її членами

1. Особи, які не є членами міської громади, мають ті ж права і свободи та виконують ті ж обов'язки, що і члени міської громади, за винятком права обирати міського голову міста та Київську міську раду, брати участь у міському референдумі та інших прав та обов'язків, реалізація яких обумовлена реєстрацією місця проживання особи.

2. Відносини міської громади з суб'єктами господарювання, що здійснюють свою діяльність на території міста, будуються як на паритетних засадах (шляхом укладення цивільно-правових угод тощо), так і на засадах підпорядкованості (обов'язковості виконання правових актів міської ради та її виконавчих органів на території міста, контролю за їх дотримання) у межах повноважень, наданих міській раді та її виконавчим органам чинним законодавством України.

3. Органи міського самоврядування сприяють соціальній адаптації та інтеграції осіб, які не є членами міської громади, але на законних підставах перебувають на території міста, зокрема є внутрішньо переміщеними особами, надають підтримку громадським інституціям, які займаються питаннями соціальної адаптації та інтеграції вказаних осіб.

Стаття 13.9. Підтримка благодійництва, меценатства та спонсорства в місті

1. Міська громада та органи міського самоврядування, виходячи з історичних традицій та сучасного позитивного досвіду розвитку в місті благодійництва, меценатства та спонсорства, в ім'я соціальної підтримки осіб, що потребують допомоги, сприяння талановитим особам, збереження та примноження міських культурних духовних та матеріальних цінностей, вважає за необхідне здійснювати підтримку благодійництва, меценатства та спонсорства.

2. Підтримка благодійництва, меценатства та спонсорства здійснюється за допомогою матеріального та нематеріального заохочення з використанням, у тому числі, системи пільг, передбачених нормативно-правовими актами міської ради, цим

Статутом, а також шляхом популяризації як діяльності, так і самих благодійників, меценатів та спонсорів серед населення міста.

Стаття 13.10. Сприяння розвитку підприємництва в місті

1. Враховуючи велику значущість малого та середнього підприємництва для розвитку і благополуччя міста, цей Статут закріплює гарантії розвитку цих форм підприємництва і сприяння з боку органів та посадових осіб міського самоврядування.

2. Органи міського самоврядування, зокрема міська рада та Виконавчий орган Київської міської ради, всебічно сприяють розвитку підприємництва на території міста, розширенню виробництва та наданню послуг. На території міста заохочується створення необхідних для гармонійного розвитку економіки підприємств та інших форм господарювання.

3. З метою створення сприятливих правових та організаційних умов здійснення підприємницької діяльності в місті та підвищення добробуту членів міської громади міська рада щорічно приймає «Програму підтримки і розвитку підприємництва в місті». Економічні параметри Програми розраховуються поетапно на термін дії міської ради.

4. Розробку проекту Програми здійснюють виконавчі органи міської ради разом з відповідними депутатськими комісіями та бізнес-асоціаціями і представляють його на затвердження міської ради. Проект Програми попередньо обговорюється на громадських слуханнях, до її громадської експертизи залучаються самоврядні організації малого бізнесу.

5. Основними цілями і завданнями Програми має бути:

- формування в місті системи підтримки малого та середнього підприємництва;
- усунення адміністративних бар'єрів шляхом удосконалення нормативної бази та організації регуляторної діяльності;
- сприяння створенню робочих місць суб'єктами підприємництва;
- розвиток соціальної інфраструктури та забезпечення доступності для населення послуг, що надаються підприємствами та установами соціального профілю;
- підтримка ділової та інвестиційної активності, розвиток конкуренції на ринку робіт, товарів і послуг;
- забезпечення підприємців кваліфікованими інформаційними, освітніми та консалтинговими послугами;
- пошук нових форм фінансування підприємницької діяльності, активізація фінансово-кредитних та інвестиційних механізмів.

3. Програма має містити:

- аналіз наявного економічного стану міста та діяльності підприємницьких структур у період, який передує періоду дії Програми, опис проблемних питань розвитку підприємництва в місті;
- прогноз соціально-економічного розвитку міста;

- перелік науково-технічних та соціально-економічних програм, планів виробництва та постачання продукції (товарів, робіт, послуг) для потреб міста, у виконанні яких можуть брати участь суб'єкти малого і середнього підприємництва;
- пріоритетні напрямки інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва в місті, рекомендації по перспективних напрямках їх діяльності;
- пропозиції щодо використання суб'єктами підприємництва міських фінансових, матеріально-технічних, інформаційних та інших ресурсів міста;
- заходи щодо сприяння забезпеченню суб'єктів підприємництва сучасними технологіями;
- план організації комунікативних заходів: конференцій, симпозіумів, семінарів з питань розвитку та підтримки підприємництва;
- план проведення спеціалізованих оптових ринків, ярмарок, виставок для сприяння реалізації продукції, послуг, обміну інформацією підприємців міста;
- заходи по створенню інфраструктури та консультативних систем для отримання і обміну необхідною інформацією, опис механізму надання доступу суб'єктам підприємництва до джерел інформації;
- опис системи і механізму фінансово-кредитної підтримки підприємництва з пріоритетним забезпеченням громади якісними товарами і послугами в умовах конкуренції, а також виходу суб'єктів підприємництва на зовнішній ринок;
- перелік приміщень, будівель, устаткування, результатів науково-дослідних та технологічних розробок, які можуть бути надані суб'єктам малого і середнього підприємництва, та умови їхнього надання;
- пропозиції щодо усунення правових, адміністративних, економічних та організаційних перешкод на шляху розвитку підприємництва;
- заходи з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для малого та середнього підприємництва;
- терміни виконання завдань програми та відповідальні особи.

4. Програма передбачає поетапність реалізації, яка визначається досягненням таких індикативних показників:

- зменшення рівня безробіття;
- збільшення кількості робочих місць у сфері малого і середнього бізнесу;
- збільшення реальних доходів населення міста;
- збільшення надходжень до бюджету міста;
- збільшення кількості діючих суб'єктів малого та середнього підприємництва, інших показників.

5. Хід виконання Програми аналізує і контролює міська рада. Міський голова звітує перед міською радою про хід виконання Програми.

6. Органи міського самоврядування вживають заходів щодо захисту в межах своїх повноважень прав та інтересів суб'єктів підприємництва, сприяють створенню нових та організації діяльності існуючих суб'єктів підприємництва.

7. З метою організації взаємодії між органами міського самоврядування і бізнес-структурами міста при міському голові створюється Консультативна рада з питань підтримки та розвитку підприємництва.

8. Міська рада та її виконавчі органи використовують передбачені законодавством пільги для сприяння розміщенню нових виробництв товарів, робіт, послуг, створюють для них сприятливі режими кредитування, оподаткування та вживають інші форми стимулювання.

Стаття 13.11. Залучення капіталу та інвестицій

1. На території міста заохочуються будь-які законні форми залучення капіталу та інвестицій, які сприяють розвитку економіки в місті, у першу чергу, галузей з надання соціальних послуг та об'єктів соціальної інфраструктури.

2. У місті розробляється та реалізується цільова Програма інвестиційної політики, яка передбачає залучення національного та іноземного капіталу. Міська рада та її виконавчий орган можуть виступати гарантом в інвестиційному процесі.

3. З метою організації діяльності щодо залучення капіталу та інвестицій, взаємодії між органами міського самоврядування з національними та зарубіжними бізнес-структурами при міському голові створюється Інвестиційна рада.

Глава 14. ЗОВНІШНІ СТОСУНКИ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ

Стаття 14.1. Участь міської громади у міжнародному міжмуніципальному співробітництві

1. Київська міська рада з метою представлення прав та інтересів міської громади у взаємовідносинах з органами місцевого самоврядування іноземних держав, забезпечення більш ефективної роботи органів міського самоврядування, вирішення питань міського значення має право на самостійне здійснення міжнародного міжмуніципального співробітництва, окрім випадків, коли згідно з чинним законодавством відповідні заходи мають погоджуватись з Міністерством закордонних справ України.

2. Міжнародне міжмуніципальне співробітництво міської громади здійснюється відповідно та в межах, визначених законодавством України та цим Статутом.

3. При здійсненні міжнародного міжмуніципального співробітництва міську громаду міста представляють в межах своєї компетенції органи та посадові особи міського самоврядування, представники підприємств, установ, організацій та громадських об'єднань міста.

4. Приймаючи участь у міжнародному міжмуніципальному співробітництві, міська громада відповідно та в межах, визначених законодавством України та цим Статутом, має право здійснювати необхідні заходи, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин з громадами та сформованими ними органами інших держав, укладати з цією метою необхідні угоди та досягати домовленостей.

5. До основних **напрямків** міжнародного міжмуніципального співробітництва міської громади належать:

- співробітництво з міжнародними міждержавними та міжурядовими організаціями з питань місцевого самоврядування;
- співробітництво з громадами інших держав та сформованими ними органами з питань місцевого значення;
- участь у міжнародному русі споріднених міст та міст-побратимів;
- участь у міжнародних неурядових асоціаціях та інших добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування та місцевих влад;
- співробітництво з юридичними та фізичними особами інших держав, транснаціональними корпораціями у сфері реалізації питань місцевого значення;
- участь у міжнародному регіональному співробітництві в рамках європейських регіонів.
- забезпечення на території міста реалізації міжнародних зобов'язань України;
- здійснення інших заходів, передбачених законодавством України та угодами між уповноваженими представниками міської громади та суб'єктами міжнародного міжмуніципального співробітництва.

6. Пріоритетними **формами** міжнародного міжмуніципального співробітництва міської громади є:

- укладання щорічних протоколів стосовно здійснення конкретних заходів у рамках укладених угод про співробітництво з зарубіжними суб'єктами місцевого самоврядування;
- участь у міжнародних конференціях, семінарах, симпозиумах, виставках та інших заходах, що мають представницький характер для міської громади;
- участь у заходах міжнародного плану, що мають на меті культурний обмін та отримання конкретної допомоги для міської громади;
- участь у заходах, що сприяють залученню інвестицій на розвиток міської громади, підприємництва в місті або передбачають здійснення спільних проектів;
- участь у заходах відповідно до міжнародних угод України або в рамках міждержавних програм.

7. Підписані уповноваженими посадовими особами угоди і домовленості затверджуються міською радою.

Стаття 14.2. Споріднені міста та міста-побратими міста

1. Міська громада прагне налагоджувати дружні зв'язки не тільки з громадами інших міст України, а й з громадами міст-побратимів інших країн світу.

2. Побратимські зв'язки міської громади мають сприяти:

а) зміцненню дружби між народами та налагодженню економічного і культурного співробітництва між державами та міськими громадами;

- б) обміну досвідом здійснення міського самоврядування з метою удосконалення системи управління містом;
- в) вивченню способів і механізмів розв'язання соціально-економічних проблем в інших країнах світу з метою впровадження їх досвіду у себе;
- г) долученню мешканців міста до історичних та культурних цінностей інших народів;
- г') поширенню назовні інформації про можливості та соціально-економічні й культурні досягнення міста;
- д) залученню інвестицій у промисловість та комунальне господарство міста;
- е) розвитку туризму та пов'язаної з ним інфраструктури тощо.

3. Міська громада через уповноважені органи та осіб сприяє розвитку міжнародних зв'язків міської громади з громадами міст-побратимів інших країн світу, здійснює обмін делегаціями посадових осіб та депутатів міської ради, керівників та представників комунальних підприємств, установ і організацій міста, представників різних професій, дітей і молоді, мистецьких колективів та колективів художньої самодіяльності, спортсменів та спортивних команд.

4. Міська рада може створювати представництва міської громади в містах-побратимах інших країн світу.

5. Споріднені міста та міста-побратими користуються на території міста сприятливими умовами для здійснення міжмуніципального співробітництва, які визначаються відповідними угодами та актами органами міського самоврядування.

6. Вибір міста-побратима здійснюється за рішенням Київської міської ради на основі двосторонніх угод.

Глава 15. СИМВОЛІКА ТА АТРИБУТИ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ

Стаття 15.1. Муніципальна символіка міста

1. Місто Київ має свою муніципальну символіку: Герб міста, Прапор міста, Гімн міста. До муніципальної символіки також відносяться штандарт міського голови і хоругва міської ради. Рішенням міської ради може бути заснована й інша символіка.

2. Герб міста Києва включає зображення срібного Архангела Михаїла на синьому фоні з щитом у лівій руці та вогняним мечем у правій руці. На ньому він має німб над головою і накинутий на плечі плащ червоного кольору.

Цей геральдичний символ столиці України міста Києва затверджений рішенням Київської міської ради № 57 від 18 квітня 1995 року.

3. Прапор міста Києва - це оздоблене золотою смугою з бахромою блакитний стяг із зображенням у центрі полотнища постаті Архангела Михаїла.

4. Гімн міста Києва – це мелодія пісні «Як тебе не любити, Києве мій!» на музику композитора Ігоря Шамо та слова поета Дмитра Луценка.

5. Детальний опис муніципальної символіки та визначення порядку її використання встановлюється «Положенням про муніципальну символіку міста

Києва», яке затверджується рішенням міської ради у доповнення та розвиток положень цього Статуту.

6. На будівлях органів міського самоврядування в місті – міській раді, районних в місті Києві рад та їх виконавчих органів (у разі їх створення райрад) піднімається Державний Прапор України, Прапор міста та Прапор району міста, встановлюються таблички із зображенням Державного Герба України, Герба міста та найменуванням установи.

7. Міський голова, міська рада, районні в місті Києві рад та їх виконавчі органи (у разі їх створення райрад) мають свої бланки із зображенням Державного Герба України (у продовження існування системи місцевих державних адміністрацій), Герба міста і своїм найменуванням.

8. Райони у місті Києві можуть мати власну символіку, яка визначається районними у місті Києві радами (у разі їх створення).

9. До об'єктів міської символіки належать і назви та зображення розташованих у місті пам'яток історії та культури, культових споруд, пам'яток природи, елементів ландшафту, вулиць тощо, зазначених у затвердженому міською радою «Переліку об'єктів і пам'яток історії та культури, що належать до міської символіки».

10. Використання місцевої символіки з комерційною метою (у назвах підприємств, товарних знаках, назвах продукції тощо) допускається лише за наявності дозволу на використання місцевої символіки та за умови сплати збору у порядку, встановленому «Положенням про порядок використання місцевої символіки міста», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень цього Статуту.

11. Члени міської громади зобов'язані з повагою ставитись до муніципальної символіки міста.

Стаття 15.2. Пам'ятні дати в житті міської громади

1. Виявляючи повагу до історичних традицій міста, турбуючись про їх збереження і збагачення, про самобутній розвиток міста, встановлюються такі пам'ятні дати в житті міської громади (міські свята):

- 15 січня - прийняття Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ»;
- 21 січня – Ланцюг єднання;
- 18-22 лютого – трагічні події у центрі міста та перемога Євромайдану;
- 28 березня - прийняття Статуту територіальної громади міста Києва;
- остання неділя травня - День Києва, яке супроводжується загальноміськими урочистостями та масовими заходами.;
- 24 липня - День Українського національного прапора в місті Києві;
- 2 жовтня – День початку Студентської революції на граніті;
- перша неділя жовтня - День київського студентства;
- 6 листопада – день звільнення Києва у Другій світовій війні;
- 21 листопада – День покровителя Києва Архангела Михаїла;

- 21 листопада – початок Революції Гідності (протестних дій);
- 1 грудня – День загальнонаціонального референдуму за незалежність України.

2. Порядок проведення пам'ятних дат (міських свят) встановлює Київська міська рада.

3. Члени міської громади зобов'язані з повагою ставитись до пам'ятних дат (міських свят), визначених даним Статутом.

4. Як прояв поваги до історичних традицій міста, турботи про їх збереження і збагачення за рішенням міської ради можуть встановлюватись й інші загальноміські свята.

Стаття 15.3. Почесні звання міської громади

1. З метою визнання особливо видатних заслуг громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, які відзначились самовідданим служінням місту та діяльністю задля блага міської громади, зробили значний особистий внесок у соціально-економічний та культурний розвиток міста, підвищення добробуту членів міської громади, примноження культурних, духовних надбань та цінностей міської громади, зміцнення місцевого самоврядування і засад демократії, за особисту мужність і героїзм, виявлені при виконанні громадянського обов'язку на благо міста та України, встановлюються такі почесні звання:

- 1) «Почесний громадянин міста» – найвища відзнака міської громади, яка присвоюється без обмеження строку;
- 2) «Член міської громади року» – присвоюється щорічно і діє протягом певного року;
- 3) «Гідна міська родина» – присвоюється щорічно і діє протягом певного року;

2. Почесне звання «Почесний громадянин міста» може (варіант: не може) бути присвоєно посмертно.

3. Рішення про присвоєння почесних звань приймається міською радою після широкого обговорення висунутих кандидатур громадськістю міста у передбаченому Регламентом міської ради та відповідним Положенням порядку і доводиться до відома міської громади через засоби масової інформації.

4. Особам, відзначеним званням «Почесний громадянин міста» вручаються знаки відзнаки: диплом, посвідчення, стрічка і нагрудний знак. Ці особи наділяються певними пільгами та привілеями. Імена Почесних громадян заносяться в Пам'ятну Книгу «Почесні громадяни міста», їх портрети розміщуються в Галереї Почесних громадян міста.

5. За рішенням міської ради вулицям міста можуть бути надані імена Почесних громадян міста.

6. У разі смерті особи, відзначеної званням «Почесний громадянин міста», диплом, посвідчення, стрічка і нагрудний знак залишаються у спадкоємців без права носіння, а у випадку їх відсутності або за їх бажанням передаються в міський краєзнавчий музей, або приймаються на збереження в архів міста.

7. У виключних випадках міська рада може розглядати питання та приймати рішення про позбавлення звання «Почесний громадянин міста».

8. Порядок присвоєння та статус осіб, яким присвоєні почесні звання, визначається «Положенням про почесні звання міста», що затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень цього Статуту.

Стаття 15.4. Почесні нагороди та відзнаки міста

1. Для відзначення громадян України та трудових колективів за заслуги у забезпеченні програм соціально-економічного та культурного розвитку міста, здійснення ефективної діяльності органів місцевого самоврядування, проведенні заходів щодо забезпечення законності, прав і свобод громадян, а також за сумлінну працю, вагомі трудові досягнення, активну участь у вихованні підростаючого покоління, миротворчу, благодійну, громадську діяльність та з нагоди державних, професійних свят, пам'ятних, ювілейних дат тощо встановлюються такі почесні нагороди та відзнаки міста:

- Почесна грамота Київської міської ради;
- Почесна грамота виконавчого органу Київської міської ради;
- Подяка міської ради та її виконавчого органу;
- Почесна відзнака міського голови «Знак пошани»;
- Почесна відзнака міського голови «За заслуги перед містом»;

2. У виняткових випадках почесними нагородами та відзнаками міста можуть нагороджуватись громадяни іноземних держав, особи без громадянства за сприяння соціально-економічному розвитку міста, збагачення культурної спадщини, плідну благодійну, гуманістичну та громадську діяльність в інтересах міської громади.

3. Облік та реєстрація нагороджених почесними нагородами та відзнаками здійснюється апаратом міської ради та її виконавчим органом відповідно до своєї компетенції.

4. Виключне право на встановлення почесних нагород та відзнак міста, визначення порядку їх присудження належить міській раді.

5. Міська рада за власною ініціативою, а також за ініціативою міського голови, депутатів, виконавчих органів міської ради, громадськості може встановлювати інші почесні нагороди та відзнаки, положення про які затверджується рішенням міської ради.

6. Кожному нагородженому вручається диплом, у передбачених випадках – грошова винагорода або цінний подарунок – та робиться відповідний запис у трудовій книжці, а факт нагородження заноситься до Книги пошани міста.

7. Підстави та порядок нагородження, а також статус нагороджених осіб визначається «Положенням про почесні нагороди та відзнаки територіальної громади міста Києва», яке затверджується міською радою у доповнення та розвиток положень цього Статуту.

Глава 16. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ ТА ДІЯ СТАТУТУ

Стаття 16.1. Правові підстави прийняття та дії Статуту

1. Статут та інші юридичні документи, видані органами міського самоврядування в межах своєї компетенції та зареєстровані в органах юстиції, визнаються по всій території України.

2. Правові акти, видані за межами міста з дотриманням законодавства України, дія яких розповсюджується на територію України, або на відповідну її частину, включаючи місто, визнаються на території міста.

3. У разі видання органами міського самоврядування правових актів з питань, віднесених до ведення органів державної влади, а також при суперечності нормативних та інших актів міста законам та актам органів виконавчої влади більш високого рівня, прийнятих відповідно до власної компетенції та у сфері делегованих повноважень, застосовуються останні.

Стаття 16.2. Порядок прийняття Статуту та введення його в дію

1. Статут відповідно до статті 19 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» приймається міською радою після широкого, гласного обговорення його концепції та проекту.

2. Статут приймається міською радою двома третинами голосів від загального складу депутатів міської ради.

3. Статут підлягає державній реєстрації в органах Міністерства юстиції України в порядку, установленому чинним законодавством.

4. Підставою для відмови в державній реєстрації Статуту може бути його невідповідність Конституції та законам України. Відмова в державній реєстрації Статуту може бути оскаржена в судовому порядку.

5. Після ухвалення Статуту міською радою та його реєстрації в органах юстиції у встановленому законом порядку Статут набуває вищої юридичної сили по відношенню до інших актів, які приймаються в системі міського самоврядування міста.

Стаття 16.3. Дія Статуту в часі, просторі та за колом осіб

1. Дія Статуту в часі розпочинається після його офіційної реєстрації в органах юстиції у встановленому законом порядку і офіційної публікації в газеті міської ради (на офіційному сайті міста).

2. Статут є постійним чинним актом і не підлягає перезатвердженню новообраним складом міської ради.

3. Положення Статуту є обов'язковими для виконання всіма членами міської громади, органами міського самоврядування, а також усіма фізичними та юридичними особами, що знаходяться на території міста.

4. Дія Статуту розповсюджується на всю територію міста. Окремі положення Статуту відповідно до закону можуть діяти і за адміністративними кордонами міста в межах приміської території.

Стаття 16.4. Розвиток положень Статуту актами міського самоврядування

1. З метою деталізації, доповнення та розвитку окремих положень Статуту міська рада затверджує такі акти у доповнення та розвитку положень Статуту:

- Положення про районні адміністрації у місті Києві (у разі не утворення райрад);
- Положення про загальні збори (конференції) членів територіальної громади міста;
- Положення про громадські слухання в місті (із змінами);
- Положення про місцеві ініціативи в місті (із змінами);
- Положення про звітування органів та посадових осіб міського самоврядування в місті;
- Типове положення про органи самоорганізації населення в місті (із змінами);
- Генеральний план розвитку міста;
- Стратегія сталого розвитку міста;
- Програма соціально-економічного та культурного розвитку міста;
- Цільові програми розвитку міста;
- Порядок найменування та перейменування територіальних об'єктів міста;
- Положення про муніципальну символіку міста;
- Положення про почесні відзнаки територіальної громади міста;
- Положення про порядок використання місцевої символіки міста;
- Положення про почесні звання міста;
- Положення про організацію контролю за господарською діяльністю суб'єктів підприємництва уповноваженими особами міської ради;
- Положення про управління житловим фондом міста;
- Положення про порядок відчуження міської комунальної власності та використання коштів від цього відчуження;
- Правила надання мешканцям міста якісних послуг з утримання житлових будинків і прибудинкових територій;
- Правила забудови в місті;
- Правила надання послуг з теплопостачання мешканцям міста;
- Правила надання послуг з газопостачання мешканцям міста;
- Правила надання послуг з електропостачання мешканцям міста;
- Правила надання послуг з водопостачання та водовідведення мешканцям міста;
- Правила надання послуг з експлуатації та обслуговування ліфтів у місті;
- Правила благоустрою міста;
- Правила розміщення і утримання малих архітектурних форм на території міста;
- Правила утримання зелених насаджень на території міста;
- Правила утримання тварин на території міста;

- Правила дотримання тиші на території міста;
- Правила користування міським автомобільним пасажирським транспортом в місті;
- Правила користування міським пасажирським електротранспортом в місті;
- Правила користування таксомоторним транспортом в місті;
- Правила утримання мережі міських доріг в місті;
- Правила торгівлі на ринках міста;
- Положення про участь членів міської громади в діяльності органів міського самоврядування;
- Положення про порядок інформування жителів міста про роботу органів міського самоврядування;
- Положення про консультативне опитування мешканців міста;
- Положення про порядок розгляду звернень громадян до органів і посадових осіб міської ради;
- Положення про порядок організації і проведення масових акцій у місті;
- Регламент Київської міської ради ;
- Положення про постійні комісії Київської міської ради;
- Положення про виконавчий орган Київської міської ради;
- Положення про Громадську колегію міста;
- Положення про службовця міського самоврядування та гарантії проходження служби в органах міського самоврядування;
- Положення про бюджетний процес у місті;
- Бюджетний регламент міської ради;
- Положення про управління корпоративними правами міської громади;
- Перелік об'єктів права комунальної власності міської громади міста;
- Положення про місцеві податки і збори в місті;
- Положення про порядок надання пільг за рахунок міського бюджету фізичним і юридичним особам міста;
- Положення про цільові фонди міського бюджету міста;
- Положення про муніципальне замовлення у місті;
- Положення про соціальне замовлення у місті;
- Положення про порядок закупівель товарів, робіт і послуг за кошти міського бюджету;
- Положення про порядок набуття, здійснення і припинення права комунальної власності на майно територіальної громади міста;
- Положення про порядок надання в оренду, вилучення та передачу у власність земельних ділянок в місті.

3. З метою реалізації положень цього Статуту Київська міська державна адміністрація або міськвиконком/міськуправа затверджує:

- Положення про використання державної мови в місті;
- Регламент роботи виконавчого органу Київської міської ради;
- Положення про Громадську раду при виконавчому органі Київської міської ради.

На виконання цього Статуту та з метою залучення організацій громадянського суспільства до процесів управління розвитком районів міста районні в місті Києві адміністрації затверджують Положення про громадські ради при цих органах влади.

4. З метою деталізації та розвитку визначених Статутом положень міська рада та її виконавчий орган можуть приймати й інші акти.

Глава 17. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 17.1. Прикінцеві положення

1. Статут відповідає положенням Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України – місто-герой Київ», іншим законам України.

2. Ніщо в нормах цього Статуту не може розглядатись як обмеження для застосування законодавства України або міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких для України надана Верховною Радою України, які регулюють або регулюватимуть правовідносини у сфері місцевого самоврядування, а також у сфері прав і свобод громадян.

3. У разі невідповідності окремих положень Статуту чинному законодавству діють норми законодавства, які мають вищу юридичну силу.

4. Правові акти органів і посадових осіб міського самоврядування, які суперечать цьому Статуту, не підлягають застосуванню і виконанню.

5. Посилання на конкретні статті чинного законодавства, наявні в тексті цього Статуту, не мають абсолютного характеру і можуть змінюватись залежно від зміни законодавчих актів.

6. Рішення про невідповідність нормативних актів міського самоврядування цьому Статуту ухвалюється адміністративним судом на звернення міського голови або не менше ніж однієї п'ятої частини від загального складу депутатів міської ради.

7. Офіційне тлумачення положень Статуту може давати лише міська рада.

8. Рішення міської ради, в яких дається тлумачення цього Статуту, є обов'язковими для застосування та виконання у межах території, що знаходиться під юрисдикцією міської ради.

9. Протягом терміну, вказаному в рішенні про затвердження Статуту, з моменту його офіційної публікації, Виконавчий орган Київської міської ради за участю постійних комісій міської ради та інших зацікавлених суб'єктів готує і вносить на розгляд міської ради проекти положень, які доповнюють та розвивають норми Статуту. Міська рада по мірі затвердження передбачених Статутом положень

організовує їхнє впровадження, зокрема, формує передбачені цими положеннями органи та інституції.

10. Міська рада може приймати й інші зміни до Статуту, у тому числі у вигляді додатків (положень) до нього.

11. Статут публікується в офіційному виданні міської ради – газеті «Хрещатик», на офіційному веб-сайті та видається за рахунок коштів міського бюджету у вигляді окремої брошури в кількості, достатній для задоволення потреб міської громади на державній та місцевій мовах, а також мовами національних меншин, що проживають в місті і подали про це клопотання в Київську міську раду від імені своєї общини.

12. Статут офіційно видається міською радою.

Стаття 17.2. Порядок внесення змін до Статуту

1. Внесення змін до цього Статуту здійснюється міською радою.

2. Зміни до Статуту, що передбачають приведення його у відповідність до положень Конституції і законів України, указів Президента України, а також постанов Кабінету Міністрів України вносяться міською радою за пропозицією міського голови в двомісячний термін з моменту введення їх в дію або у терміни, визначені в цих актах.

3. До внесення відповідних змін Статут діє в тій частині, що не суперечить законодавству України.

4. Зміни до Статуту приймаються рішенням міської ради, якщо за них проголосувало не менш як дві третини, а у випадках, визначених пунктом 2 цієї статті, – більше половини від загального складу депутатів міської ради.

5. Проект нормативного акту про внесення змін до Статуту може бути внесений в Київську міську раду міським головою, не менше ніж третиною депутатів міської ради, виконавчим органом Київської міської ради або групою членів міської громади у порядку місцевої ініціативи.

6. Порядок ініціювання та розгляду в міській раді питань про внесення змін до Статуту визначається Регламентом міської ради.

7. Про внесення змін до Статуту міський голова в десятиденний термін з моменту прийняття про це рішення міської ради повідомляє орган юстиції, що здійснив реєстрацію Статуту.

Стаття 17.3. Контроль за додержанням Статуту

1. Контроль за додержанням Статуту здійснюють міська рада, міський голова, органи самоорганізації населення, громадські об'єднання, інші організації громадянського суспільства, Уповноважений з прав людини, Уповноважений з прав дітей та інші особи в порядку, передбаченому цим Статутом, чинним законодавством України і документами цих організацій.

2. Статут у трьох ідентичних примірниках, кожний з яких має силу оригіналу, зберігається у міській раді, у міського голови та у міському архіві.

Стаття 17.4. Перехідні положення

1. Після офіційного вступу у дію цього Статуту міській голова доручає виконавчому органу міської ради за участю постійних комісій міської ради:

- здійснити у піврічний термін ревізію усієї нормативно-правової бази органів міського самоврядування та відмінити або змінити ті нормативно-правові акти виконавчого органу Київської міської ради, які суперечать цьому Статуту;
- підготувати у тримісячний термін пропозиції міській раді щодо відміни або зміни тих нормативно-правових актів міської ради, які суперечать цьому Статуту;
- організувати та здійснити контроль за приведенням підприємствами, установами та організаціями міста усіх форм власності своїх нормативних та організаційно-розпорядчих актів у відповідність до цього Статуту;
- здійснити заходи, пов'язані з широким ознайомленням міської громади із Статутом, роз'ясненням його положень, прав та обов'язків членів міської громади, організувати публікацію коментарів фахівців.

Додаток

АКТИ ЗАКОНОДАВСТВА, НА ЯКІ Є ПОСИЛАННЯ У СТАТУТІ

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Європейська хартія місцевого самоврядування: Міжнародний документ від 15.10.1985. Ратифіковано Законом України від 15.07.1997 № 452/97-ВР. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036
3. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування від 16.11.2009. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_946/paran2#n2
4. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.1997 № 452/97-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80>.
5. Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування від 02.09.2014 № 1664-VII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1664-18/paran2#n2>.
6. Європейська Конвенція про захист прав і основних свобод людини: Міжнародний документ від 04.11.1950. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
7. Європейська хартія міст II (Маніфест нової урбаністики) Прийнята Конгресом місцевої та регіональної влади Ради Європи 29 травня 2008 року – Режим доступу: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf>

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: затверджений Законом України від 07.12.1984 № 8073-Х. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/>.

10. Про столицю України - місто-герой Київ: Закон України від 15.01.1999 N 401-XIV (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/401-14>.

11. Про засади державної мовної політики: Закон України від 03.07.2012 № 5029-VI (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>.

12. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 N 1382-IV – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>.

13. Про закордонних українців: Закон України від 04.03.2004 N 1582-IV – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1582-15>.

14. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 N 2558-III (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.

15. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939 VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/rada/show/2939-17>.

16. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.

17. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 N 2657-XII (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

18. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 N 2782-XII (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>.

19. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 N 539/97-ВР (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/539/97-вр>.

20. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 N 1160-IV (із змінами) – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.

21. Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 № 1242. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF>.

22. ДСТУ 4163-2003. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів.

Затверджено і введено в дію наказом Держспоживстандарту України від 07.04.2003 № 55.

23. Про місцеві вибори: Закон України від 14.07.2015 № 595-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/595-19>.

24. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

25. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

26. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III (із змінами). – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>.

27. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

28. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 № 2625-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>.

29. Про затвердження Порядку внесення місцевої ініціативи в місті Києві: Рішення Київської міської ради від 08.10.2015. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/07601AF0D8E92935C2257EFA006DF34B?OpenDocument.

30. Про затвердження Порядку організації громадських слухань в місті Києві: Рішення Київської міської ради від 08.10.2015 N 120/2023. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/BA23B51F3C3D646EC2257EFA006DF50A?OpenDocument.

31. Типове положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. N 996 (із змінами). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п>.

32. Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції: Закон України від 02.07.2015 № 577-VIII. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/577-19>.

33. Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій: Рішення Київської міської ради від 08.10.2015 N 103/2006. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/3A517FDCE7CE4DA5C2257EEB006E0C0F?OpenDocument.

34. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11.07.2002 № 93-IV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93-15>.

35. Про адміністративну комісію при виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації): Рішення Київської міської ради від 09.10.2014 N 279/279. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/4D5F23C2B989E5B1C2257D7F006DEEEB?OpenDocument.

36. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 N 3038-VI (із змінами). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

37. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 N 1805-III (із змінами). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

38. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 N 2807-IV (із змінами). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>.

39. Про Правила благоустрою міста Києва: Рішення Київської міської ради від 25.12.2008 N 1051/1051. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/1EC945CF22CC4FD7C225756E006DE238?OpenDocument.

40. Про доповнення розділу XV до рішення Київради від 25.12.2008 N 1051/1051 "Про правила благоустрою міста Києва": Рішення Київської міської ради від 29.10.2009 N 525/2594. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/E0DA101723969844C225768F006DDF88?OpenDocument.

41. Про внесення змін до Правил благоустрою міста Києва, затверджених рішенням Київської міської ради від 25.12.2008 N 1051/1051: Рішення Київської міської ради від 20.09.2012 N 20/8304. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/6E22909AEDDF35AC2257A9C00686448?OpenDocument.

42. Про внесення змін та доповнень до рішення Київської міської ради від 25.12.2008 N 1051/1051 "Про Правила благоустрою міста Києва" (зі змінами та доповненнями): Рішення Київської міської ради від 29.11.2012 N 488/8772. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/76A63A3100318EBCC2257ADA006DF0FE?OpenDocument.

43. Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 25.12.2008 N 1051/1051 "Про Правила благоустрою міста Києва": Рішення Київської міської ради від 25.12.2012 N 680/8964. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/BF9D674D4B6F2CD2C2257AF4006DED29?OpenDocument.

44. Про внесення змін до Правил благоустрою міста Києва, затверджених рішенням Київської міської ради від 25 грудня 2008 року N 1051/1051: Рішення Київської міської ради від 28.05.2015 N 566/1430. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/2D40CBC4D9BCE4AEC2257E6700687431?OpenDocument.

45. Про міський благоустрій: Рішення Київської міської ради від 23 жовтня 2013 року N 246/9734. – Режим доступу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/61D309332209356FC2257C1C006DF230?OpenDocument.

46. Системи управління якістю. Вимоги: Національний стандарт України ДСТУ ISO 9001-2009. – Режим доступу: http://www.plitka.kharkov.ua/certs/433_iso9001.pdf.

47. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.

48. Про асоціації органів місцевого самоврядування: Закон України від 16.04.2009 № 1275-VI. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1275-17>.

49. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. –
Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.